

Kiszelovics és Társa Településtervező Kft.

5000 Szolnok, Szántó körút 52. I. lh. II/5.

Sz.: 17 / 2017./M

MEZŐHÉK

KÖZSÉG

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZE

ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZ

Szolnok, 2021. március hó

Aláírólap

Mezőhék Község településrendezési tervének Alátámasztó munkarészához

Vezető településtervező:

Kiszelovics Ildikó

TT - 16-0238

településmérnök, városépítési
városgazdasági szakmérnök

Közlekedéstervező:

Kovács Ferenc

Tkő-16-0568

Közlekedési vezető tervező

Táj- és zöldfelületi tervező:

Szűcs Gábor

TK/1 05-0480

Okl. táj- és kertépítésmérnök

Táj- és zöldfelületi tervező munkatárs:

Kollányiné Földi Hajnalka

Okl. táj- és kertépítésmérnök

Környezetvédelmi tervező:

Desics Judit

környezetmérnök,

környezetgazdálkodási, közmű üzemeltetői,

ár- és belvízvédelmi szakmérnök

SZ.K.V.1.1. – Hulladékgazdálkodás

SZ.K.V.1.2. – Levegőtisztaság védelem

SZ.K.V.1.3. – Víz és földtani közeg védelem

SZ.K.V.1.4. – Zaj és rezgésvédelem

Víziközmű tervező:

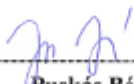
Gönczöl Csaba
TV-16-0857
építőmérnök

Elektromos közmű tervező:

Egervári László
TE - 16 - 0222
villamosmérnök

Távközlési tervező:

Puskás Béla
TH - 16- 0297
távközlési mérnök

TARTALOMJEGYZÉK

Mezőhék Község Településrendezési eszközének Alátámasztó munkarészeihez

Szöveges munkarészek

1. Előzmények

1.1. Bevezetés

2. Településrendezési javaslatok

2.1. Javasolt településszerkezet, területfelhasználási rendszer

2.1.1. Beépítésre szánt területek

2.1.2. Beépítésre nem szánt területek

2.1.3. Szerkezetet meghatározó nyomvonalas és tagoló elemek

2.1.4. Védelmi és korlátozó elemek

3. Változással érintett területek

3.1. Településszerkezeti változások bemutatása

3.2. Településszerkezeti változások területrendezési tervekkel való összefüggéseinek bemutatása

3.3. A változások a hatályos településfejlesztési koncepcióval való összhangjának bemutatása

3.4. Újonnan bevezetett építési övezetek bemutatása

4. Szakági javaslatok

4.1. Tájrendezési javaslat

4.1.1. Tájhasználat, tájszerkezet javaslata

4.1.2. Természetvédelmi javaslatok

4.1.3. Tájvédelmi és tájképvédelmi javaslat

4.1.4. Biológiai aktivitásérték változása

4.2. Zöldfelületi rendszer fejlesztése

4.2.1. Zöldfelületi rendszer elemeinek fejlesztési javaslata

4.2.2. Zöldfelületi ellátottság alakulása

4.2.3. Zöldfelületek ökológiai szerepének erősítésére vonatkozó javaslatok

5. Közlekedési javaslatok

5.1. Közúti hálózat kapcsolatok

5.2. Főbb közlekedési csomópontok

5.3. Belső úthálózat

5.4. Községi közlekedés

5.5. Kerékpáros közlekedés

5.6. Főbb gyalogos közlekedés

5.7. Gépjármű elhelyezés, parkolás

6. Közművesítési javaslatok

6. 1. Víziközművek

6.2. Energiaellátás

6.3. Hírközlés

6.4. Megújuló energiaforrások alkalmazása, környezettudatos energia gazdálkodás, egyedi közműpótlók

7. Környezeti hatások és feltételek

8. Hatályos településszerkezeti tervvel való összhang bemutatása

9. Szabályozási koncepció

Rajzi munkarészek:

• Közlekedési javaslat I. (külsőterület)	K – 1
• Közlekedési javaslat II. (belsőterület)	K – 2
• Út mintakeresztmetszelvények	K – 3
• Csomópontok	K – 4
• Tájrendezési javaslat (külsőterület)	TJ – 1
• Belsőterületi zöldfelületi rendszer	TJ – 2
• Víziközművek – Áttekintő helyszínrajz, fejlesztések	VK – 1
• Víziközművek – Vízellátás, fejlesztések	VK – 2
• Víziközművek – Szennyvízelvezetés és tisztítás fejlesztések	VK - 3
• Víziközművek – belvízvédőelem, árvízvédőelem	VK – 4
• Villamosenergia ellátás javaslat	VE – 1
• Hírközlés javaslat	H – 1
• Hírközlés javaslat (belsőterület)	H – 2
• Földgázellátás javaslat belsőterület	G – 01
• Földgázellátás javaslat	G – 02

1. Előzmények

1.1. Bevezetés

Mezőhék Község Önkormányzata 2017. évben bízta meg a Kiszelovics és Társa Településtervező Kft-t, hogy a település igazgatási területére vonatkozóan új, a 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet szerinti településrendezési tervet készítsen.

Az új településrendezési terv készítését indokolta a jogszabályi környezet változása, a magasabbrendű tervek módosulása és a hatályos terv jóváhagyása óta bekövetkezett társadalmi-gazdasági folyamatok.

2. Településrendezési javaslatok

2.1. Javasolt településszerkezet, területfelhasználási rendszer

Mezőhéket jellemzi a nagy kiterjedésű külterület, ahol a meglévő nagyüzemi termelésnek megfelelő terület-felosztású földeken a lineárok szélessége által meghatározott táblákat alakítottak ki. Ezt az azonos távolságban épített csatornahálózat rendszer és a vonalas létesítmények melletti fásítások, mezővédő erdősávok is hangsúlyozzák. Mezőhék külterületére jellemző a tanyavilágból fennmaradt, utak mellett látható épület-csoportok, tanyák és tanyahelyek körüli fásult területek. Mezőhék táji megjelenését meghatározza belterület közvetlen szomszédságában létesített mesterséges tájképi elemek: a majorok kimagasló gazdasági épületei, valamint az összefüggő, nagy szántóföldi művelésű területek, amit az öntözőcsatornák és a belvízelvezető csatornák és azok mentén lévő erdősávok, kisebb-nagyobb kiterjedésű erdők tagolnak.

A jelenlegi településszerkezetet a szabályos utcahálózat jellemzi. A belterületen a falusias, gazdálkodásra alkalmas telkek alkotta tömbök mellett kisebb központi rész alakult ki, ahol az intézmények és lakóépületek vegyesen megtalálhatók. A településközpont vegyes területen belül új intézmény építése nem várható, azonban a meglévő intézmények korszerűsítése, felújítása tervezett. A lakóterületek jellemzően a lakó funkción túl a mezőgazdasághoz kapcsolódó tároló funkciónak is helyet adnak. A belterületi lakóterületeken jellemzően átépítés, bővítés történik, új lakóépület építése jelenleg nem számottevő. A tendenciákat figyelembe véve a közeljövőben is inkább bővítéssel, átalakítással, felújítással kell számolni. A lakóterület jelenlegi és távlati igényeket kielégítik.

A meglévő, peremterületen lévő gazdasági területek mellett a településszerkezet megtartásával tömbön belül újabb gazdasági terület kijelölését tartalmazza a szerkezeti terv.

A belterületen a településszerkezeten változtatást nem tervezünk, a területfelhasználási változások tömbön belüliek, egy részük új fejlesztés, míg egy részük a jelenleg hatályos rendezési terv által kijelölt meg nem valósult fejlesztések felülvizsgálata. Javasolt a jelenlegi településszerkezet megtartása.

Újabb tömböket, településrészeket nem jelöl ki a rendezési terv és a meglévő szerkezetben sem javasol szerkezeti elemet érintő változást.

Belterületbe vonás nem tervezett, a korábbi tervezett belterületbővítés visszaminősítésre került.

A külterület zöme általános mezőgazdasági, szántó terület. A területeken nagyüzemi termelés folyik. A külterületen kisebb erdőfoltok találhatók, melyek egy része tervezett erőként jelenik meg, míg a korábbi szerkezeti terven jelölt tervezett erdőterület visszasorolásra került általános mezőgazdasági területbe. A Nagykunsági főcsatorna területe valamint csatornák szabdalják a külterületet. A külterületen a vízfolyásokon túl vonalas elemként a közutak a meghatározók.

Jellemző a külterületre a nagyobb állattartó telepek, majorok különleges mezőgazdasági üzemi területe.

A külterületen nagyobb településszerkezeti változás nem tervezett. Jogszabályi változásként a külterületi telephelyek, majorok, állattartó telepek különleges mezőgazdasági üzemi területbe kerültek besorolásra. A meglévő különleges üzemi területek területbővítése is tervezett a telephely fejlesztése érdekében. Területfelhasználási változás a külterületen lévő kápolna, mint különleges idegenforgalmi terület kijelölése.

A település területfelhasználási rendszere két nagy részre bontható, egyrészt a beépítésre szánt területek, valamint a beépítésre nem szánt területek. E két nagy kategórián belüli területeket az alábbiakban részletezzük.

2.1.1. Beépítésre szánt területek

Mezőhéken a beépítésre szánt területek jelentős része a belterületen található. A külterületen lévő beépítésre szánt területek a külterületi telephelyek, majorok, ahol mezőgazdasághoz és állattenyésztéshez kapcsolódó különböző tevékenységek folynak.

A belterületen lévő beépítésre szánt területek a következők:

- Lakóterületek:
  - Falusias lakóterület: Mezőhék belterületének lakóterületei jellemzően nagyobb telekméretű, gazdálkodásra alkalmas ingatlanokkal. A területre jellemző a lazább beépítés, a nagy, művelés alatt álló telkek, a mezőgazdasághoz kapcsolódó tárolók, melléképítmények. Jellemzően a lakótelkeken oldalhatáron álló földszint, vagy földszint+tetőtér beépítéses családiházak és gazdálkodásra alkalmas melléképítmények találhatók.
- Vegyes területek
  - Településközpont vegyes terület: a település központi része, az intézményekkel vegyes lakóterület intenzívebb beépítésű részei kerültek besorolásra. Nagyobb beépítési százalék és nagyobb építménymagasság, valamint a vegyes funkció jellemzi ezt a területet.
- Gazdasági területek
  - Kereskedelmi, szolgáltató terület: A belterületen lévő környezetüket nem zavaró kisebb telephelyek, szolgáltató egységek területei, valamint a belterület peremterületén tervezett gazdasági terület.
- Különleges, beépítésre szánt terület

A beépítésre szánt különleges területfelhasználásba azon területek kerültek besorolásra, melyek nagykiterjedésű, máshova be nem sorolható, speciális funkciójú területek, melyek területei védelemre szorulnak, vagy éppen ezen területek környezetre gyakorolt hatása miatt a környezet szorul védelemre.

  - Mezőgazdasági üzemi terület: mezőgazdasághoz kapcsolódó valamint állattartó telepek a külterületen.
  - Vízmű telep területe: a belterületen és a külterületen meglévő vízmű üzemi terület, mely korábban vízgazdálkodási terület.
  - Szennyvíztisztító területe: a külterületen lévő települési szennyvíztisztító területe

2.1.2. Beépítésre nem szánt területek

- Közlekedési és közműelhelyezési, hírközlési terület

Közlekedési területbe kerültek besorolásra az országos mellékutak teljes szélességükkel, ahol a közlekedési létesítmények (buszmegálló, buszforduló) helyet kapnak, ezen területek közterületek. A közterületeken a közlekedési létesítményeken túl, közműelhelyezés és hírközlési létesítmények elhelyezése is történik.

A közmű és hírközlési létesítmények közterületeken, jellemzően közlekedési területen kaptak helyet.

- Zöldterület

Zöldterületbe került besorolásra a település azon közterületei, melyek állandó növényzettel fedettek és közpark kategóriába sorolandók. A közparkok között megkülönböztetjük a díszparkot és a játszóteret.

- Erdőterület

-gazdasági erdőterület: A település külterületén lévő kisebb erdőfoltok és mezővédő erdősávok területe, valamint kisebb tervezett erdőterület.

- Mezőgazdasági terület

- általános mezőgazdasági terület

A külterület nagy része mezőgazdasági terület, ahol szántóföldi növénykultúrákat termesztnek, nagy területeken öntözéses műveléssel.

- Vízgazdálkodási terület

A Nagykunsági főcsatorna, valamint jelentősebb belvíz- és csapadékvíz elvezető, továbbá öntözőcsatornák területei.

- Különleges beépítésre nem szánt terület

Különleges beépítésre nem szánt területek, azok a nagykiterjedésű minden más területfelhasználástól különböző, speciális funkciójú területek, melyek területei védelemre szorulnak, vagy a környező területek szorulnak védelemre a területen lévő tevékenység miatt. Ebbe a területfelhasználásba soroltak a temető, az idegenforgalmi terület (kápolna) és a sportpálya területe

- Természetközeli terület

A külterületen lévő kisebb mocsár területek

2.1.3. Szerkezetet meghatározó nyomvonalas és tagoló elemek

- **Közutak:**
Meghatározó a 4627. jelű Öcsöd – Martfű összekötő út, valamint a 4628. jelű Tiszaöldvár - Mezőtúr összekötő út, melyek az országos közúthálózatba való csatlakozását biztosítják.
A belterületen gyűjtőút, mely a ráfűződő kiszolgálóutak forgalmát vezeti el szerkezeti szempontból meghatározó.
Tervezett térségi kerékpárút a 4627 jelű országos mellékút mellett Martfű irányából a 4628 jelű országos mellékút csomópontjáig, tovább haladva a 4628. jelű országos mellékút mellett Mezőtúr irányába.
- **Vasút:**
A településen vasúti vonal nem található.
- **Vízfolyások:**
A település szempontjából legjelentősebb a Nagykunsági főcsatorna települést érintő szakasza. A jelentősebb külterületi belvízelvezető csatornákat a településszerkezeti terv tartalmazza.
- **Közművezetékek**
A település közigazgatási területén Martfű – Mezőtúr irányban meglévő 132 kV-os elosztó vezeték halad.
A közigazgatási területen 22 kV-os villamos hálózatot építettek ki.
Nagyközép-nyomású gázvezeték halad a Martfűi gázfogadótól a Mezőhéki gázfogadóig

2.1.4. Védelmi és korlátozó elemek

A vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellétesítmények védelméről szóló **123/1997. (VII. 18.)** Korm. rendelet előírásai szerint a vízkivételi létesítményeknél védőidomot, védőterületet és védősávot kell kijelölni, a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályai szerint. Ezen felül a termelő- és a tartalékkút folyamatos állagmegóvásáról és a környezetük rendezettségéről, tisztaságáról gondoskodni kell. A belső védőterületen csak olyan tevékenység végezhető, mely a kitermelés előtt, vagy a kitermelés alatt álló víz minőségét, mennyiségét, valamint a vízkitermelés folyamatát nem veszélyezteti. A meglévő létesítmények üzemeltetésénél, valamint az újak létesítésénél ügyelni kell arra, hogy szennyező anyag ne kerülhessen a védőterületre, illetve a kutak vizébe. A védősáv határa a földbe fektetett vízvezetékek esetében a terepszintig, alattuk 1,0 m mélységig terjed, a vezetékek mellett ugyanakkor mindkét oldalon 2-2 m-es szélességgel veendő figyelembe.

A **"vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról"** szóló **72/1996. (V.22.)** Korm. rendelet 24. § (1) bekezdés c) pontja szerinti, az 500 m³/év kitermelt vízmennyiséget meg nem haladó, kizárólag házi vízigény kielégítésére szolgáló, sekély (a maximális talpmélység 25 m) mélységű kutak önkormányzati engedélyezési hatáskörbe tartoznak. (Létesítés, használatba vétel, megszüntetés, eltömedékelés, stb.) Ezek engedélyezésénél figyelembe kell venni az alapvető vízbázis védelmi követelményeket (palástcementezés). A lakossági fűtő kutakra az

előírt 10 m -es védőtávolság megtartása kötelező. A kismélységű kutak különböző létesítményektől, potenciális szennyező forrásoktól való minimális védőtávolságát mindenhol be kell tartani! Környezetvédelmi szempontból különösen nagy figyelmet kell fordítani a kutak helyes kialakítására, a szennyező anyagok bejutásának megakadályozására.

A külterületi tanyák és egyes állattartó telepek vízellátását rendszerint egyedileg, többnyire 10-30 m körüli talpmélységű fűrt kutakból oldják meg a tulajdonosok, de találhatók még néhol ásott kutak is. Ezen vízkivételi művek esetében is elő kell írni a védőterületekre vonatkozó korlátozásokat és tiltásokat, melyeket a **123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet** szabályoz.

A közterületi szennyvízátelők szagmentesítő rendszerrel vannak felszerelve, ezért a védőtávolságuk: 20 m. A települési szennyvíztisztító telep védőtávolsága kb. 250 m.

A szennyvíztisztító telep védőtávolságán belül lakó-, üdülő, kereskedelmi-szolgáltatási célú, ipari gazdasági, településközponti vegyes és különleges övezethez tartozó építmény nem helyezhető el, élelmiszer és gyógyszer alapanyag nem termelhető és nem állítható elő, élelmiszer és gyógyszer nem gyártható, nem csomagolható, nem raktározható és nem forgalmazható.

A szennyvízgyűjtő hálózatra telepített szagmentesen és zajmentesen kialakított szennyvízátelő műtárgy 20 m-es, a szagtalanító berendezés nélküli műtárgy 150 m-es védőtávolság biztosítását igényli, az OTÉK előírásai szerint (Függelék az Országos Településrendezési és Építési Követelményekhez - Függelék "A").

A **4/1981. (IV.4.) OVH.** rendelkezés idevonatkozó részeit be kell tartani, melyek a következők:

- Az elsőrendű árvízvédelmi töltést, valamint annak védősávjait a töltéslábtól mért 10-10 m szélességben szabadon kell hagyni, építési tilalommal kell védeni.
- A védősávon belül semmilyen új létesítmény nem építhető, a védősávba eső meglévő épületek nem bővíthetők.
- Az árvízvédelmi fővédvonal mentén, a hullámtéren a lábvonaltól számított 60 m-en, a mentett oldalon pedig 110 m-en belül anyaggödört nyitni nem szabad, csak a vízügyi hatóság külön engedélyével, amennyiben a talajmechanikai, illetve szivárgási viszonyok a vizsgálatok eredményei alapján nem veszélyeztetik az árvízbiztonságot.

A tervezett fejlesztések megvalósításakor szigorúan figyelembe kell venni a **4/1981 (IV. 4.) OVH** számú rendelkezés (Országos Vízgazdálkodási Szabályzat) árvízvédelmi fővédvonalakra vonatkozó előírásait, valamint annak 123. §. (2) bekezdésében foglalt, az árvízvédelmi fővédvonalakra vonatkozó védősávokat az alábbiak szerint:

Telekkialakítás, közterület rendezés és közműépítés csak a tervben rögzített töltésnyomvonal figyelembevételével történhet. Csatlakozó telkek közművek tervezésekor **46/1999.** Korm. rendelet (III.18.) előírásai betartandók. Minden egyéb, a vízgazdálkodást érintő tervezésnél a Vízgazdálkodásról szóló **1995. évi LVII. Törvényt** kell figyelembe venni.

A mértékadó árvízszint vonatkozásában a **74/2014. (XII.23.) BM** rendelet előírásait kell figyelembe venni.

Bármely, a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság kezelésében lévő csatornát érintő beavatkozás esetén az Igazgatóság vagyonkezelői hozzájárulását meg kell kérni.

A nagyvízi medrek, a parti sávok és vízjárta, valamint a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatára és hasznosítására vonatkozóan 21/2006. (I.31.) Korm. rendelet előírásait be kell tartani.

A KÖTIVIZIG kezelésű területeken csak az Igazgatóság vagyonkezelői hozzájárulása mellett végezhető bármilyen, az eredeti állapotot megváltoztató beavatkozás.

A területek beépítési előírásainak összhangban kell lenni a bel- és külterületi vízrendezési művek kiépítésével és üzemeltetési engedélyével.

A **120/1999.** (VIII.6.) Kormányrendelet Árvízvédelmi töltések fejezetének, 7. §. (1) pontja kimondja, hogy a „fenntartási feladatok ellátása és az árvízvédelmi töltés védelme érdekében a töltésen, valamint a töltésláb vonalától, annak mindkét oldalán számított 10-10 méteres védősávon (töltésmenti sávon) belül nem szabad olyan tevékenységet végezni, amely a talaj szerkezetét, szilárdságát, összetételét megbontaná, illetve hátrányosan megváltoztatná, annak elszennyeződését eredményezné.”

A **30/2008.** (XII.31.) KvVM rendeletben foglaltakat figyelembe kell venni.

A **147/2010.** (IV.29.) Kormányrendeletben foglaltakat kérjük megfelelően alkalmazni.

A **83/2014.** (III.14.) Kormányrendelet 2. §. (3) pontjában foglaltak szerint:

A parti sáv szélessége:

a./ a Duna, a Tisza, a Dráva, a Körösök és a Bodrog mindkét partján a partvonalától számított 10 méterig,

b./ az a.) pontban nem említett egyéb kizárólagos állami tulajdonú vízfolyások, tavak, tározók és holtágak mentén a partvonalától számított 6 méterig,

c) az a) és b) pontba nem tartozó vizek és közcélú vízellátási létesítmények partvonalától számított 3 méterig terjed.

Az Országos Vízügyi Igazgatóságra vonatkozó korlátozásokat, illetve előírásokat be kell tartani.

Minden egyéb, a vízgazdálkodást érintő fejlesztésnél, beavatkozásnál, tervezésnél a Vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. Törvényt kell figyelembe venni.

Közművezetékek védőtávolságai:

Mezőhek község kül- és belterületén elhelyezkedő villamos művek biztonsági övezete:

- 200kV-ig külterületen 13m
- 22 kV-os szabadvezeték külterületen 5m
- 22 kV-os szabadvezeték belterületen 2,5m
- 22/0,4 kV-os transzformátor állomás külterületen 5m
- 22/0,4 kV-os transzformátor állomás belterületen 5m
- 0,4 kV-os csupasz szabadvezeték kül- és belterületen 1m
- 0,4 kV-os szigetelt szabadvezeték kül- és belterületen 0,5m
- 0,4 kV-os földkábel kül- és belterületen 1m

Védőtávolságok:

Telefon földkábel kábeltelevízió fölkábeltől 0,5m

Telefon földkábel minden más létesítménytől általánosan 1,5 méter

Gázvezeték védőtávolság:

Középnnyomású vezeték (3 bar) lakóépülettől 4,0m

Emelt kisnyomású (0,1 bar) lakóépülettől 3,0 m

Középnnyomású vezeték (3 bar) szennyvíz vezetéktől 1,0m

Középnnyomású vezeték (3 bar) vízvezetéktől 0,7m

Középnnyomású vezeték (3 bar) üreges földalatti műtárgytól 2,0m

Középnnyomású vezeték (3 bar) telefon földkábeltől 0,5m

Középnnyomású vezeték (3 bar) elektromos földkábeltől 0,5m

3. Változással érintett területek

3.1. Településszerkezeti változások bemutatása

Változó besorolású (új beépítésre szánt) területek (beépítésre nem szánt területből beépítésre szánt terület):

- gazdasági erdőterületből, különleges, beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi terület
- általános mezőgazdasági területből, különleges, beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi terület
- vízgazdálkodási területből, különleges beépítésre szánt vízmű terület

Változó besorolású (beépítésre nem szánt) területek (beépítésre szánt területből beépítésre nem szánt terület):

- kijelölt különleges terület lovaspályából, általános mezőgazdasági terület
- kijelölt különleges strand területből, általános mezőgazdasági terület
- kijelölt falusias lakóterületből, általános mezőgazdasági terület
- kijelölt kereskedelmi, szolgáltató, gazdasági területből, általános mezőgazdasági terület
- ipari (mezőgazdasághoz köthető) gazdasági területből, gazdasági erdőterület

Változó besorolású (kategóriájukon belül átminősülő) területek:

- falusias lakóterületből, kereskedelmi, szolgáltató, gazdasági terület
- gazdasági erdőterületből, általános mezőgazdasági terület
- általános mezőgazdasági területből, gazdasági erdőterület
- ipari (mezőgazdasághoz köthető) területből, különleges beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi terület
- Általános mezőgazdasági területből, különleges, beépítésre nem szánt idegenforgalmi célú terület
- különleges terület, állattartó telepből, különleges beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi terület
- általános mezőgazdasági területből, gazdasági erdőterület (külterület)
- általános mezőgazdasági területből természetközeli terület

3.2. Településszerkezeti változások területrendezési tervekkel való összefüggéseinek bemutatása

A magasabbrendű területrendezési tervekhez való igazodás szempontjából tervi hierarchia alapján az alábbiak veendőek figyelembe:

- Országos Területrendezési terv.
- 9/2019. (VI.14.) MvM. rendelet
- Megyei Területrendezési terv

- **Az Országos Területrendezési terv (MaTrT) 2019. évi módosítása alapján az Ország Szerkezeti terve a település igazgatási területét:**

- Erdőgazdálkodási térség
- Mezőgazdasági térség
- Vízgazdálkodási térség
- Települési térség

kategóriákba sorolja.

Az országos övezetek közül a település közigazgatási területe:

- országos ökológiai hálózat ökológiai folyosó területének övezetébe
- erdőterületek övezetébe

sorolt.

- **A 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet által megállapított országos övezetek közül a település közigazgatási területét érinti:**

- Jó termőhelyi adottságú szántóterület övezete
- Erdőtelepítésre javasolt terület övezete
- Vízhatalmas-területi terület övezete

- ***A Megyei Szerkezeti Terv település területét érintő elemeink felsorolása, bemutatása***

Jász-Nagykun-Szolnok Megye hatályos Területrendezési Terve (MTrT) a település közigazgatási területét, a tervezéssel érintett területeit:

- Mezőgazdasági térség
- Erdőgazdálkodási térség
- Vízgazdálkodási térség
- Települési térség

kategóriákba sorolja.

A **megyei övezetek** közül a település közigazgatási területe az alábbi térségi övezetekbe sorolt:

- Ökológiai hálózat, Ökológiai folyosó övezete
- Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezet
- Jó termőhelyi adottságú szántóterület övezet
- Erdők övezete
- Erdőtelepítésre javasolt terület övezete
- Vízhatalmas - védelmi terület övezete
- Tanyás területek övezete

A magasabbrendű tervekkel való igazodás munkarésze részletesen a településszerkezeti terv 5. mellékleteként kerül bemutatásra.

3.3. A változások a hatályos településfejlesztési koncepcióval való összhangjának bemutatása

- Tervezett kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület a belterületen, *településfejlesztési koncepció alapján*
- Tervezett általános mezőgazdasági terület a belterületen, *a tényleges területfelhasználási kategóriába sorolás szerint*
- Tervezett, különleges beépítésre szánt vízmű terület, *a tényleges területhasználat és funkció szerint*
- Tervezett beépítésre szánt, mezőgazdasági üzemi terület, *a tényleges területhasználat és funkció szerint, valamint jogszabályi harmonizáció miatt*
- Tervezett beépítésre szánt, mezőgazdasági üzemi terület (mezőgazdasági területből), *településfejlesztési koncepció alapján*
- Tervezett gazdasági erdőterület, *a tényleges területhasználat és funkció szerint*
- Tervezett általános mezőgazdasági terület, *a tényleges területhasználat alapján*
- Tervezett különleges, beépítésre nem szánt idegenforgalmi célú terület *a településfejlesztési koncepció alapján*
- Tervezett természetközeli terület *jogszabályi változás alapján*
- Tervezett gazdasági erdőterület (mezőgazdasághoz köthető ipari területből), *a településfejlesztési koncepció alapján.*

3.4. Újonnan bevezetett építési övezetek, övezetek bemutatása

- Vt1 településközpont vegyes terület építési övezetei
A hatályos szabályozási tervben településközpont vegyes terület nem volt alövezetbe sorolva.
- Lf1 településközpont falusias lakóterület építési övezetei
A hatályos szabályozási tervben a falusias lakóterület nem volt alövezetbe sorolva.
- KVm, különleges települési vízmű terület. A jelenlegi vízmű telep területe a kialakult beépítés szerint besorolást kapta.
- KMű, mezőgazdasági üzemi terület az állattartó telepek és mezőgazdasághoz kapcsolódó majorok területei, melyek korábban állattartó telepként, vagy GipM. mezőgazdasághoz köthető gazdasági területként kerültek jelölésre.
- A különleges beépítésre nem szánt területeknél a korábbi szabályozástól eltérően a zöldfelület legkisebb mértéke meghatározásra került.

4. Szakági javaslatok

4.1. Tájrendezési javaslatok

4.1.1. Tájhasználat, tájszerkezet javaslata

Mezőhék Jász-Nagykun-Szolnok megye déli részén a Martfű városát Mesterszállást is érintő, Öcsöddel, valamint Mezőtúrt és Tiszaföldvárt összekötő közlekedési utak csomópontja mellett kialakult település. Megközelíthető Martfű felől 4627. számú, Mezőtúr felől 4628. jelzésű közlekedési útvonalon, melyek egymást keresztezve a belterület közvetlen szomszédságában haladnak át a település igazgatási területén.

Mezőhék történeti, területi, gazdasági fejlődését meghatározták a jó termőhelyi adottságok, a mezőgazdasági nagyüzemek, az ipari település: Martfű szomszédsága és Mezőtúr, Tiszaföldvár közelsége. A település Mezőtúri Kistérség Többcélú Társulás tagja.

A település igazgatási területe **8982,0302 ha** (89,82 km²): külterülete 8944,8761 ha, zártkertje: nincs, belterülete: 37,1541 ha, lakosainak száma 347 fő. (2017. január 1.)

A megalapozó vizsgálatokban feltárássra került Mezőhék igazgatási határának terület-felhasználása. A vizsgálatok alapján megállapítható, hogy a földhivatali nyilvántartásban lévő művelési ágak a tényleges tájhasználatot tükrözik.

A tájrendezés: a táji (természetes és épített) elemek összehangolása, a tájban rejlő értékek és potenciálok (kedvező élettani hatás, termelőképesség, használati érték, vizuális érték) hasznosítása. A község településfejlesztésének elsődleges célja a népességmegtartás és népességnövelés, melyet a meglévő munkahelyek megőrzésével, fejlesztésével, versenyképes mezőgazdasági vállalkozások ösztönzésével, állattenyésztéshez kapcsolódó gazdasági területek bővítésével lehetséges.

A tájrendezési javaslat célja, hogy a meglévő és a jövőbeni infrastrukturális adottságokat kihasználva, a település gazdasági életének bővítésével egy időben, a természet adta lehetőségeket felhasználva, a község történelmi táji- mezőgazdálkodási örökségét megtartó és környezetbarát módon továbbfejlesztő tájhasználat jellemezze Mezőhék igazgatási területét.

A település természeti adottságai

Lásd megalapozó vizsgálat 1.12.1.fejezet

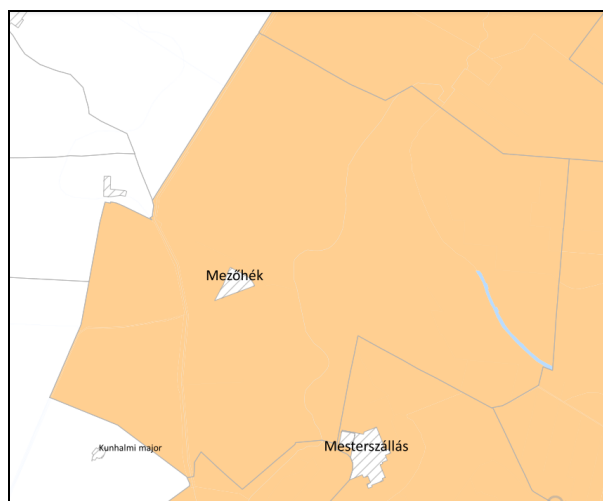
Jelenlegi táji megjelenés, tájképi jellegzetesség

Egy település tájszerkezetét a domborzati vízrajzi és természeti adottságokhoz alkalmazkodó tájhasználati területek, beépített területek és az ezeket összekötő-elválasztó vonalas elemek (utak, fasorok, vízfolyások) alakítják.

A község tervezetten, szabályos utcahálózattal kialakított kistelepülés. A lakott terület körüli tájat a mérnöki pontosság és átgondoltság jellemzi. A meglévő nagyüzemi termelésnek megfelelő terület-felosztású földeken a lineárok szélessége által meghatározott táblákat alakítottak ki. Ezt az azonos távolságban épített csatornahálózat rendszer és a vonalas létesítmények melletti fásítások, mezővédő erdősávok is hangsúlyozzák. A tájképet pozitívan befolyásolják a természetes vízfolyások lágyabb vonalát követő mélyebb fekvésű legelők,

ligetes facsoportok laza, összefüggő lombozata. (Harangzugi csatorna mente és a horgásztó környezete). Mezőhék külterületére jellemző a tanyavilágból fennmaradt, utak mellett látható épület-csoportok, tanyák és tanyahelyek körüli fásult területek. (Hék-halmi dűlő, Héken-inneni területek, volt Bem-telep). Mezőhék igazgatási területe a hatályos megyei területrendezési terv szerint a tanyás terület övezetébe sorolt.

Mezőhék táji megjelenését meghatározza belterület közvetlen szomszédságában létesített mesterséges tájképi elemek: a majorok kimagasló gazdasági épületei (Táncsics major, a gazdasági központ terménytárolói, a paprikaszárító, stb.), valamint az összefüggő, nagy szántóföldi művelésű területek egyhangúsága, amit az öntözőcsatornák és a belvízelvezető csatornák menti erdősávok, kisebb-nagyobb kiterjedésű erdők tesznek változatosabbá (Csorcsányi rész, Héki erdő).

Tanyás terület övezete Mezőhék igazgatási területén (JNSZ MTrT)

4.1.1.1. Tervezett tájhasználati változások, fejlesztések

Minden település táji környezete egyedi, ökológiai és vizuális értelemben, valamint tükröződik benne a mindenkori társadalom anyagi létfeltétele, gazdasága.

A rendezési terv időszakára szóló tájhasználati változások a település külterületének és belterületének terület-felhasználását egyaránt befolyásolják. A tájhasználati javaslatokban a természetvédelmi-, táji-, és tájképi elemek védelmének, és a tájtipusok jellegét megtartó tájhasználat elősegítése, valamint a településre vonatkozó térségi tervek az érvényben lévő OTrT, és a 2020. május 15.-től hatályos JNSZ MTrT térségi területfelhasználási kategóriái, térségi övezetei tájhasználati, területhasználati előírásaival való harmonizálás voltak a szempontok.

Külterület:

1. tervezett különleges mezőgazdasági üzemi terület (Eg→Kmü)

A településtől délre a 4628. számú mellékút mellett, a (hrszt: 0362/3, 0359/22) lévő majorok bővítése tervezett. A mezőgazdasági üzemi terület tervezett fejlesztése során a major körül védelmi célú tájfasítást célszerű felújítani, újat telepíteni. A fa és cserjetelepítés során előnyben kell részesíteni a potenciális erdőtársulások fafajait, valamint az őshonos fa- és cserjefajokat.

2. tervezett erdőterület (Ma→Eg)

Az 1. pontban jelölt mezőgazdasági üzemi területfejlesztés, bővítés során megszűnő védő erdősáv pótlására kijelölt erdőterület. (Érintett hrsz: 017/4 hrsz.) A tervezett erdőterület nem tartozik országos védelem alatt álló természeti területhez (NP, TK, TT, ex lege védett terület) és Natura 2000 közösségi jelentőségű természeti területet (gyep/rét-legelő, nádas, kivett mocsár területet) sem.

3. tervezett különleges mezőgazdasági üzemi terület (GipM→Kmü)

Jogszabályváltozást követve a mezőgazdasági majorok (Mezőcsír, Vitaleggs, Alcsiszigeti Zrt, Táncsics major) a tényleges használatnak is megfelelően különleges mezőgazdasági üzemi terület elnevezésű kategóriába kerülnek. (Érintett hrsz: 0362/1-2, 03/11-12, 0351, 0339/6-17, 0339/20-32, 0339/34-45, 0191/9, 0191/12, 0185/2, 0185/4-6). Tájhasználat változás nem történt, tájrendezési szempontból irreleváns az átsorolás.

4. általános mezőgazdasági területre visszaminősítés (Kl→Má)

A belterület szomszédságában (a 4628. sz. közút túloldalán) a korábbi településrendezési tervben különleges lovaspályaként kijelölt területen a fejlesztés nem valósult meg ezért a tényleges területhasználatnak is megfelelően kerül átsorolásra. (hrsz: 03/4, 03/7-10) Tájhasználat változás nem történt, tájrendezési szempontból irreleváns az átsorolás.

5. általános mezőgazdasági területre visszaminősítés (Kst→Má)

A településtől nyugatra lévő területen nem valósult meg a korábban tervezett strandterület, ezért a valós tájhasználatnak (általános mezőgazdasági terület) megfelelően kerül átsorolásra (hrsz: 0356/14) Tájhasználat változás nem történt, javasolt a szántó művelésű területeken és a mezőgazdasági kertes területeken az *integrált termelési módok* és a *biogazdálkodás* nagyobb mértékű meghonosítása és a klimatikus viszonyoknak és termőföldi adottságoknak megfelelő vetésszerkezet kialakítása.

6. általános mezőgazdasági területre visszaminősítés (Lf→Má)

A belterület mellett lévő területen (hrsz: 0354/3) nem valósult meg a korábban kijelölt lakóterület fejlesztés, így a valós tájhasználatnak (általános mezőgazdasági terület) megfelelően kerül átsorolásra.

7. általános mezőgazdasági területre visszaminősítés (Gks→Má)

A korábban tervezett, kijelölt nem valósult meg a gazdasági terület, ezért átsorolásra kerül a tényleges általános mezőgazdasági terület tájhasználatnak megfelelően.

8. tervezett különleges beépítésre nem szánt idegenforgalmi terület kijelölése (Má→KbI)

Meglévő kápolna körüli terület különleges területbe sorolása (hrsz: 0356/5). Tájrendezési javaslat: a kápolna körüli terület turisztikai célú kertépítészeti kialakítása, az idevezető út (Táncsics M. út folytatása) rendezése, fasor telepítésével.

9. különleges mezőgazdasági üzemi terület jogszabályváltozás miatti átnevezés (Ká→Kmü)

A korábbi állattartó terület (hrsz: 086/25) jogszabályváltozás miatt kerül átsorolásra különleges mezőgazdasági üzemi területté. Javasolt a területet határoló tájfásítás.

10. tervezett különleges mezőgazdasági üzemi terület (Má→Kmü)

A 4628. számú közút és a meglévő állattartó telep mellett lévő területeken (hrsz: 0359/21, 0362/4) tervezett bővítés, területfejlesztés. Javasolt 5-10 m széles, teljes záródású védelmi célú tájfásítás a különleges mezőgazdasági üzemi terület belterülettel határos részén. A fa és cserjetelepítés során előnyben kell részesíteni a potenciális erdőtársulások fafajait, valamint az őshonos fa- és cserjefajokat. Tájrendezési javaslat továbbá, hogy a tájhasználat változásra kijelölt fejlesztés ne ütközzön táji-, természetvédelmi érdekekkel, értékekkel.

Belterület:

1. tervezett lakóút (Lf→Köu)

A Táncsics Mihály útról leágazó közlekedési út létesítése (34/1 hrsz.). A lakóút kialakítása település zöldfelületi rendszerét, környező zöldterületeinek használatát nem befolyásolja. Javasolt az utca fásítása.

2. gazdasági területfejlesztés (Lf→Gksz)

A Táncsics Mihály út mentén lévő a külterülettel és a település igazgatási központjával szomszédos, jelenleg beépítetlen lakóterületen gazdasági területfejlesztés tervezett (32/1-3, 33/1-2 hrsz.) A tervezett tájhasználat a község zöldfelületét ökológiai szempontból és táji látványában nem befolyásolja. Javasolt a gazdasági területet a közterület felől fák ültetésével települési környezetébe illeszkedővé tenni.

3. lakóutca kikötése (Köu)

A József Attila utca és a belterület mellett lévő 4628. számú közút között szilárd burkolatú közlekedési felület kialakítása. (Érintett hrsz: 65) Az útépités település zöldfelületi rendszerét nem befolyásolja, az úttal szomszédos zöldterületeinek használatát, megközelíthetőségét kedvezőbbé teszi.

4. tervezett faluház

A József Attila utca 16. alatti ingatlanon (116 hrsz.) a Táncsics park szomszédos telkén faluház létesítés tervezett. Javasolt a faluház környezetének kertépítészeti rendezése, bővítve ezzel a település kondicionáló zöldfelületeit.

5. tervezett termelői piac (Gksz területen belül)

A tervezett területfejlesztés nem okoz változást település zöldfelületi rendszerében, zöldfelületeinek használatában. A korszerű árusító helyek mellett javasolt a piac fásítása gazdagítva ezzel az utcaképet is.

6. mezőgazdasági területre történő visszaminősítés (Eg→Má)

A Kossuth Lajos utcán lévő ingatlanok és a belterület határa között lévő, korábban erdőterületként kijelölt terület általános mezőgazdasági területként kerül visszaminősítésre (hrsz:3/2). A terület átsorolása a település zöldfelületi használatában, a település tájhasználatában és az érintett terület, táji megjelenésében nem okoz változást, megfelel a tényleges területhasználatnak.

A fenti célul kitűzött tájhasználat változások a környezettudatosság igényével települési lakókörnyezet megóvását, rendezett, közcélra hasznosított zöldfelületek korszerűsítését jelenti. A tervezett terület felhasználási változásokkal a meglévő tájszerkezet és az ökológiai viszonyok, valamint a táj karaktere jelentősen nem változnak.

4.1.1.2. Meglévő tájhasználat fejlesztése

A település igazgatási területén elsősorban a mezőgazdasági tájhasználat a jellemző (nagyüzemi szántóföldi művelés, nagyüzemi állattartás, legelőgazdálkodás, zöldségtermesztés). E mellett a mezőgazdasághoz köthető ipari-gazdasági és szolgáltatási célú tevékenység (terménytárolás, szárítás, gépudvar, repülőgépes növényvédelem, tojástermelés). Jelentős a vízgazdálkodási területek (öntöző és belvízelvezető csatornák, halastó) és az erdőgazdálkodási területek (erdők, fásított területek) nagysága is.

A külterület (összesen 8982,0302 ha) művelési ág szerinti megoszlása a Szolnoki Járási Földhivatal adatszolgáltatása alapján (2017. július 4.) alapján:

Művelési ágak	Belterület ha/m ²	Külterület ha/m ²	Zártkert ha/m ²	Összesen ha/m ²
szántó	2,7387	8055,5963	-	8058,3350
rét	-	16,5435	-	16,5435
gyümölcsös	-	2,2018	-	2,2018
legelő	-	61,4759	-	61,4759
erdő	0,8008	179,8175	-	180,6183
fásított terület	-	18,0669	-	18,0669
művelés alól kivett terület	33,6146	611,1742	-	644,7888
Összesen:	37,1541	5944,8761	0,0000	8982,0302

A rendezési terv célja Mezőhék külterületének meglévő táji-, környezeti-, infrastrukturális-, és természeti adottságait előnyösen alkalmazó tájhasználat: *a fenntartható fejlődést biztosító, a klímaváltozást figyelembe vevő, korszerű, ökocentrikus fejlesztés.*

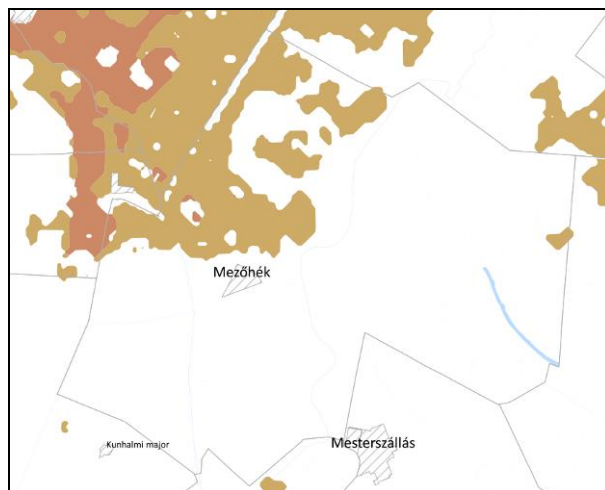
Mezőgazdasági-kertgazdaság tájhasználat fejlesztése

Az alföldi kistalajok legfontosabb természeti erőforrása a termőföld. Jó minőségű termőtalajú területek ölelik körbe a községet: kedvező termékenységű alföldi mészköves csernozjom talajok, réti csernozjom talajok, réti öntéstalajok és vályog-agyagos vályog talajok váltják egymást (Sz1, Sz3 értékű szántók).

Ezért a település igazgatási területén jelenleg is elsősorban a mezőgazdasági tájhasználat jellemző (nagyüzemi szántóföldi művelés, legelőgazdálkodás és ehhez köthető állattartás). A település igazgatási területének **90,08 %-a** mezőgazdasági **szántóterület**, és **0,01 %-a** mezőgazdasági **rét** és **legelőterület**. Az OTrT mezőgazdasági térségbe sorolta a község igazgatási területét.

A szántóföldeket helyi gazdálkodók és a szomszédos települések mezőgazdasági vállalkozásai művelik. Jelenleg a szántóföldi növények termesztése a legmeghatározóbb. Gabonafélék közül őszi, tavaszi kalászosokat (búza, árpa, tritikálé), takarmány- és ipari hasznosítású növényeket kukoricát, lucernát, napraforgót, silókukoricát, repcét stb., termelnek. Az önmozgó öntözőberendezés (lineár) szélességéhez alakított szántóterületek párhuzamos tábláin öntözéssel gazdálkodásnak megfelelő, igényesebb zöldségterményeket (borsó, fűszerpaprika, kapor, vöröshagymát, tök, stb.), természetesen szabadföldön. Nagy múltra tekint vissza, a szaporítóanyag előállítás (hibrid kukorica vetőmag-termesztés) is.

Mezőhéken családi hasznosítású kertekben, kisüzemben fóliasátras zöldségtermesztés (paradicsom, fűszerpaprika) folyik. Gyümölcsöskert a Táncsics major mellett található.

Kiváló (sötétbarna) és jó termőhelyi adottságú szántók Mezőhék külterületén (JNSZ MTrT)

A település külterületének jelentős része a magasabb-rendű területrendezési tervek (OTrT) szerint mezőgazdasági térség, valamint és a kiváló és jó termőhelyi adottságú szántóterület övezetébe sorolt (JNSZ megye területrendezési terve).

Mezőhéken a külterületi majorok, állattartó telepek burkolt úton megközelíthetőek, vagy a település közelében találhatók. (Vitaleggs Kft., Alcsiszigeti Kft., Tancsics major) Ezek elsősorban baromfitartásra, szarvasmarhatartásra, sertésnevelésre, terménytárolásra és feldolgozásra rendezkedtek be. Horgásztó – halastó is található a település közigazgatási területén.

Mezőgazdasági szántók művelése során a klimatikus viszonyoknak és termőföldi adottságoknak megfelelő vetésszerkezet kialakítása a cél. A monokultúra visszaszorítását szolgáló (Európai Unió által megfogalmazott un. „zöldítés”) előírások betartása mellett ösztönözni kell az öntözéses területek megtartását, bővítését. Ez a határbeli utak karbantartásával, burkolásával és a külterületi csatornahálózat rendszeres fenntartásával elősegíthető.

Javasolt a szántó művelésű területeken és a mezőgazdasági kertes területeken *az integrált termelési módok* és a *biogazdálkodás* nagyobb mértékű meghonosítása.

Az *integrált termelési rendszerek* korszerű talajerő-gazdálkodásnak megfelelően a talajba jutó nitrogén mennyiségének korlátozását (műtrágyázás, fejtrágyázás) és a talajösszetétel vizsgálat eredményének megfelelő, a termelt gazdasági növények igényéhez alkalmazkodó tápanyag-utánpótlást javasol a művelt területeken. *Biogazdálkodás* előtérbe kerülésén, a természetes talajerő-utánpótlást (trágyázás) a környezetvédelmi hatóság kezelési előírásának megfelelő szántóföldi művelést, hagyományos legeltető állattartást (adott területrészen meghatározott számú állat tartása) értjük.

Mezőhéken jelentős szerepe van az állattartásnak (baromfitartás, szarvasmarha-tartás, tehenészet, sertéstelep). A meglévő, korszerű állattartó telepek működésének biztosításával, fejlesztésével (Vitaleggs Kft., Alcsiszigeti Zrt., Tancsics major) ez az ágazat a jövőben is a település jelentős gazdasági alapja marad. A meglévő állattartó telepek infrastrukturális és környezetbarát tartástechnológiai fejlesztése során az állattartó telepek környezetkímélővé és energiatakarékosá tehetők. Az FVM által korábban meghirdetett Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében a versenyképes mezőgazdaság (állattartás körülményeinek javítása, kertészetek modernizálása, méretgazdaságos üzemszerkezet, innovatív termelési eljárások), a fenntartható földhasználat (környezeti terhelés ésszerű

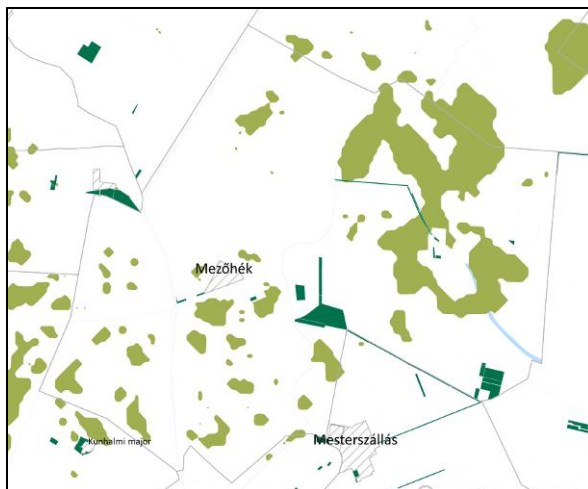
A fentieket figyelembe véve a mezőgazdasági tájhasználat során a jövőben a Mezőhéket jellemző táj, ökológiai, tájképi karaktere továbbra is fennmarad, és a településre jellemző tájhasználat továbbra is biztosítható.

Mezőhéket is magába foglaló kistáj az Alföld flórávidék Duna-Tisza közti flórajárásba tartozik. A kistáj eredeti növénytársulásait a fűz-nyár-éger ligeterdő, valamint a tölgy-köriszil ligeterdő, és a tatárjuharos lösztölgyes erdőtársulások alkották, azonban ezek mára a túlnyomó mezőgazdasági területhasználat miatt szinte teljesen kipusztultak. Összefüggő, nagyterjedésű erdő a Hangács és Hékhalmi dűlő határán található Mezőhék külterületén. Kisebb erdők, erdőfoltok a település közvetlen és a Héki határrészen, valamint a mezőgazdasági majorok körül látható. Telepített nyárfaerdő a Nagykunsági főcsatornához tartozó vízgazdasági területen a Cserhádi, Csorcsányi részekén van.

Napjainkban az erdőgazdasági területeken (**119,15** ha) elsősorban fiataalkorú, középkorú keménylombú erdők cseres elegyes és kőris elegyes kocsányos tölgyesek, nyárfa- és akác erdősült területek és nyárfa ültetvény-erdők találhatók. Ezek az erdőfoltok főként gazdasági célt szolgálnak. A védelmi jellegű, mezővédő erdősávok kőris, kocsányos tölgy, akác és nyárfa fajokból állnak. Az erdők átlagos folyónövedéke a hektáronkénti három köbmétert nem éri el.

Az Országos Erdőállomány Adattár **0,53** ha erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületet tart nyilván.

Erdők övezete és erdőtelepítésre javasolt terület övezete Mezőhék igazgatási területén (MTrT)

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal erdészeti feladatkörében eljáró Agrárügyi Főosztály Erdőfelügyeleti Osztálya adatszolgáltatása alapján (2020. 09.28.) az erdőterületek elsődleges rendeltetés szerinti megoszlása:

- védelmi célú erdőterület : **nincs** (0,00 ha)
- gazdasági célú erdőterület: **119,15** ha,
- közjóléti célú erdőterület: **nincs.** (0,00ha)

Védelmi jellegű erdősávok helyenként hiányos területei találhatók a mezőgazdasági majorok körül (Táncsics major, volt állami gazdasági központ, belterület szomszédsága). Mezőhék külterületének útjait, csatornapartjait kísérő, fasorok többnyire szürke nyár, fehér fűz, fehér akácfaiból, itt-ott lösztölgyes-maradványok erdő-sávokból állnak.

A magasabb rendű területrendezési tervek erdőtelepítésre javasolt területeket jelölnek Mezőhék külterületén. Mezőhék igazgatási területe a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Erdőfelügyeleti Osztályához, mint erdészeti hatósághoz tartozik. A 2009 évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről, az erdőgazdálkodásról szóló un. Erdőtörvény és a végrehajtására kiadott 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet szabályozza az erdőgazdálkodást, az erdő, mint élőhely védelmét és az erdőterületek érintő mindennemű emberi beavatkozást.

Tájfásítás

Mezőhék külterületére jellemző a lineárokat kísérő, a szántóföldek melletti, utak és csatornapartok menti széles, fásított területek.

A tájrendezési javaslat az ökológiailag stabil állományú tájfásítások, fasorok telepítését írja elő. A létesítendő fásítások fafaj összetételét az a gazdasági érdekek (telepítés-támogatási rendszer), termőhelyi- az ökológiai viszonyok határozzák meg. Javasolt az eredeti növénytakasulások fafaj-összetételét tükröző őshonos fafajú fasorok, védő erdősávok telepítése.

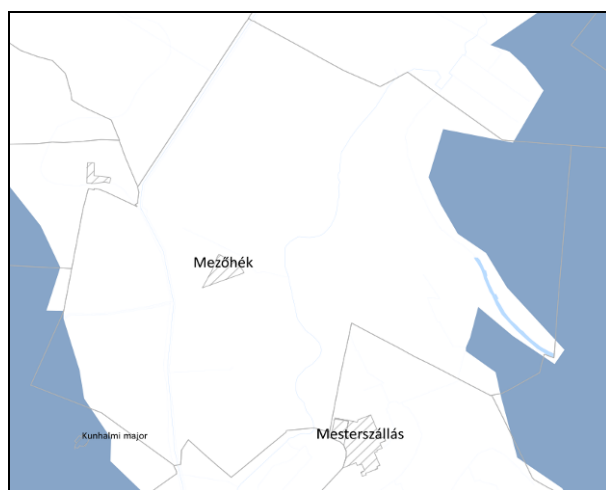
Az erdészeti hatóság ajánlása alapján a meglévő fásítások, erdősávok megőrzése, lehetőség szerint az intenzív mezőgazdasági művelésű területeken 800-1000 méterenként az uralkodó szélirányt is figyelembe vevő tájfásítás, mezővédő erdősávok telepítése javasolt. Célszerű a lakóterületek porszenyezés elleni védelme és a mezőgazdasági üzemi területek (majorok), valamint terményfeldolgozó üzemek, gazdasági területek körül elhatárolódást, táji környezetbe való beilleszkedést biztosító tájfásítás, erdősáv létesítése.

Javaslatunk, hogy a jelenlegi közlekedési utakat kísérő hiányos fasorokat - a meglévők egészségi állapotának megfelelően azok kivágásával, vagy kiegészítésével, őshonos fafajok (kocsányos tölgy-*Quercus robur*, magas kőris-*Fraxinus excelsior*, magyar kőris, pusztaszil-*Ulmus leavis* Puszta, fehérnyár *Populus alba*, juharfa, stb.) ültetésével fokozatosan pótolják. A fasorok telepítését a földtulajdonosokkal, erdészeti és közlekedési hatósággal egyeztetett módon, kell kivitelezni. A mezsgyéken, szélesebb (cserjesorokkal is kiegészített) további fasorok telepítése, a meglévők fenntartása, pótlása az élővilág védelme miatt és ökológiai szempontból is lényeges. Az állatok búvóhelyéül, madarak fészkelő helyéül szolgálnak, a megművelt szántóföldeken a talaj védelme érdekében is fontos táji elemek, valamint a széles mezővédő erdősávok tájlesztéskailag is kedvezőbb látványt nyújtanak és az ökológiai folyosók folytonosságát is biztosítják.

Vízgazdálkodási területek

Jelentős mesterséges vízfolyás a település nyugati határát kettészelő Nagykunsági öntöző főcsatorna. A kétpói határ felől, Kengyel igazgatási területét érintve észak-déli irányú öntöző csatorna és a hozzá kapcsolódó Jó-kúti csatorna enyhíti a község külterületének természetes vízfelület-hiányából adódó vízhiányát. A Hármaskörös és a Hortobágy-Berettyó vízrendszerhez tartozó felszíni vízfolyások részben szabályozottak (Harangzugi csatorna), másrészt a természetes medermaradványokat feltöltő VI-15 jelű csatorna rekreációt is szolgáló horgásztó-halastó kialakítását tette lehetővé (Táncsics horgásztó).

Mezőhék igazgatási területén több, ivóvízként és az állatok ellátására szolgáló artézi kutat találhatunk bel- és külterületen egyaránt.

JNSZ MTrT foglaltak alapján Mezőhék igazgatási területén vízminőségvédelmi terület övezetébe sorolt területek.

Jász-Nagykun-Szolnok megyei szintű területrendezési tervben foglaltak alapján a község külterülete a vízminőség-védelmi terület övezetébe sorolt.

Gazdasági tájhasználat

Gazdasági tevékenység elsősorban a szántóföldi termeléshez, kertészethez, állattartáshoz és a megtermelt javak feldolgozásához, tárolásához kötődik. Mezőgazdasági termékek feldolgozását szolgáló épületek, raktárak a belterület közvetlen szomszédságában is találhatóak. (Hazai Piros Paprika Kft szárítóüzeme, Alcsiszigeti Zrt telephelye, Vitaleggs Kft.). Kereskedelmi-gazdasági területek lényegében a község belterületén találhatóak.

Javasolt a meglévő és kijelölt gazdasági területek belsőbb részeire is közepes vagy nagyobb termetű őshonos lombhullató fát telepíteni a gazdasági épületek hatékonyabb tájba-illesztése érdekében.

Közlekedési tájhasználat

Mezőhék település-földrajzi helyzete közepesen kedvező. Az országos közúthálózat részeként a község belterületi határán 4627. számú közlekedési út (Tiszaföldvár és Mezőtúr felé), valamint a 4628. számú alsórendű út kapcsolja össze nyugatról Martfűvel, dél felől pedig Mesterszállással és Öcsöddel. Kerékpárral Martfű és Mezőtúr felől érhető el a község. Az utak fejlesztésekor, felújításakor a vonalas létesítmények melletti fásítás lényeges és elmaradhatatlan. (elhatárol és véd) Extenzív körülményeket és fenntartás elviselő elsősorban őshonos, de a közlekedési csomópontok környezetében figyelemfelkeltő (de nem figyelemelterelő), dekoratív megjelenésű, lombkorona szín, virágzó facsoportok ligetszerű telepítését javasolja a rendezési terv.

Különleges tájhasználat rekreációs tájhasználat és turizmus

A település elsősorban mezőgazdasági tájhasználatból él, ezért a rekreációs célú tájhasználat a felszíni vízfolyásokon történő horgászatból (horgász egyesület) és az időszakos vadászatból tevődik össze. Turisztikai vonzerő lehet a Kövér-féle kápolna és környezete, a tervezett faluház és környezete.

Különleges tájhasználatú területek közé sorolható a község déli határán lévő **temetőkert** és az aktív sportolás lehetővé tevő községi **sportpálya**.

4.1.2. Természetvédelmi javaslatok

4.1.2.1. Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett területek, értékek, emlékek

Mezőhék külterülete a **Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság** működési területén található.

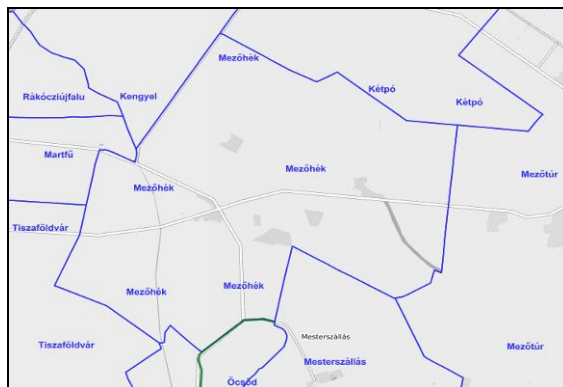
Természetvédelmi hatósági jogkörrel a JNSZ Megyei Kormányhivatal rendelkezik.

Európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területek a Natura 2000 területek.

Az európai közösségi jelentőségű, természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet alapján az Európai Közösségek Natura 2000 hálózatába tartozó, (kihirdetett, illetőleg a korábban kijelölt területeken előforduló), valamint kiemelt jelentőségű közösségi élőhely típusok, és az ott élő állatok és növények élőhelyének megóvása, a biológiai sokféleség fenntartása, a biodiverzitás megőrzéséhez szükséges szabályok megállapítása, betartatása a település közigazgatási területén. (45/2006 XII. 8. KvVM Rendelet megerősítette a kijelölt területek védelmét.)

Mezőhék igazgatási területén a 14/2010. (V.11.) számú KvVM rendeleben foglaltak szerint európai közösségi jelentőségű természetvédelmi oltalom alatt álló terület nincs.

A településen külön jogszabállyal védett, országos jelentőségű természetvédelmi oltalom alatt álló terület nincs.

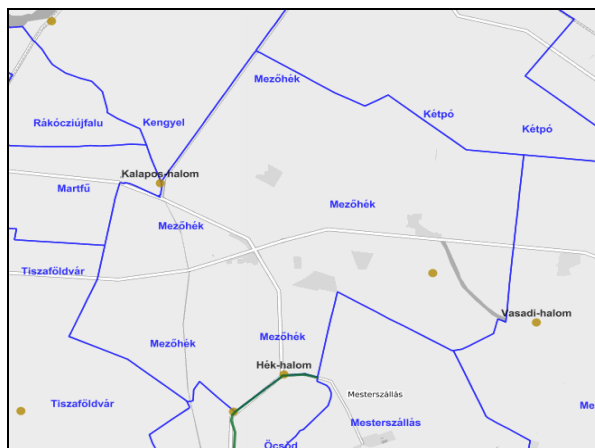
Kunhalmok

Mezőhek igazgatási területén található kunhalmok Dr. Tóth Albert kutatása alapján:

A település külterületének délkeleti részén a Hangácsi határrészen található akácssorral, dűlőúttal határolt kunhalom. Régészeti, botanikai értéke nincs, feltáratlan halom

A település külterületének déli részén a 4627. számú út mentén haladva a Mesterszállási leágazás mellett található. Az út építésekor a halom déli oldalát elhordták. Feltáratlan halom. Botanikai és kulturtörténeti jelentősége nincs. Tájképi értéke az elhelyezkedéséből adódóan van.

29

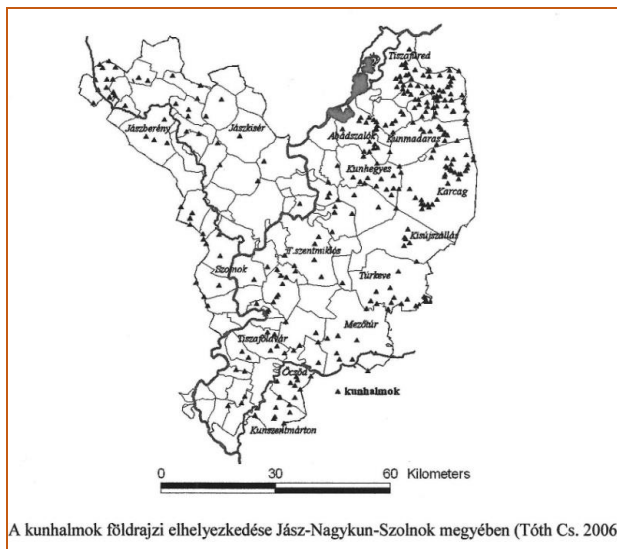

Lechner Lajos Tudásközpont adatszolgáltatása alapján régészeti lelőhelyként az alábbi kunhalmok nyilvántartottak:

- ~ **Hangács –halom**
- ~ **Hék-halom**
- ~ **Kalapos-halom**

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály adatszolgáltatása alapján (2020. szeptember 25.) az alábbi helyrajzi számú ingatlanokon országos jelentőségű ex lege védett kunhalmok találhatók:

0116/a, 0321, 047/59, 047/86, 047/87, 057, 058/18b, 058/18a, 091, 092/6, 092/7, 095, 097/5, 097/6.

Helyi jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti érték, természeti terület

Helyi jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti érték, természeti terület **síncs nyilvántartva** Mezőhek igazgatási területén.

Természeti területek

Természeti területek megőrizték a település táji környezetére jellemző természetes társulások egyes elemeit. Mezőhéken a honos fafajú erdőterületek, gyepterületek és a nyílt vízfelületek (halastó) környezetének természetközeli növény együttesei, tájképi megjelenése is jelentős.

Élőhelyként is rendkívül értékesek a fent említett természetes táji elemek. A fasorokban és ligetekben számos természetvédelmi oltalom alatt álló madárfaj fészkel, ezért a mezsgyék és fasorok megmaradása és óvása fontos táj- és természetvédelmi prioritás.

Mezőhék külterületén a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság által közölt adatok alapján (2020.szeptember 18.) azalábbi helyrajzi számokon lévő földrészletek természeti területek:

- ~ 0319 Nagykunsági főcsatorna mellett a kengyeli határnál lévő legelő,
- ~ 068, 069 Héki erdő (kocsányos-cseres tölgyerdő)
- ~ 0149, 0154 VI-15 mellékcsatorna víztároló, halastó.

Tájrendezési javaslat a védelem alatt álló természeti értékeket, kunhalmokat veszélyeztető emberi tevékenységből adódó káros hatások (mezőgazdasági tevékenység, növényvédelem, halomtest-roncsolás) minimalizálása, megszüntetése, emellett a természetközeli élőhelyek, az ökológiai folyosó részeként nyilvántartott területek zavartalanságának további biztosítása, és a gyepterületek megtartása. A község fejlődése szempontjából lényeges, hogy a természetközeli állapotú területekre, élővilágra ható külső tényezők károsító hatását minimalizálják

Ide vonatkozó jogszabály még a 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről, és az 1996. évi LIII. Törvény a természet védelméről.

4.1.3. Tájvédelmi és tájképvédelmi javaslatok

4.1.3.1. Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

Tájképi szempontból értékesek a külterületet meghatározó nagyterületű természetközeli legelők, rétek, a szántóművelés síkjából kiemelkedő kunhalmok, tanyák, a hozzájuk tartozó tanyafásítások, hagyományos gazdasági épületek, tájfásítások, mezővédő erdősávok, dűlőutak menti fasorok, vízállásos területek, egykori anyagnyerő-helyek maradványai, és az alföldi táj tájképét változtatossá tevő, az élővilág számára menedéket nyújtó **szegélyek**. A tájban megjelenő szegélyek a különböző felületű területek határán kialakuló keskenyebb-szélesebb növénytársulások (szántóterületek mezsgyéi, vízpartok és növényzetük, erdősült területek és szántók, gyepterületek találkozása).

Magyarországon a megmaradt gyepterületek akár a szántóföldi kultúrákhoz, akár az összterülethez viszonyítjuk alacsony arányúak, ezért természetvédelmi, tájvédelmi szempontból értékesek. Mezőhék környezetében jelentős nagyságú legelők találhatók a Kengyeli határ mentén és a Héken-inneni területen. Megtartásuk ökológiai szempontból és a települési tájkép megőrzése érdekében is lényeges.

Mezőhék határában tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek:

- Külterületen a kengyeli határ melletti gyepterület
- Táncsics-majori (gépuvarhoz vezető út melletti) vadgesztenye fasor
- Cseres-kocsányos tölgy elegyes erdő a mesterszállási határhoz közel
- Horgásztó és környezete
- Belterületen a Mártírok utcai vadgesztenye fasor és
- a játszótéren lévő idős magas kőrisfák

Egyedi tájértékek

A természet védelméről szóló (1996. évi LIII.) törvény alapján egyedi tájértéknek minősül az adott tájra jellemző természeti érték, képződmény és az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos vagy esztétikai szempontból van a társadalom számára jelentősége.

Mezőhék igazgatási területén lévő egyedi tájértékek:

- **A Kövér féle Kápolna** (0356/5 hrsz.)
- **Szent Kereszt Templom** (93/23 hrsz.)

Az OTTrT szerint és a hatályos megyei szintű területrendezési tervben foglaltak alapján a település igazgatási területe a ***nem tartozik a tájképvédelmi terület övezetébe.***

4.1.3.3. Ökológiai hálózat biztosítása

Az ökológiai folyosók folytonosságát: a település határában mozaikosan elhelyezkedő természeti területeket, élőhelyeket (nedves réteket, szikeseket, füves legelőket, árokpartokat, védőfásításokat) összekötő fasorok, mezővédő erdősávok biztosítják. Mezőhék külterületén más településektől eltérően jelentős számú széles mezővédő erdősáv, erdőfolt tagolja a mezőgazdasági szántóterületeket.

A megyei területrendezési tervben foglaltak alapján a község igazgatási területe az országos ökológiai hálózat övezetébe sorolt.

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság adatszolgáltatása alapján Mezőhék község igazgatási területét érinti a Nemzeti Ökológiai Hálózat (2018. évi CXXXIX. törvény alapján). A település külterületén található **ökológiai folyosó** része a Nagykunsági főcsatorna és partmente, a Héki-erdő és a Halastó-csatorna.

Országos Ökológiai Hálózat Mezőhék igazgatási területét érintő része: az ökofolyó területét jelöli.

2.1.4. Biológiai aktivitásérték változása

A biológiai aktivitásérték számítás eredménye

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. Tv. (Étv.) 8.§ (2) bek. b) és c) pontja szerint a település közigazgatási területének – a külön jogszabály alapján számított – biológiai aktivitásértéke az újonnan beépítésre szánt területek kijelölésével egyidejűleg nem csökkenhet az átminősítés előtti aktivitásértékhez képest. A területek biológiai aktivitásértékének számításáról a 9/2007. (IV. 3.) ÖTM rendelet rendelkezik.

A tervezett szerkezeti terv módosításait követően a település biológiai aktivitásértéke **237,67** ponttal növekszik.

Területfelhasználás		Hatályos településszerkezeti terv szerint			Új településszerkezeti terv szerinti		
		terület	Érték mutató	Biológiai aktivitásérték	terület	Érték mutató	Biológiai aktivitásérték
Lf	Falusias lakóterület	33,27	2,4	79,85	26,1	2,4	62,64
Vt	Településközpont vegyes terület	1,6	0,5	0,80	1,6	0,5	0,80
Gksz	Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület	3,27	0,4	1,308	3,08	0,4	1,23
GipM	Ipari (mezőgazd. köthető) gazdasági terület	129,86	0,4	51,94			
Ksz	Különleges beépítésre szánt terület - szennyvíztisztító telep	0,1	1,5	0,15	0,1	1,5	0,15
Ki	Különleges beépítésre szánt terület - idegenforgalmi célú				0,34	1,5	0,51
KMü	Különleges beépítésre szánt terület - mezőgazdasági üzemi				137,42	0,7	96,19
KSp	Különleges beépítésre szánt terület- nagy kiterjedésű sportolási célú	1,27	3	3,81	1,27	3	3,81
KSt	Különleges beépítésre szánt terület - termálstrand	7,4	1,5	11,10			
Kvm	Különleges beépítésre szánt terület - vízmű terület				0,7		
Kt	Különleges beépítésre szánt terület - temető	0,48	3	1,44			
Kl	Különleges beépítésre szánt terület - lovaspálya	1,7	1,5	2,55			
KÖu	Közüti közlekedési terület	76,86	0,6	46,12	74,8	0,6	44,88
Zkp	Zöldterület (közpark)	0,57	6	3,42	0,57	6	3,42

Eg	Gazdasági erdőterület	229,68	9	2067,12	262,15	9	2359,35
Má	Általános mezőgazdasági terület	8177,61	3,7	30257,16	8204,04	3,7	30354,95
Mágy	Mezőgazdasági gyepterület	52,15	3,7	192,96			
Tk	Természetközeli terület				3,81	8	30,48
V	Vízgazdálkodási terület	266,19	6	1597,14	265,54	6	1593,24
KbT	Különleges beépítésre nem szánt terület - temető				0,48	6	2,88
ÖSSZESEN		8982,0		34316,86	8982,0		34554,53

4.2. Zöldfelületi rendszer fejlesztése

A település zöldfelületi rendszerét területi és hálózati elemek alkotják. Területi elemek a közhasználatú zöldfelületek és a zöldfelületű intézmények területi nagyságukban, és a község életében betöltött szerepükben eltérőek. A zöldfelületi rendszer hálózati elemei a település utcái és az utcákat kísérő növényzet.

A zöldfelület **ökológiai** szempontból előnyösen módosítja a helyi klíma alakulását. Előnyösen befolyásolja a település hő- és vízháztartási viszonyait, valamint a levegő-szennyezettséget is csökkent, és kedvező környezetminőséget biztosít.

A zöldfelület **használati értékét** a feltöltődést szolgáló kertberendezési tárgyak, (utcabútorok, kerti burkolatok, utcabútorok-padok, közvilágítás) minősége, elrendezése, valamint a zöldfelületen folytatható rekreációs tevékenységek (pihenés, sportolás, játék-szórakozás) határozzák meg.

A **zöldfelületek vizuális, esztétikai hatása**, hogy a dekoratív növényzettel borított közparkok, közkertek, a fásított utcák hozzájárulnak a kedvező településkép kialakításához. Az utcafásítások „zöld folyosói” a község zöldfelületei elemeit fűzik egybe, valamint a település területrészeit a szomszédos külterület biológiaiilag aktív felületeivel kapcsolják össze.

4.2.1. Zöldfelületi rendszer elemeinek fejlesztési javaslata

Mezőhék szabályos utcahálózatú település, zöldfelületi elemei a község intézményeihez kapcsolódnak. A község igazgatási központja egyben a település zöldfelületi központja is. Mezőhék biológiaiilag aktív felületeinek (növényzettel borított zöldterületek, nagyméretű, kertészetileg művelt lakótelkek, ligetes-fás területek) nagysága jelentős. A lakosságot szolgáló, minőségi, kondicionáló zöldfelületek aránya a beépített területekhez és a lakosság létszámához mérten megfelelő. Jelentős nagyságú zöldterületeken végeznek fenntartási munkákat (gyepkaszás, virágültetés, szükséges faápolás, szeméthyűjtés, stb.).

Mezőhék zöldfelületi elemeinek jelentős része a településközpontban és a község belterülete mellett haladó 4628 számú út mentén, található.

A **kondicionáló hatású közhasználatú zöldfelületek**: az rendszeresen fenntartott közparkok: településközpont zöldfelülete és a hozzá kapcsolódó templomkert, Tánacsics-

emlékpark (65 hrsz.), községháza kertje (28 hrsz.), játszótér (27 hrsz.), művelődési ház kertje (93/11, 93/1, 93/13, 93/22 hrsz.).

Korlátozottan közhasználatú települési szintű zöldfelületi elemek a külterületen található sportpálya (03/5 hrsz.) és a temető (0361/1 hrsz.) zöldfelülete.

Korlátozottan közhasználatú intézménykertek az óvodakert (121/1 hrsz.) és az orvosi rendelő kertje.

Egyéb zöldterületek a biológiai aktivitással bíró, de esztétikai élményt, és használati értéket a település közössége számára nem nyújtó nagyméretű belterületi, mezőgazdasági és kertgazdasági hasznosítású kerteket, valamint a közparkként nyilvántartott (127, 65, 62 hrsz.) zöldterületek, és a település nyugati határát szegélyező vegyes fafajú erdőfolt.

A belterületi utakat kísérő zöldsáv a zöldfelületi rendszer *különleges elemeit* jelentik.

A zöldfelületi elemek fényképekkel is illusztrált, részletes ismertetését alátámasztó munkarész táji és természeti adottságok vizsgálata fejezete tartalmazza.

Meglévő zöldfelületi elemek fejlesztésének lehetőségei

Kertépítészeti eszközökkel történő minőségi fejlesztés a meglévő, közhasználatú zöldterületeken átgondolt kertépítéssel, utcabútorok elhelyezésével, dekoratív növénytelepítéssel érhető el. (Kápolna körüli terület a külterületen, faluház kertje)

Kertészeti eszközökkel létrehozható minőségi változás a közhasználatú zöldfelületek és az intézmények esetében a meglévő növényzet fokozott ápolásával, egyes kertrészletek átgondolásával az elöregedett, balesetveszélyes növények eltávolításával, a növényállomány „korszerűsítésével”, színesítésével valósítható meg. (művelődési ház környezete, játszótér, községháza kertje, Táncsics-park)

Parkfenntartással elérhető minőségi változás az egyéb besorolású, utak menti zöldterületek minőségi fejlesztését fokozott karbantartással, faápolással, gyakoribb növényvédelemmel, talajjavítással és elsősorban rendszeres fenntartással kell elérni. (sportpálya, belterületi utcák, beépítésre nem került lakótelkek)

Utcafűtés

Mezőhék meghatározott vonalvezetésű (íves és négyzethálós) utcakialakítású, többnyire rendezett utcaképet mutató település. Változó utcaszélességű és eltérő útminőségű: aszfaltburkolatú és földes utcák egyaránt megtalálhatók a község belterületén. A településen áthaladó közlekedési utak mentén a lehetőséghez képest kevés fa-, fasor látható.

Az utcákon a lakóházak előtt többnyire gyümölcsfák és gömbformájúra metszett akácfa fordulnak elő leggyakrabban (Kossuth Lajos utca, Mártírok útja, stb.) A közelmúltban gömb virágos kőrisfákat, szivarfákat, és az idegenhonos, de gyors fejlődést ígérő császárfákat ültettek a közterületekre.

Figyelemre méltó, hogy az utcákon és a közösségi zöldfelületeken ízléses, faszerkezetű utcabútorokat, ismertetőtáblákat helyeztek el, megvalósítva ezzel az egységes, dekoratív településképet.

Az utca szélességétől, a légvezetésektől függően az alábbi fafajokat javasoljuk a településképp javítására alkalmazni:

Magas fák:

Magas kőris - *Fraxinus excelsior* és fajtái

Nagylevelű hár - *Tilia platyphyllos* Pannonia

Nagylevelű hár - *Tilia* Szent István

Korai juhar - *Acer platanoides* Emerald Queen

Platánfa - *Platanus acerifolia* Palóc

Oszlopos tölgy – *Quercus robur Fastigiata*
Fehérnyár – *Populus alba Pyramidalis*
Villanyvezetékek alá, illetve szűk utcák fásítására kistermetű fák:
Csörgőfa – *Koelreuteria paniculata*
Vérszilva – *Prunus cerasifera Nigra*
Gömb juhar – *Acer platanoides Globosum*
Gömb szivarfa – *Catalpa bignonioides Nana*
Gömb csepleszmeggy – *Prunus fruticosa Globosa*
Gömb virágos kőris – *Fraxinus ornus Mecsek*
Gömb eperfa – *Morus alba Fegyvernekiana*
Gömbakác – *Robinia pseudoacacia Umbraculifera*
Kis koronájú ezüsthárs – *Tilia tomentosa Teri*
Oszlopos díszkörte – *Pyrus Chanticleer*
Oszlopos gyertyán – *Carpinus betulus Fastigiata*
Oszlopos juharfa – *Acer pseudoplatanus Columna*

4.2.2. Zöldfelületi ellátottság alakulása

Mezőhék tervezett zöldfelületi rendszerének fejlesztésével *javul a település zöldfelületeinek minősége*. A meglévő *zöldfelületi elemek használati értéke megnő*, valamint *a közösségi használatú, eltérő rendeltetésű zöldfelületek vizuális, esztétikai értéke is nő* a szakszerű, dekoratív növénytelepítéseket követően (Táncsics-park, faluház). Mezőhék belterületének biológiai aktivitás mértéke is megnövekszik a meglévő zöldfelületek, zöldterületek gyepszint – alacsony- és magas cserjeszint – bokorfák és magas lombos fák alkalmazásával (művelődési ház környezete, játszótér). A zöldfelületek lomb szintjeinek gyarapodásával nő a zöldfelületek kondicionáló hatása, ezzel együtt a településlakók komfortérzete is. Jelentős fejlesztési javaslat a település zöldfelületi elemeit összekötő fasorok ültetése, melyek gazdagítják az utcaképet, rendezetté teszik az utak melletti zöldterületeket.

4.2.3. Zöldfelületek ökológiai szerepének erősítésére vonatkozó javaslatok

A zöldfelületek települési környezetre gyakorolt sokrétű hatását nevezzük a *kondicionáló hatásnak*. A zöldfelületek legfontosabb ökológiai értéke az oxigén előállítás és a széndioxid megkötése, valamint a párologtatás. A növényzet települési környezetre gyakorolt hatása, hogy kedvezően befolyásolja a levegő minőségét, a szálló por mennyiségét csökkenti, és a levegő hőmérsékletét is kedvezően befolyásolja. A lombos fák árnyékot nyújtanak és a növények párologtatásával kedvező mikroklimát alakítanak ki. A zöldfelületek lombfelületei előnyösen befolyásolják a vízháztartási viszonyokat, valamint a felszín alatti vizek minőségét javítják, megakadályozzák a talajleemosódást lejtősebb felületeken. A növényzet tagolja a települést: összeköt és elválaszt, elhatárol. A zöldfelületek növényzetének szerepe nagymértékben függ az alkalmazott növény fajától, fajtájától a telepítés sűrűségétől térbeli

elrendezésétől. A ligetes telepítés előnye a kedvező légmozgás kialakulása település átszellőzésében, vagy ellenkezőleg az erős légmozgás, szél mérséklése. A zöldfolyosók, fasorok is előnyösek a község átszellőztetése szempontjából, valamint a belterületi zöldfelületi elemeket fűzi egymáshoz egy egységes zöldfelületi hálózattá fejlesztve azokat. A zajvédelem szempontjából a zárt telepítésű, teljes záródású lombkoronaszintek kialakítása célszerű.

A zöldfelületek lakható életteret biztosítanak, közérzetünkre jó hatást gyakorolnak. A rekreációt, azaz felüdülést a szabálytalan formák, a zöld szín árnyalatainak látványa, lombzatban lakó madarak csicsergése, az illatos, színesen virágzó növények megnyugtatóak, felüdítőek. Ezért is lényeges, hogy a zöldfelületek kialakítását, átalakítását környezetrendezési vagy kertépítészeti terv készítése előzze meg.

5. Közlekedési javaslat

Ez a Településrendezési terv Közlekedési tervrész a tervezés időszakában-érvényben lévő és kötelezően alkalmazandó „A településrendezési tervek közúti közlekedési munkarészei,, című ÚT 2-1.218/2003. számú Ütügyi Műszaki Előírás , a „Szintbeni közúti csomópontok méretezése és tervezése” című ÚT 2-1.214/2004. számú Ütügyi Műszaki Előírás, valamint a Közutak távlati forgalmának meghatározása előrevetítő módszerrel” című ÚT 2-1.118. számú Ütügyi Műszaki Előírás alapján készült.

Mezőhék és térsége (Forrás: Google Maps)

5.1. Közúti hálózati kapcsolatok

Mezőhék község Jász-Nagykun-Szolnok megyében, a megyeszékhelytől mintegy 30 km-re dél, dél-keletre, a megye középső részén található. A település közúti hálózati kapcsolatát a település külterületén Dél – Észak-Nyugat irányban áthaladó 4627. jelű Öcsöd – Martfű összekötőút és a Nyugat – Kelet irányú 4628. jelű Tiszaföldvár – Mezőtúr összekötőút biztosítja.

Mezőhék a „B” tervezési osztályú kategóriába sorolható, mivel a település érinti az országos jelentőségű közlekedési hálózatot.

Az országos közúthálózat részeként az alábbi utak érintik a települést:

A 4627. jelű és 4628. jelű összekötő utak biztosítják Mezőhék község országos közúthálózatba történő becsatlakozását. A 4627. jelű összekötőút a 7+505 – 16+150 km szelvényei között érinti a település külterületi szakaszát, amely során a 11+736 km szelvényben keresztezi a 4628. jelű összekötő utat. A 4628. jelű összekötőút a 7+165 – 19+540 km szelvények között érinti a település területét. A belterületet egyik összekötő út sem érinti, legfeljebb a belterületi határ mellett halad. Az összekötőutak burkolt szélessége 7,00 méter.

4627. jelű Öcsöd - Martfű összekötőút:

Az átlagos napi forgalom (ÁNF): 1413 jármű/nap, azaz 1852 E/nap volt a 2016. évben.

A számlálás a 11+000 km. szelvényben történt.

A járműtípusonkénti megosztás:

	2016. évben:	2031-ben:	E/nap	MOF
Személygépkocsi	817 j/nap x 1,311 =	1071 j/nap x 1,0 =	1071 x 0,15 =	161 E/óra
Autóbusz	24 j/nap x 1,032 =	32 j/nap x 2,5 =	80 x 0,15 =	12 E/óra
Tehergépkocsi	487 j/nap x 1,331 =	648 j/nap x 2,5 =	1620 x 0,15 =	243 E/óra
Motorkerékpár	8 j/nap x 1,038 =	8 j/nap x 0,8 =	6 x 0,15 =	1 E/óra
Kerékpár	4 j/nap x 1,000 =	4 j/nap x 0,3 =	1 x 0,15 =	0 E/óra
Lassú járművek	73 j/nap x 1,333 =	97 j/nap x 2,5 =	243 x 0,15 =	36 E/óra
	1413 j/nap	1860 j/nap	3021 E/nap	453 E/óra

A fentiek alapján várható forgalomnagyság a 2031. évben:

- az átlagos napi forgalom (ÁNF): **1860 j/nap**
- a mértékadó óraforgalom (MOF): **453 E/óra**

A megengedett forgalomnagyság 1000 E/óra egy forgalmi sávra, így az útpálya jelenlegi geometriai kialakítása nem fog megfelelni a 2031. évig a várható forgalomnagyságnak.

4627. jelű Öcsöd - Martfű összekötőút:

Az átlagos napi forgalom (ÁNF): 1008 jármű/nap, azaz 1136 E/nap volt a 2016. évben.

A számlálás a 14+900 km. szelvényben történt.

A járműtípusonkénti megosztás:

	2016. évben:	2031-ben:	E/nap	MOF
Személygépkocsi	604 j/nap x 1,311 =	792 j/nap x 1,0 =	792 x 0,15 =	119 E/óra
Autóbusz	12 j/nap x 1,032 =	12 j/nap x 2,5 =	30 x 0,15 =	5 E/óra
Tehergépkocsi	362 j/nap x 1,331 =	482 j/nap x 2,5 =	1205 x 0,15 =	181 E/óra
Motorkerékpár	14 j/nap x 1,038 =	15 j/nap x 0,8 =	12 x 0,15 =	2 E/óra
Kerékpár	6 j/nap x 1,000 =	6 j/nap x 0,3 =	2 x 0,15 =	0 E/óra
Lassú járművek	10 j/nap x 1,333 =	13 j/nap x 2,5 =	33 x 0,15 =	5 E/óra
	1008 j/nap	1320 j/nap	2074 E/nap	312 E/óra

A fentiek alapján várható forgalomnagyság a 2031. évben:

- az átlagos napi forgalom (ÁNF): **1320 j/nap**
- a mértékadó óraforgalom (MOF): **312 E/óra**

A megengedett forgalomnagyság 1000 E/óra egy forgalmi sávra, így az útpálya jelenlegi geometriai kialakítása nem fog megfelelni a 2031. évig a várható forgalomnagyságnak.

4628. jelű Tiszaföldvár - Mezőtúr összekötőút:

Az átlagos napi forgalom (ÁNF): 1484 jármű/nap, azaz 1840 E/nap volt a 2016. évben.

A számlálás a 11+000 km. szelvényben történt.

A járműtípusonkénti megosztás:

	2016. évben:	2031-ben:	E/nap	MOF
Személygépkocsi	901 j/nap x 1,311 =	1181 j/nap x 1,0 =	1181 x 0,15 =	177 E/óra
Autóbusz	39 j/nap x 1,032 =	40 j/nap x 2,5 =	100 x 0,15 =	15 E/óra
Tehergépkocsi	483 j/nap x 1,331 =	643 j/nap x 2,5 =	1608 x 0,15 =	241 E/óra
Motorkerékpár	12 j/nap x 1,038 =	12 j/nap x 0,8 =	10 x 0,15 =	2 E/óra
Kerékpár	2 j/nap x 1,000 =	2 j/nap x 0,3 =	1 x 0,15 =	0 E/óra
Lassú járművek	47 j/nap x 1,333 =	63 j/nap x 2,5 =	158 x 0,15 =	24 E/óra
	1484 j/nap	1941 j/nap	3058 E/nap	459 E/óra

A fentiek alapján várható forgalomnagyság a 2031. évben:

- az átlagos napi forgalom (ÁNF): **1941 j/nap**

- a mértékadó óraforgalom (MOF): **459 E/óra**

A megengedett forgalomnagyság 1000 E/óra egy forgalmi sávra, így az útpálya jelenlegi geometriai kialakítása nem fog megfelelni a 2031. évig a várható forgalomnagyságnak.

4628. jelű Tiszaföldvár - Mezőtúr összekötőút:

Az átlagos napi forgalom (ÁNF): 1008 jármű/nap, azaz 1321 E/nap volt a 2016. évben.

A számlálás a 24+000 km. szelvényben történt.

A járműtípusonkénti megosztás:

	2016. évben:	2031-ben:	E/nap	MOF
Személygépkocsi	626 j/nap x 1,311 =	821 j/nap x 1,0 =	821 x 0,15 =	123 E/óra
Autóbusz	46 j/nap x 1,032 =	47 j/nap x 2,5 =	118 x 0,15 =	18 E/óra
Tehergépkocsi	302 j/nap x 1,331 =	402 j/nap x 2,5 =	1005 x 0,15 =	151 E/óra
Motorkerékpár	15 j/nap x 1,038 =	16 j/nap x 0,8 =	13 x 0,15 =	2 E/óra
Kerékpár	10 j/nap x 1,000 =	10 j/nap x 0,3 =	3 x 0,15 =	0 E/óra
Lassú járművek	9 j/nap x 1,333 =	12 j/nap x 2,5 =	30 x 0,15 =	4 E/óra
	1008 j/nap	1308 j/nap	1990 E/nap	299 E/óra

A fentiek alapján várható forgalomnagyság a 2031. évben:

- az átlagos napi forgalom (ÁNF): **1308 j/nap**
- a mértékadó óraforgalom (MOF): **299 E/óra**

A megengedett forgalomnagyság 1000 E/óra egy forgalmi sávra, így az útpálya jelenlegi geometriai kialakítása nem fog megfelelni a 2031. évig a várható forgalomnagyságnak.

A fenti vizsgált 4628. jelű országos közút az osztályba sorolás szerint:

- a külterületet tekintve:
  - Tervezési osztály: **K.V.**
  - Környezeti körülmény: **A**
  - Tervezési sebesség: **90 km/óra**
- a belterületet tekintve:
  - Tervezési osztály: **B.V.**
  - Hálózati funkció: **c**
  - Környezeti körülmény: **C**
  - Tervezési sebesség: **40 km/óra**

Az egyéb közlekedő utaknál forgalomszámlálás a jelentéktelen nagyságú forgalomnagyság miatt nem történt, így adatok nem állnak rendelkezésre.

A belterületen a többi út a helyi Önkormányzat kezelésében lévő úthálózatot képezi.

A város belterületén a **gyűjtő utak** hivatottak a lakó utak közúti forgalmát az országos úthálózat útjaihoz vezetni, melyek beépítési szélességük jellemzően 20,00 méter.

A településen az alábbi utak sorolhatóak a gyűjtőút kategóriába:

- Mártírok út
- Felszabadulás út (Mártírok úttól a templomig)

Az osztályba sorolás szempontjából a gyűjtő utak a B.V. tervezési osztályú, a hálózati funkció: C, a környezeti körülmény: C, a tervezési sebesség: 40 km/óra.

Tervezett fejlesztések:

Belterületen:

- Falusias lakóterületből, kereskedelmi, szolgáltató, gazdasági területbe történő átminősítés. Új közúti kapcsolat (lakóutca) került kijelölésre a 34/1 hrsz-ú területen, mely egyrészt biztosítja az új gazdasági terület megközelítését és a külterület felé is útkapcsolatot biztosít. A lakóút megvalósítása esetén azt a hatályos Útügyi Műszaki Előírások alapján kell megtervezetni, figyelembe véve az út csapadékvíz elvezetését is.
- Gazdasági erdőterületből, általános mezőgazdasági területbe történő átminősítés. A területfelhasználás változtatás útügyi érdekeket nem érint.
- Vízgazdálkodási területből különleges, beépítésre szánt vízmű területbe való minősítés. A területfelhasználás változtatás útügyi érdekeket nem érint.
- A belterületen a József Attila utca, mint lakóút szabályozása a 4628. jelű országos mellékút felé új csomópont kialakításával. A tervezett beruházás megvalósulása esetén azt a hatályos Útügyi Műszaki Előírások alapján kell megtervezetni.
- Tervezett gyűjtőút a Táncsics Mihály út.

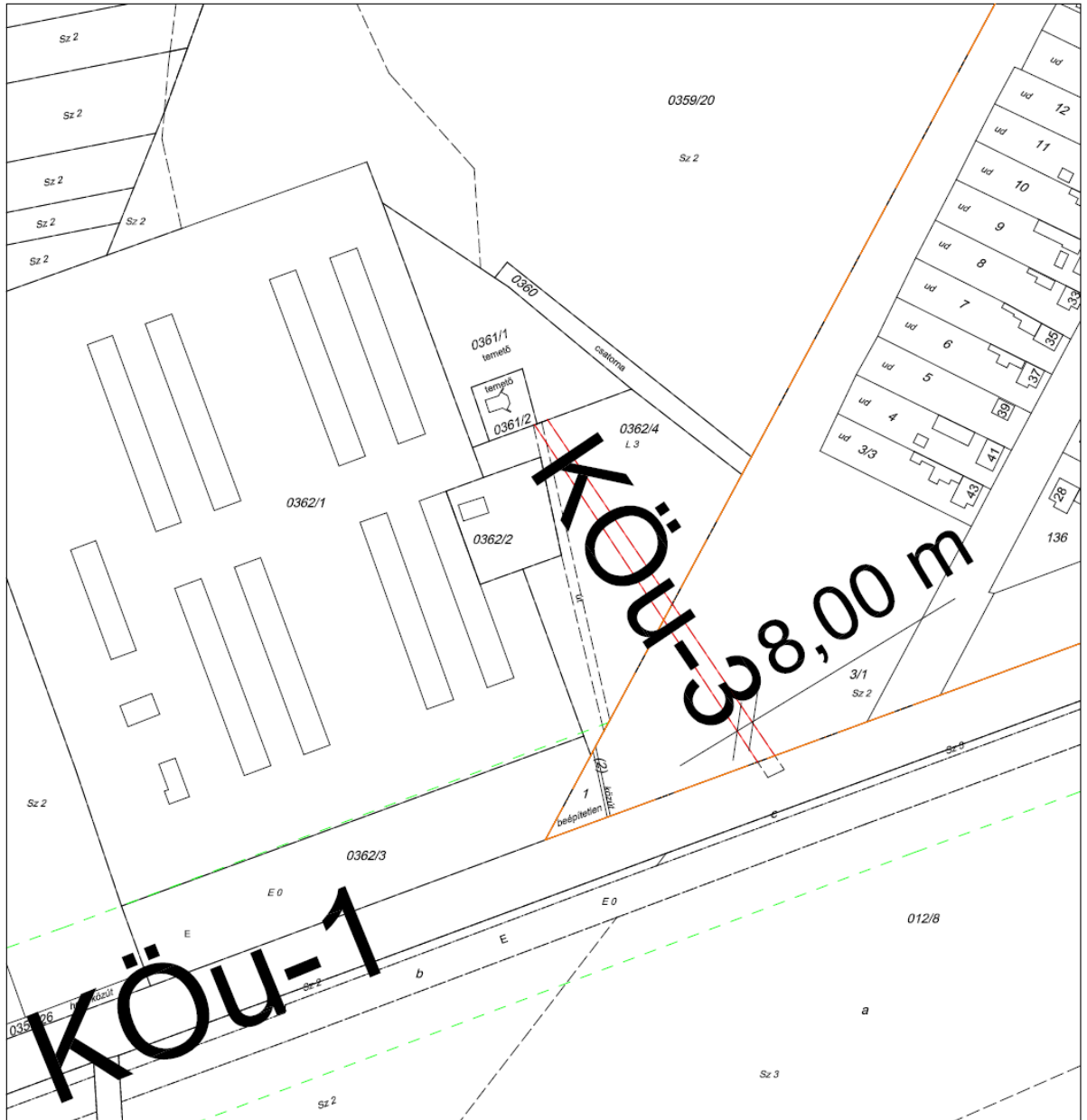
Külterületen:

- Gazdasági erdőterületből, különleges, beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi terület. Meglévő telephely bővítés, a telephely megközelítése biztosított, új útkapcsolat nem kerül tervezésre

- Általános mezőgazdasági területből gazdasági erdőterület kijelölés. A területfelhasználás változtatás ügyi érdekeket nem érint.
- Ipari (mezőgazdasághoz köthető gazdasági) területből, különleges, beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi terület. Jogszabályváltozás miatti átsorolás. A területfelhasználás változtatás ügyi érdekeket nem érint.
- Különleges területből, lovaspálya, általános mezőgazdasági terület. A tényleges területhasználatnak megfelelő besorolás, a területfelhasználás változtatás ügyi érdekeket nem érint.
- Különleges területből, strand terület, általános mezőgazdasági terület. Meg nem valósult fejlesztés, a tényleges területhasználatnak megfelelő besorolás, a területfelhasználás változtatás ügyi érdekeket nem érint.
- Falusias lakóterületből általános mezőgazdasági terület. Meg nem valósult fejlesztés, a tényleges területhasználatnak megfelelő besorolás, a területfelhasználás változtatás ügyi érdekeket nem érint.
- Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területből, általános mezőgazdasági terület. Meg nem valósult fejlesztés, a tényleges területhasználatnak megfelelő besorolás, a területfelhasználás változtatás ügyi érdekeket nem érint.
- Általános mezőgazdasági területből különleges, beépítésre nem szánt idegenforgalmi (kápolna) terület. A terület megközelítésére javasolt a meglévő nem szilárd burkolatú út szilárd burkolattal ellátása. A tervezett beruházás megvalósulása esetén azt a hatályos Ügyi Műszaki Előírások alapján kell megtervezetni.
- Különleges állattartó területből különleges mezőgazdasági üzemi területbe való minősítés. A területfelhasználás változtatás ügyi érdekeket nem érint.
- Általános mezőgazdasági területből, különleges, beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi terület bővítése. A meglévő telep területének közúti csatlakozása biztosított, új közúti kapcsolat kialakítása nem szükséges.
- Vízgazdálkodási területből különleges, beépítésre szánt vízmű területbe való minősítés. A területfelhasználás változtatás ügyi érdekeket nem érint.
- Általános mezőgazdasági területből erdőterületbe történő átsorolás. A területfelhasználás változtatás ügyi érdekeket nem érint.
- Általános mezőgazdasági területből természetközeli területbe történő átsorolás. A területfelhasználás változtatás ügyi érdekeket nem érint.
- Általános mezőgazdasági területből vízgazdálkodási területbe történő átsorolás. A területfelhasználás változtatás ügyi érdekeket nem érint.
- Ipari (mezőgazdasághoz köthető) gazdasági területből, gazdasági erdőterületbe történő átsorolás. A területfelhasználás változtatás ügyi érdekeket nem érint.
- Tervezett térségi jelentőségű kerékpárút halad a 4627 jelű országos mellékút mellett Martfű irányából a 4628 jelű országos mellékút csomópontjáig, majd tovább halad a 4628 jelű országos mellékút mellett Mezőtúr irányába. A kerékpárutat a vonatkozó ügyi műszaki előírások alapján engedélyezési és kiviteli tervek figyelembe vételével kell megvalósítani.

Közlekedést érintő fejlesztés:

Mezőhek köztemetője jelenleg kiépített közút kapcsolattal nem rendelkezik. A temető tervezett megközelítő, kiszolgáló útját a lenti térképkivágot tartalmazza:

A tervezett út 8 méter szabályozási szélességgel kerül kiszabályozásra.

Általánosságban:

- A fejlesztések megtervezésekor és kivitelezésekor figyelembe kell venni az *országos településrendezési és építési követelményekről* szóló 253/1997. (XII.20.) Korm. rendelet (OTÉK) 4. számú mellékletében meghatározott parkolóhely igényt. A szükséges parkolóhelyeket ennek megfelelően kell a terveken elhelyezni, majd kialakítani.

- A parkolók tervezésekor „A parkolási létesítmények geometriai tervezése (A KTSZ kiegészítése)” ÚT 2-1.210/2008 számú Útügyi Műszaki Előírásban foglaltakat kell figyelembe venni úgy, hogy a parkolók csapadékvíz elvezetése biztosított legyen.

5.2. Főbb közlekedési csomópontok

A község belterületén a legforgalmasabb közúti csomópont a Mártírok út és a 4628. jelű Tiszaföldvár – Mezőtúr összekötő út csomópontja.

A csomópontok geometriai kialakítása megfelelő, területük elégséges, baleset a tervezés időszakáig nem volt, új csomóponti kialakításhoz a terület helye biztosított.

A felszorozott forgalomnagysági értékek szerint a meglévő csomópontok kialakítása a forgalomnagyságot, valamint a településen áthaladó tranzit forgalmat tekintve nem fog megfelelni a 2031. évi tervezési időszak végéig várható forgalmi igényeknek.

A csomópontok kialakítását a K-4 rajzszámú csomópontok terv tartalmazza.

5.3. Belső úthálózat

A község belterületén a **gyűjtő utak** hivatottak a lakó utak közúti forgalmát az országos úthálózat útjaihoz vezetni, melyek beépítési szélességük jellemzően 20,00 méter.

A településen az alábbi utak sorolhatóak a gyűjtőút kategóriába:

- Mártírok út
- Kossuth út

Tervezett gyűjtőút:

- Táncsics Mihály út

Az osztályba sorolás szempontjából a gyűjtő utak a B.V. tervezési osztályú, a hálózati funkció: C, a környezeti körülmény: C, a tervezési sebesség: 40 km/óra.

A város belterületén a többi utca a lakó utak kategóriájába sorolható a beépítési szélességeket figyelembe véve.

A többi út a **lakóutak** kategóriájába sorolható, a lehetőségnek megfelelően 5,00 – 18,00 m közötti beépítési szélességgel.

A lakó utak osztályba sorolásukat tekintve a tervezési osztályuk jele: B.VI. , hálózati funkciójuk : d, környezeti körülmény: C, a tervezési sebesség: 30 km/óra.

a tervezett lakóutakat minimum 12,00 méter szabályozási szélességgel kell megtervezni.

Kiépítettség:

A település belterületén az úthálózat kiépítettsége a forgalmi viszonyokat és az úthálózat nagyságát tekintve megfelelő, hozzávetőlegesen az úthálózat 70%-a burkolattal rendelkezik, a nem szilárd burkolattal rendelkező utaknál rendszerint az útalap már elkészült.

5.4. Községi közlekedés

Mezőhék lakói a környező településekre közúton egyéni- és tömegközlekedési eszközökön juthatnak el. Az autóbuszjárat a helyi igényeknek teljesen megfelel. A településen belül helyi tömegközlekedési járat nem üzemel.

A távolsági járatokkal jellemzően Szolnok, Kunszentmárton, Mezőtúr, Martfű, Tiszaföldvár felé juthatnak el a település lakói.

A településen belüli autóbusz megállóhelyek a Felszabadulás úton 1 db, a Mártírok úton 2 db a forgalmi sávon kerültek kijelölésre.

Autóbusz forduló található a település központi részén a templomot megkerülve.

Vasúti közlekedés:

A településen vasúti pálya nem üzemel. A legközelebbi vasúti állomás Martfűn található.

Vízi közlekedés:

A település területén vízi közlekedés nem található.

Légi közlekedés:

A városban légi közlekedés nem üzemel, legközelebb a szolnoki sportreptér található.

5.5. Kerékpáros közlekedés

A településen belül kiépített kerékpárút nem található. A településen a lakosság jelentős része kerékpáron közlekedik, a kerékpáros forgalom az alföldi településeket tekintve megfelelő.

Tervezett térségi jelentőségű kerékpárút halad a 4627 jelű országos mellékút mellett Martfű irányából a 4628 jelű országos mellékút csomópontjáig, majd tovább halad a 4628 jelű országos mellékút mellett Mezőtúr irányába.

5.6. Gyalogos közlekedés

A burkolt utcákban legalább az egyik oldalon a gyalogos közlekedés érdekében kiépített szilárd burkolatú járdák találhatóak. A településen kijelölt gyalogos-átkelőhely nem található.

5.7. Gépjármű elhelyezés, parkolók, töltőállomások

A településen belül jelentős férőhellyel rendelkező parkolóhely a Polgármesteri hivatal előtt 3 db és az Óvoda és Általános iskola előtt 2 db található.

A gépjárművek elhelyezése a városon belül saját telken megoldott. A település belterületén, az egyéb helyeken (lakóutakon) a keresztmetszeti elrendezés és a csekély forgalom nagyság lehetővé teszi az útpadkán történő megállásokat, várakozásokat.

A további közintézmények előtt a parkolóhelyek biztosítása nem megoldott, azok kiépítése szükséges és fontos lenne.

Töltőállomások:

A település területén töltőállomás nem üzemel. Legközelebbi töltőállomás Martfűn és Tiszaöldváron található.

6. Közművesítési javaslatok

6.1. Víziközművek

Mezőhék község az Alföldön, Jász-Nagykun-Szolnok megye déli részén található, a Tiszától kb. 10 km-re észak felé, a Nagykunsági-főcsatorna mellett. Az Észak-Alföldi régióban, a Mezőtúri járásban helyezkedik el, Tiszaöldvártól 10 km-re keletre, Mezőtúrtól 18 km-re nyugatra. Legközelebbi település: Mesterszállás.

A település a kiterjedt tanyavilágból jött létre 1951. december 30-án a Belügyminisztérium utasítására.

Az Alföld nagytáján belül, a Közép-Tisza-vidék nevű középtáj 1.7.22. számú Szolnok-Túri-sík megnevezésű kistáján helyezkedik el, a Nagykunsági-főcsatorna keleti oldalán.

Teljes területe sík, a tengerszint feletti magasság 80-90 méter közötti.

A Mezőtúri kistérséghez tartozik, amely Jász – Nagykun – Szolnok megye déli részén helyezkedik el.

A kistérség települései a következők:

Mezőtúr, Túrkeve, Kétpó, Mesterszállás, Mezőhék.

Mezőhék község az Észak-alföldi régióban, az 1.7.22. számú Szolnok-Túri-sík nevű kistájban helyezkedik el.

Megközelíthetőség:

Közúton a Tiszaöldvárt Mezőtúrral összekötő harmadrendű főúton érhető el, illetve a Martfűt Öcsöddel (44 sz.) összekötő alsóbbrendű úton.

Vasútvonal nem vezet át a településen, a legközelebbi vasútállomás Mezőtúron vagy Tiszaöldváron található.

A település közigazgatási területének szomszédai:

- 📍 Martfű,
- 📍 Mezőtúr,
- 📍 Tiszaöldvár,

- 📍 Kétpó,
- 📍 Kengyel,
- 📍 Mesterszállás,
- 📍 Öcsöd

Fontosabb statisztikai adatok:

- 📍 Lakónépesség: 345 fő (2020. január 1-i KSH statisztikai adat),
- 📍 Lakások száma: 164 db (2020. január 1-i KSH statisztikai adat),
- 📍 Lakósűrűség: 2,104 fő/lakás (2020. január 1-i KSH statisztikai adat),
- 📍 Népsűrűség: 3,841 fő/km² (2020. január 1-i KSH statisztikai adat),
- 📍 Közigazgatási terület: 89,82 km² (2020. január 1-i KSH statisztikai adat),

Víziközművek

Közműellátási adatok a 2019. évre vonatkozóan (Forrás: KSH statisztikai adatok):

MEZŐHÉK	2019.
Lakásállomány (db)	164*
Közüzem i vívívvezeték hálózatra bekapcsolt lakások száma (db)	134**
Közüzem i vívívvezeték hálózatra bekapcsolt lakások aránya (ellátottság)	81,71 %
Közüzem i vívívvezeték hálózat hossza (km)	8,10**
Üzemelő közkifolyók száma (db)	2**
Az összes szolgáltatott i vív víz mennyisége (1000 m3)	10,95**
Háztartásoknak szolgáltatott i vív víz mennyisége (1000 m3)	10,44**
Kitermelt felszín alatti víz összesen (1000 m3)	37,83**
Közüzem i szennyvíz-elvezető rendszerbe bekapcsolt lakások száma (db)	110**
Közüzem i szennyvíz-elvezető rendszerbe bekapcsolt lakások aránya (ellátottság)	67,07 %
Közüzem i szennyvíz-elvezető csatornahálózat hossza (km)	3,70**
Közüzem i szennyvíz-elvezető csatornahálózatban elvezetett összes szennyvíz mennyisége (1000 m3)	36,35**
A közcatornában elvezetett összes tisztított szennyvízből III. tisztítási fokozattal is megtisztított szennyvíz mennyisége (1000 m3)	36,35**
A háztartásokból a közüzem i szennyvíz-elvezető csatornahálózatban elvezetett szennyvíz mennyisége (1000 m3)	7,87**
Közműves szennyvíztisztító berendezések tervezett kapacitása, BOI5 (kgO2/nap)	9,0

A településről közvetlenül a szennyvíztisztító telepre szállított folyékony hulladék (szippantott szennyvíz) mennyisége (1000 m3)	0,10
Lakossági tárolókból begyűjtött, nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz mennyisége (m3)	****
Közületi és egyéb tárolókból begyűjtött, nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz mennyisége (m3)	834,0***
Összes begyűjtött, nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz mennyisége (m3)	834,0**
Háztartási (lakossági) gázfogyasztók száma (db)	86
Kommunális gázfogyasztók száma (db)	9
Ipari gázfogyasztók száma (db)	1
Mezőgazdasági gázfogyasztók száma (db)	1
Egyéb gázfogyasztók száma (db)	3
Háztartási gázfogyasztók közül a fűtési fogyasztók száma (db)	86
Az összes gázfogyasztók száma (db)	100
Gázellátó hálózatba bekapcsolt lakások aránya (ellátottság)	52,44 %
A teljes gázvezeték hálózat hossza (km)	12,60
Lakossági villamosenergia fogyasztók száma (db)	151
Kommunális villamosenergia fogyasztók száma (db)	13
Ipari villamosenergia fogyasztók száma (db)	7
Mezőgazdasági villamosenergia fogyasztók száma (db)	15
Egyéb villamosenergia fogyasztók száma (db)	10
Villamos energia hálózatba bekapcsolt lakások aránya (ellátottság)	~100 %
Az összes villamosenergia-fogyasztó száma (db)	196
A kiefeszültségű villamosenergia-elosztóhálózat hossza (km)	3,60

* : 2020. január 1-i KSH statisztikai adat

** : 2018. évi KSH statisztikai adat

*** : 2016. évi KSH statisztikai adat

**** : nem áll rendelkezésre adat

VÍZGAZDÁLKODÁS ÉS VÍZELLÁTÁS (ivó-, ipari-, tűzoltó-, öntözővíz-, termálvíz hasznosítás)

Belterületi vízellátás

Mezőhék község víziközműveinek üzemeltetője a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.

A település minden utcájában kiépültek a vízellátó rendszer létesítményei.

A község vízellátó hálózatának hossza 8,10 km (2018. évi KSH statisztikai adat). A vízellátó hálózat nagyrészt körvezeték kialakítású. Az újabb vezetékek KM-PVC anyagúak, míg a régebbiek azbesztcementből épültek.

A József Attila utca és a Köztársaság utcák keresztezésénél lévő vízműtelepen található az 50 m³ térfogatú hidroglobusz, amely a megfelelő víznyomást biztosítja a település vízellátó hálózatában.

A lakások 81,71 %-a ivóvízzel ellátott, a vezetékes vízbekötéssel nem rendelkező ingatlanok számára 2 db jelenleg is üzemelő közkifolyókról biztosított az ivóvíz.

A község központi részén lévő vízműtelep vízbázisa korábban egy db vízműkút volt, melynek kapacitása 51,7 m³/d (átlag), 2,154 m³/h, 36 l/sec.

A rendelkezésre álló vízmennyiség elegendő volt, azonban a kút esetleges meghibásodása esetén tartalék kút nem állt rendelkezésre.

Ezenkívül a vízmű által szolgáltatott ivóvíz minősége sem felelt meg a jogszabályban előírt határértékeknek.

A vízmű mértékadó kapacitása 51,7 m³/d volt. Víz tisztító berendezések a vízmű telepen a gáztalanító és fertőtlenítő műtárgy voltak.

A módosított 201/2001. (X. 25.) Korm. rendelet értelmében a jelenleg érvényben lévő vízminőségi határértékeknek nem felelt meg a szolgáltatott ivóvíz, elsősorban a vas és az ammónia tartalom voltak magasak.

Az ivóvízminőség javítás érdekében Mezőhék Község Önkormányzata részt vett az *Észak-Alföldi Ivóvízminőség-javító Program*ban és tagja a program önkormányzati társulásának. A programon belüli cél új kút létesítése, korszerű ivóvízkezelési technológia megépítése, és a belterületi elosztóhálózat rekonstrukciója.

Berettyó-Körös Ivóvízminőség-javító projekt

A projekt célja a Berettyó-Körös Többcélú Társulás (tagok: Kétpó, Mesterszállás, Mezőhék, Mezőtúr, Túrkeve) projektcsoporthoz tartozó települések vízminőség-javító fejlesztésének végrehajtása, a lakosság egészséges ivóvízzel való ellátásának biztosítása.

A projektben előirányzott ivóvízminőség-javító beavatkozások szükségességét elsősorban az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről szóló 98/83/EK irányelv határozza meg, amely 1998 novemberében került kiadásra és 1998. december 25-én lépett hatályba. A Magyar Köztársaság és az Európai Község közötti, 1991-ben aláírt Európai Megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvénnyel összhangban került sor az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló új 201/2001 (X.25.) Kormányrendelet megalkotására. Ezt a rendeletet időközben módosította a 47/2005. (III. 11.), majd pedig a 65/2009 (III.1.) Kormányrendelet. A rendelet és mellékletei – a vízminőségi ellenőrzés részletes szabályozásán túlmenően – településenként mutatják be a határérték feletti ivóvízminőségi paramétereket, illetve a tervezett vízminőségi célállapotot kielégítő fejlesztési teendőket.

A Berettyó-Körös Többcélú Társulás 2004. március 4-én alakult meg, melyben résztvevő tagtelepülések mindegyike rendelkezik a komponensek valamelyikének határérték feletti előfordulásával a szolgáltatott ivóvízben.

A projekt keretében megvalósuló műszaki megoldások a saját vízbázisra alapozott ügynevezett önálló megoldások, melyekben a helyben, kutakkal felszínre hozott rétegvíz, nyersvíz előírás szerinti állapotba hozatala valósult meg.

A projekt részét képező vízműveknél az eltávolítandó szennyező anyagok, a határérték feletti vízkémiai paraméterek esetenként eltérőek. A megfelelő vízminőség biztosításához szükséges vízkezelési technológia minden település számára előírányzásra került.

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség a Környezet és Energia Operatív Program keretén belül 2007 októberében pályázati felhívást tett közzé települések vízminőség-javító fejlesztéseinek végrehajtása, a lakosság egészséges ivóvízzel való ellátásának biztosítása érdekében. A Berettyó-Körös Többcélú Társulás 2010. december 20-án nyújtotta be a pályázatát a Nemzeti Fejlesztési Ügynökséghez. A támogató döntés 2011. május 15-én született meg. A Berettyó-Körös Többcélú Társulás, mint kedvezményezett, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökséggel, mint támogatóval a KEOP-1.3.0/2F/09-2010-0033 azonosító számon, 2011. augusztus 31-én kötött megállapodást.

A közbeszerzési eljárás során nyertesként kihirdetett kivitelező, az „AB Berettyó-Körös Konzorcium”, a részletes megvalósíthatósági tanulmány és a Sárga FIDIC dokumentációban foglaltak alapján, a vízbázis jövőbeni elvárásait figyelembe véve, Kétpón a meglévő mélyfúrású kút felújítását, Mesterszálláson egy már meglévő, de nem működő mélyfúrású kút üzembe helyezését, Mezőhéken 1 új mélyfúrású kút létesítését, Mezőtúron 3 db mélyfúrású kút felújítását, Túrkeven 1 db új mélyfúrású kút létesítését és az ehhez kapcsolódó tervezést végezte el. Az Európai Unió ivóvíz-minőségi normákat a települések vízműtelepeinek korszerűsítése, új vízkezelési technológia telepítése, gáztalanítás, vas-, mangán-, ammónium-, és arzénmentesítés biztosítja. A vízműtelepeken még 2013. évben elkezdődtek a rekonstrukciók, illetve a hálózatok egyes pontjain a hálózat tisztításához szükséges műtárgyak, szerelvények, tűzcsapok elhelyezése is megtörtént. 2014-ben, mind a vízműtelepeken, mind a hálózatokon az engedélyköteles rekonstrukciókkal folytatódtak a munkálatok. A kivitelezés 2014. december hónapban fejeződött be, amelyet 6 hónapos próbaüzem követett.

Település neve	Változat műszaki tartalma
Kétpó	Vízkezelési technológia fejlesztése
Mesterszállás	Vízbázis bővítése egy új kúttal, vízkezelési technológia fejlesztése
Mezőhék	Vízbázis bővítése egy új kúttal, vízkezelési technológia fejlesztése
Mezőtúr	Vízbázis bővítése 3 db kút felújításával, vízkezelési technológia
Túrkeve	Vízbázis bővítése egy új kúttal, vízkezelési technológia fejlesztése

A projekt eredményeként Mezőhéken új, 330 m talpmélységű kutat fúrtak, emellett egy új, korszerű vízkezelési technológia került kiépítésre. Mindezekkel párhuzamosan a vízellátó hálózat fejlesztését is elvégezték, az előregedett csőszakaszokat kicserélték, mosató csomópontokat építettek ki, valamint a hosszú ágvezeték szakaszokat körvezetékessítették.

A felszín alatti vizek védelme:

A víz alapvető és pótolhatatlan lételeme minden élőlénynek. Az érintetlen vagy természetközeli állapotú tiszta felszíni és felszín alatti vizek a biodiverzitás megőrzése szempontjából kiemelt jelentőségűek. A víz természeti erőforrásként is értékes. A felszíni és felszín alatti vizeket megannyi gazdasági tevékenységhez használják fel: turizmus, mezőgazdaság, ipar, bányászat és nem utolsósorban ezek az ivóvíz legfőbb forrásai is. Az ivóvízbázisok védelme, a vízminőség javítása, a fenntartható vízkészlet-gazdálkodás megteremtése a települések kiemelten fontos feladatai.

A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken lévő települések besorolásáról szóló **27/2004. (XII. 25.) KvVM** rendelet szerint **Mezőhék** a "**kevésbé érzékeny**" felszín alatti vízminőség védelmi területen fekvő településként van nyilvántartva.

"A vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízi létesítmények védelméről" rendelkező **123/1997. (VII.18.) Korm. rendelet** 23 §. (1) bekezdés a.) pontja értelmében a vízbázisok hidrológiai védőidomát legkésőbb 2007. szeptember 01-ig meg kellett határozni és ki kellett jelölni.

A vonatkozó jogszabály (123/1997. Korm. rendelet) szerint a településen lévő vízműkutak körül kötelezően kialakítandó 10 m sugarú belső védőterület lehatárolása megtörtént.

A területhasználatokat érintő bevezetendő egyedi intézkedésekre vagy korlátozásokra a vízbázis biztonságba helyezése érdekében nincs szükség. A kutak a település önkormányzatának a tulajdonában lévő ingatlanokon, megfelelő, zárt, kerítéssel körbevett védőterületen helyezkednek el.

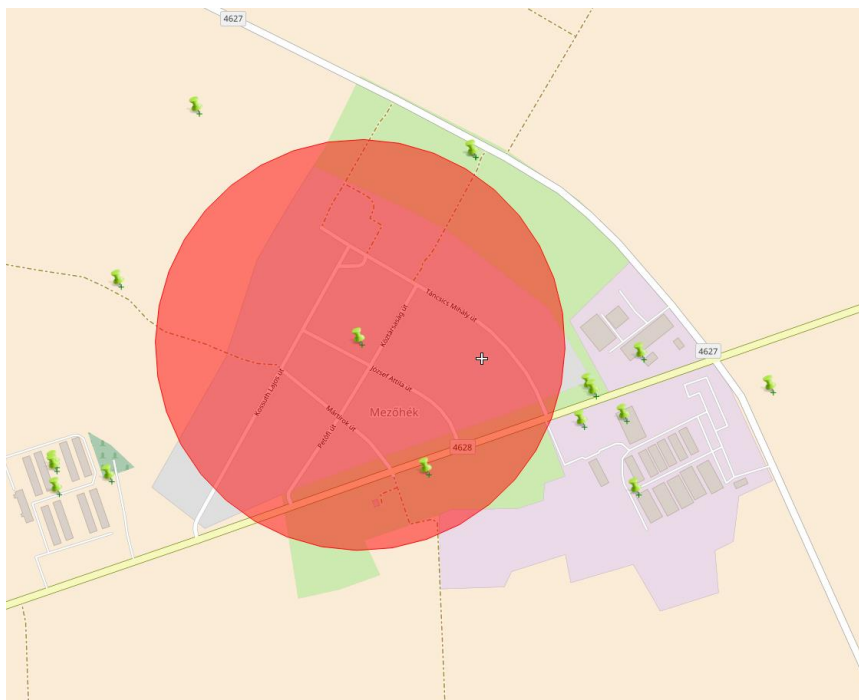
A térség területén a múlt század első felében több mélyfúrású (200 – 250 m talpmélységű) kutat is létesítettek, melyeknek egy részét eltömedékeltek, másik része viszont használaton kívül, de azóta is létezhet. Fontos feladat a meglévő kutak pontos helyének feltérképezése, tulajdonosának, vízjogi engedélyeztettségének és távlati használatának kiderítése. Amennyiben valamelyik kutat használaton kívül akarják helyezni, eltömedékelését – vízbázis védelmi szempontok miatt – csak szakszerűen, engedélyek alapján lehet elvégezni.

A "**vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról**" szóló **72/1996. (V.22.) Korm. rendelet** 24. § (1) bekezdés c) pontja szerinti, az 500 m³/év kitermelt vízmennyiséget meg nem haladó, kizárólag házi vízigény kielégítésére szolgáló, sekély (maximális talpmélység 25 m) mélységű kutak önkormányzati engedélyezési hatáskörbe tartoznak. (Létesítés, használatba vétel, megszüntetés, eltömedékelés, stb..) Ezek engedélyezésénél figyelembe kell venni az alapvető vízbázisvédelmi követelményeket (palástcementezés, stb.).

A lakossági fűtő kutakra ugyancsak a 10 m – es védőtávolság megtartása kötelező.

A meglévő vízellátó rendszerek bővítését, illetve újak létesítését – a felszín alatti vízbázisok ismeretében – a KÖTIVIZIG engedélyezi, igény szerint javaslatot is tesz rá. Tervezéskor minden esetben – állattartó telep kialakításakor kiemelten – be kell tartani "a vízbázisok, a

távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről" szóló **123/1997. (VII.18.) Korm. rendelet** előírásait.

Hidrogeológiai védőterület Mezőhek területén (forrás: www.okir.hu)

A vízvezetékek védősávjának kijelölése:

A földbe fektetett vízvezetékeknél a **123/1997. (VII.8.) Kormányrendelet** 4. számú melléklete alapján a védősáv határa a vezeték felett a föld felszínéig, alatta 1 m mélységig, kétoldalt 2-2 m távolságig terjed.

Mezőhek közigazgatási területének egy része a 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet által megállapított országos övezetek 4. melléklete alapján bele esik a Vízminőségvédelmi területek övezetébe.

A Mezőhek települési vízmű vízbázisának védőidom kijelölő határozata (2013. augusztus 31-én hatályát veszítette) Tisza/4039 vksz. alatt és 4847-8/2008. iktatószámom lett kiadva.

A felszín alatti vizek védelmével kapcsolatosan az alábbi fontosabb jogszabályokat kell figyelembe venni:

- 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről, különös tekintettel a település ivóvízbázisára.
- 201/2001. (X. 25.) Korm. rendelet az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről.
- 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről.
- 6/2009. (IV. 14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendelet a földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről.
- 27/2004. (XII.25.) „a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken lévő települések besorolásáról” KvVM rendelet

A felszín alatti vízbázisok védeltsége

A Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi Felügyelőség vizsgálatai szerint a víztermelési céllal igénybevett összletek a felszíni szennyeződésekkel szemben megfelelő természetes védeltséggel rendelkeznek, beleértve Mezőhék területét is.

A felszín alatti vizek minőségét érintő tevékenységekkel összefüggő egyes feladatokról szóló **33/2000.(111.17.)** kormányrendelet szerint a szolnoki kistérség egyetlen települését sem sorolták kiemelten érzékeny illetve különösen érzékeny felszín alatti vízminőségi területre eső települések közé.

Mezőhék település vízbázisvédelmi szempontból védettnek tekinthető. A települést ellátó vízmű vízbázisát képező vízműkút védőidomának nincs felszíni metszete.

Külterületi vízellátás

Külterületi vízellátás a közüzemi hálózatról csak a mezőhéki szennyvíztisztító telepre történik. A település külterületén lévő mezőgazdasági üzemeknek saját vízellátó rendszerük van (Házi Piros Paprika Kft, Baromfi telep).

A külterületi majorok, tanyák vízellátását kismélységű kutakból oldották, illetve oldják meg jelenleg is.

A külterületi helyi, saját szükségletek kielégítésére szolgáló kutak esetén is kötelezően érvényes a 10 m sugarú körnek megfelelő védőterület kialakítása. Ennek, illetve a vízbázisok védelméről szóló **123/1997. (VII.18.)** Korm. rendeletben foglaltaknak a betartását a hatóságoknak rendszeresen ellenőrizni kell.

A meglévő vízellátó rendszerek bővítését, illetve újak létesítését – a felszín alatti vízbázisok ismeretében – a KÖTIVIZIG engedélyezi, igény szerint javaslatot is tesz rá. Tervezéskor minden esetben – állattartó telep kialakításakor kiemelten – be kell tartani "a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről" szóló **123/1997. (VII.18.)** Korm. rendelet előírásait.

A külterületi tanyák és egyes állattartó telepek vízellátását rendszerint egyedileg, többnyire 10-30 m körüli talpmélységű fúrt kutakból oldják meg a tulajdonosok, de található még néhol ásott kutak is.

Ezen vízkivételi művek esetében is elő kell írni a védőterületekre vonatkozó korlátozásokat és tiltásokat, melyeket a **123/1997. (VII. 18.)** Korm. rendelet szabályoz.

Egyes tanyák udvarain található még ásott kutak. Ezen vízkivételi művek esetében is elő kell írni a védőterületekre vonatkozó korlátozásokat és tiltásokat, melyeket a **123/1997. (VII. 18.)** Korm. rendelet szabályoz. A kutak védőterületén belül tilos olyan tevékenységet végezni, melynek következtében csökken a vízkészlet természetes védeltsége, vagy növekszik a környezet sérülékenysége, illetve 6 hónapon belül le nem bomló, károsító anyag kerül a vízkészletbe. A sérülékeny területeken nem lehetnek olyan szennyezőforrások (pl. szigeteletlen trágyatárolók, hulladékgyűjtők, korszerűtlen üzemanyag-tárolók), melyek a csapadék közvetítésével a talajvizet veszélyeztetik. A vízbázis védelme szempontjából különösen nagy gondot kell fordítani a kommunális és az állattartásból származó szennyvizek elvezetésére, biztonságos elhelyezésére. A mezőgazdasági tevékenységek végzésével kapcsolatban ugyanakkor be kell tartani a **49/2001. (IV. 3.)** Korm. rendelet előírásait.

A belterülettől távol eső telepek, majorok, tanyák vízellátása a távlatban is csak egyedileg oldható meg, a nagy távolságok miatt a települési hálózatra gazdaságosan nem kapcsolhatók.

A **72/1996.** (V. 22.) Korm. rendelet 24. § (1) bekezdés "C" pontja értelmében az 500 m³/év vízigényt meg nem haladó, kizárólag házi vízigényt kielégítő, talajvizet kitermelő kút létesítését a település jegyzője engedélyezheti. Minden egyéb esetben a Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség az engedélyező hatóság.

A kismélységű kutak különböző létesítményektől, potenciális szennyező forrásoktól való minimális védőtávolságát mindenhol be kell tartani! Környezetvédelmi szempontból különösen nagy figyelmet kell fordítani a kutak helyes kialakítására, a szennyező anyagok bejutásának megakadályozására.

Az udvari fűrt kút(ak) esetében felhívom a figyelmet a **1995. évi LVII. Törvény** 8. Fejezet 29. § (7) bekezdésére:

„Mentesül a vízgazdálkodási bírság fizetése alól az a létesítő, aki a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII törvény módosításáról szóló 2016. évi XLI. törvény hatálybalépéséi megelőzően vízjogi engedély nélkül létesített vízkivételt biztosító vízilétesítményt, ha annak vízjogi fennmaradási engedélyezési eljárását 2018. december 31-ig kérelmezi, és az engedély megadásának feltételei fennállnak,"

A KÖTIVIZIG tájékoztatása szerint, Mezőhek község közigazgatási területén összesen 14 db mélyfúrású kút és 5 db monitoring kút található, melyek rendelkeznek vagy korábban rendelkeztek hatályos vízjogi engedéllyel.

Geotermikus energia, termálvíz hasznosítás

A megye területén kedvező termálvíz beszerzési lehetőségek vannak. A termálkutak elsősorban kommunális céllal (fürdők ellátása) kerülnek hasznosításra. A hévíztartó felső pannon képződménycsoportot a helyszíntől függően 900-1500 m között szűrőzik a termálkutak. A kitermelhető víz hőmérséklete 40-65 °C. A vízkövesedés ritkán jelent gondot. Az összlet nyomáscsökkenése nagyon jelentős (helyenként több atmoszférás), a kitermelés általában szivattyús vagy kompresszoros.

A használt termálvizek sótartalma a felszíni befogadók káros anyag (sók) terhelését növelik. A vízmérleg szerint a termálvíz készletek átlagos kihasználtsága mintegy 37 %-os, növekvő mértékű. A víztartó képződményekben jelentkező nyomáscsökkenések miatt takarékosabb hévízgazdálkodásra van szükség. A takarékosabb felhasználást segítik a víz-visszaforgatásos rendszerek is.

Mezőhek településen nem található termálkút.

A geotermikus energia-hasznosítás a megújuló energiaforrások egy olyan csoportja, amely hazánkban bőségesen rendelkezésre áll. Nevezhetnénk akár a „jövő energiájának” is, ugyanis kedvező adottságaink ellenére jelenleg még nagyon alacsony mértékben történik a kiaknázása, noha a megfelelő technológiák már régóta rendelkezésre állnak.

Mezőhek esetében is érdemes lenne több figyelmet szentelni a geotermikus energia hasznosításának, hiszen olcsó és környezetbarát módon lenne megvalósítható ezzel a „zöld” energiával például közintézmények fűtése, vagy akár melegházak, kertészetek melegvízellátása is.

A Víz Keretirányelv célkitűzései

A Víz Keretirányelv megteremti a jogi kereteket a szárazföldi felszíni vizek, az átmeneti vizek, a parti vizek és a felszín alatti vizek védelmének megvalósításához.

Az általános célokat az 1. cikk határozza meg:

- A vízi ökoszisztémák, és - tekintettel azok vízszükségletére - a vízi ökoszisztémáktól közvetlenül függő szárazföldi ökoszisztémák és vizes élőhelyek állapotának javítása és védelme.
- A vízkészletek fenntartható használatának elősegítése.
- A különösen veszélyes anyagok vizekbe való bevezetésének fokozatos csökkentése és megszüntetése.
- A felszín alatti vizek szennyezésének csökkentése.
- Az áradások és aszályok hatásainak mérséklése.

A környezeti célkitűzéseket a 4. cikk határozza meg. A legfontosabb előírások a felszíni vizekkel kapcsolatban:

- El kell érni a víztestek jó ökológiai állapotát 15 év alatt.
- El kell érni az erősen módosított és mesterséges víztestek jó potenciálját és jó kémiai állapotát 15 év alatt.
- Meg kell akadályozni a felszíni vizek állapotának romlását.

A legfontosabb előírások a felszín alatti vizekre vonatkozóan:

- El kell érni a jó mennyiségi és minőségi állapotot 15 év alatt.
- Vissza kell fordítani a jelentős terhelési trendeket.
- Meg kell akadályozni, illetve korlátozni kell a káros anyagok vizekbe történő bejutását.
- Meg kell akadályozni a felszín alatti vizek állapotának romlását.

Fejlesztési javaslat:

Tervezett fejlesztések:

Belterületen:

- Falusias lakóterületből, kereskedelmi, szolgáltató, gazdasági területbe történő átminősítés. A terület vízellátása a meglévő hálózatról, annak továbbépítésével megoldható.
- Gazdasági erdőterületből, általános mezőgazdasági területbe történő átminősítés. A terület vízellátás szempontjából nem releváns.
- Vízgazdálkodási területből különleges, beépítésre szánt vízmű területbe való minősítés. Jogszabály változás miatt, tényleges változtatás nem történik. A védőterületek figyelembevétele kötelező!

Külterületen:

- Gazdasági erdőterületből, különleges, beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi terület. Meglévő telephely bővítés, a terület vízellátása a meglévő hálózat továbbépítésével javasolt.
- Általános mezőgazdasági területből gazdasági erdőterület kijelölés. A terület vízellátás szempontjából nem releváns.
- Ipari (mezőgazdasághoz köthető gazdasági) területből, különleges, beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi terület. Jogszabályváltozás miatti átsorolás. A területen új fejlesztés nem történik, így vízellátás szempontjából nem releváns.
- Különleges területből, lovaspálya, általános mezőgazdasági terület. A terület vízellátás szempontjából nem releváns.
- Különleges területből, strand terület, általános mezőgazdasági terület. Meg nem valósult fejlesztés, a tényleges területhasználatnak megfelelő besorolás, a terület vízellátás szempontjából nem releváns.
- Falusias lakóterületből általános mezőgazdasági terület. Meg nem valósult fejlesztés, a tényleges területhasználatnak megfelelő besorolás, a terület vízellátás szempontjából nem releváns.
- Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területből, általános mezőgazdasági terület. Meg nem valósult fejlesztés, a tényleges területhasználatnak megfelelő besorolás, a terület vízellátás szempontjából nem releváns.
- Általános mezőgazdasági területből különleges, beépítésre nem szánt idegenforgalmi (kápolna) terület. A terület vízellátását igény esetén külön célvezetékkel javasolt biztosítani.
- Különleges állattartó területből különleges mezőgazdasági üzemi területbe való minősítés. Elnevezés miatti változás, vízellátás szempontjából nem releváns.
- Általános mezőgazdasági területből, különleges, beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi terület bővítése. Meglévő telephely bővítés, a terület vízellátása a meglévő hálózat tovább építésével javasolt.
- Vízgazdálkodási területből különleges, beépítésre szánt vízmű területbe való minősítés. Jogszabály változás miatt, tényleges változtatás nem történik. A telepre előírt védőtávolságok betartását figyelembe kell venni.
- Általános mezőgazdasági területből erdőterületbe történő átsorolás. A terület vízellátás szempontjából nem releváns.
- Általános mezőgazdasági területből természetközeli területbe történő átsorolás. A területfelhasználás változás jogszabályváltozás miatt történik, vízellátás szempontjából nem releváns.
- Általános mezőgazdasági területből vízgazdálkodási területbe történő átsorolás. A terület vízellátás szempontjából nem releváns.
- Ipari (mezőgazdasághoz köthető) gazdasági területből, gazdasági erdőterületbe történő átsorolás. A terület vízellátás szempontjából nem releváns.

A tervezett fejlesztések megvalósításakor a kapcsolódó hatályos jogszabályok előírásait figyelembe kell venni!

A fejlesztési területek vízellátása a meglévő vízellátó rendszer bővítésével, új vezetékek építésével megoldható. A meglévő vízellátó rendszer kapacitása a távlatban jelentkező többlet vízigényt előre láthatóan ki tudja elégíteni.

A fejlesztésre tervezett területeken, illetve környezetükben a Vízgűjtő-gazdálkodási Tervben kijelölt felszíni víztest nem található.

Vízgazdálkodási létesítmény érintettsége esetén a lent hivatkozott jogszabályi háttérrel kell figyelembe venni, a létesítmény vagyonkezelőjének/üzemeltetőjének hozzájárulása mellett.

- a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló **147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet**
- a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló **220/2004. (VH. 21.) Korm. rendelet**.

A külterületi helyi, saját szükségletek kielégítésére szolgáló kutak esetén is kötelezően érvényes a 10 m sugarú körnek megfelelő védőterület kialakítása. Ennek, illetve a vízbázisok védelméről szóló **123/1997. (VII.18.) Korm. rendeletben** foglaltaknak a betartását a hatóságoknak rendszeresen ellenőrizni kell.

A meglévő vízellátó rendszerek bővítését, illetve újak létesítését – a felszín alatti vízbázisok ismeretében – a KÖTIVIZIG engedélyezi, igény szerint javaslatot is tesz rá. Tervezéskor minden esetben – állattartó telep kialakításakor kiemelten – be kell tartani "a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről" szóló **123/1997. (VII.18.) Korm. rendelet** előírásait.

A külterületi tanyák és egyes állattartó telepek vízellátását rendszerint egyedileg, többnyire 10-30 m körüli talpmélységű fűrt kutakból oldják meg a tulajdonosok, de található még néhol ásott kutak is. Ezen vízkivételi művek esetében is elő kell írni a védőterületekre vonatkozó korlátozásokat és tiltásokat, melyeket a **123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet** szabályoz.

A belterületről távol eső telepek, majorok, tanyák vízellátása a távlatban is csak egyedileg oldható meg, a nagy távolságok miatt a települési hálózatra gazdaságosan nem kapcsolhatók.

A **72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet 24. § (1) bekezdés "C" pontja** értelmében az 500 m³/év vízigényt meg nem haladó, kizárólag házi vízigényt kielégítő, talajvizet kitermelő kút létesítését a település jegyzője engedélyezheti. Minden egyéb esetben a Katasztrófavédelmi Hatóság az engedélyező szerv.

A kismélységű kutak különböző létesítményektől, potenciális szennyező forrásoktól való minimális védőtávolságát mindenhol be kell tartani! Környezetvédelmi szempontból különösen nagy figyelmet kell fordítani a kutak helyes kialakítására, a szennyező anyagok bejutásának megakadályozására.

*Mezőhék a 27/2004. (XII.25.) „a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken lévő települések besorolásáról” KvVM rendelet alapján **kevésbé érzékeny** földtani közegben található, a felszín alatti vizek szempontjából. Ennek értelmében a tervkészítés folyamán fokozottan kell figyelembe venni a felszín alatti vizek védelmére vonatkozó hatályos jogszabályokat:*

- **123/1997.** (VII. 18.) Korm. rendelet a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellétesítmények védelméről különös tekintettel a település ivóvízbázisára és a strandi kutakra.
- **201/2001.** (X. 25.) Korm. rendelet az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről
- **219/2004.** (VII. 21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről
- **6/2009.** (IV. 14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendelet a földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről
- **27/2004.** (XII.25.) „a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken lévő települések besorolásáról” KvVM rendelet

SZENNYVÍZELVEZETÉS, -TISZTÍTÁS, - ELHELYEZÉS

Belterületi szennyvízelvezetés

A település szennyvízelvezetésének és -tisztításának a kiépítése 2000. körül kezdődött, majd 2014-2015. években a hálózat bővítését és a szennyvíztisztító telep rekonstrukcióját is elvégezték. Jelenleg minden utcában rendelkezésre állnak a szennyvízelvezető hálózat létesítményei.

A gravitációs rendszerű gyűjtőhálózat hossza 3,7 km, ebből bekötő vezeték 1,4 km hosszúságúak.

Jelenleg a lakások kb. 67 %-a csatlakozott rá a csatornahálózatra. A többi ingatlanon egyedi szennyvízgyűjtő tartályokba, aknába gyűjtik a keletkező szennyvizet, ahonnan időnként szippantójárművekkel szállítatják el, a szennyvíztisztító telepre.

A csatornahálózaton elvezetett napi átlagos szennyvízmennyiség kb. 100 m³, (évente: 36.350 m³) amely a községi szennyvíztisztító telepen kerül megtisztításra.

A szennyvíztelep külterületen, a 0354/4 hrsz-ú ingatlanon helyezkedik el. A tisztított szennyvizek a szennyvíztelepről egy kb. 850 m hosszúságú D110 KPE nyomóvezetéken keresztül kerülnek bevezetésre a 079 hrsz-ú külterületi csatornába (Mezőhéki-I-40. csatorna), ahonnan a Harangzugi-I. csatornába kerülnek.

A tisztítótelepen keletkező szennyvíziszap a mezőtúri szennyvíztelepre kerül beszállításra, ahol megtörténik az ártalmatlanítása.

A terepviszonyok miatt, a település mélypontjain szükség volt két szennyvízátemelő elhelyezésére is a Táncsics Mihály és a József Attila utcákban. A József Attila utcai átemelő

ügynevezett körzeti szennyvízátemelő, tehát az összegyűjtött szennyvizet (kb. 160 m KPE) nyomóvezetékeken keresztül, a gravitációs hálózat magasabb pontjaiba juttatja el.

A Táncsics Mihály utcában lévő műtárgy pedig a település végátemelője. Ennek segítségével jut el a település területéről összegyűjtött összes szennyvíz a mezőhéki települési szennyvíztisztító telepre, egy kb. 360 m hosszúságú D90 KPE nyomóvezetéken keresztül.

A települési szennyvíztisztítás szempontjából érzékeny felszíni vizek és vízgyűjtőterületük kijelöléséről szóló **240/2000. (XII. 23.)** Korm. rendelet szerint Mezőhék község területe, valamint az itt található felszíni vizek nem érzékeny besorolásúak.

Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és Tisztítási Megvalósítási Program

Azon települések, melyek nem szerepelnek a 30/2006. (II.8.) Korm. rendelettel módosított 25/2002. (II.27.) Korm. rendelet agglomerációs jegyzékében, illetve a rendelet 3. számú mellékletében (2000 lakosegynérték alatti csoport) besoroltak, a szennyvízelvezetés és -tisztítás megoldása jelenleg nem része a Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és Tisztítási Megvalósítási Programnak, előírt határidő nincs erre vonatkozóan.

Azokon a településeken, amelyek a 30/2006. (II.8.) Korm. rendelettel módosított 25/2002. (II.27.) Korm. rendelet agglomerációs jegyzékébe, a 2000 lakosegynérték feletti csoportok valamelyikébe nem sorolhatók be (az agglomerációs felülvizsgálat elvégzését követően bizonyítottan nem indokolt besorolásuk/átsorolásuk), a szennyvízelhelyezéssel kapcsolatos feladatokat jelenleg a közműves szennyvízelvezető és -tisztító művel gazdaságosan el nem látható területekre vonatkozó Egyedi Szennyvízkezelés Nemzeti Megvalósítási Programról szóló 174/2003. (X.28.) Korm. rendelet határozza meg: a szennyvízelhelyezés megoldása egyedileg, az összességében legkedvezőbb alternatíva megkeresésével történhet.

Külterületi szennyvízelhelyezés

A külterületi tanyákon, majorokban jelentősebb mennyiségű szennyvíz nem keletkezik. Ezeken a helyeken a szociális szennyvizek elhelyezhetők szikkasztással, amennyiben ennek feltételei adóttak. Ahol a szikkasztással kapcsolatos előírások nem teljesülnek, ott a zárt, szigetelt tározóban történő gyűjtésről és a szippantott szennyvíz fogadó aknában történő elhelyezésről kell gondoskodni. Szippantott szennyvíz leürítését biztosító aknák a szennyvíztisztító telepeken létesültek.

Távlatban, kis mennyiségű szennyvizek esetében továbbra is a gyűjtés és szállítás lehetősége jöhet szóba, azzal a megkötéssel, hogy kizárólag zárt, szigetelt szennyvíztároló építhető. Nagyobb szennyvízmennyiségek esetén egyedi, kis szennyvíztisztító berendezés(ek) létesítése javasolt.

A meglévő csatornahálózattól távol lévő területek esetén lehetőség van egyedi szennyvízkezelés megvalósítására is. Amennyiben a talajvízszint átlagos szintje viszonylag alacsonyan helyezkedik el, valamint a terület nem minősül környezetvédelmi és természetvédelmi szempontból érzékeny, illetve védett területnek, akkor az egyedi szennyvízkezelést, illetve tisztítást végző berendezések alkalmazása lehetséges, a vonatkozó jogszabályok szerint (**147/2010. (IV. 29.)** Korm. rendelet).

Mezőhék a **27/2004. (XII. 25.)** „a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken lévő települések besorolásáról” KvVM rendelet alapján kevésbé **érzékeny földtani közegben található** a felszín alatti vizek szempontjából. Ennek értelmében a tervkészítés folyamán fokozottan kell figyelembe venni a felszín alatti vizek védelmére vonatkozó hatályos jogszabályokat.

Élővízfolyásba, csapadécsatornába, árkokba, felhagyott kutakba tilos szennyvizet belevezetni!

Állattartással kapcsolatban keletkező trágyalevek zárt gyűjtéséről és trágyaszarvasra történő öntözéséről, vagy alkalmas mezőgazdasági területen való szakszerű elhelyezéséről gondoskodni kell.

A szennyvizek elhelyezésekor figyelembe kell venni a **219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről** előírásait.

Külterületen a telek tulajdonosa köteles gondoskodni a keletkező szennyvíz, trágya, hígtrágya, egyéb hulladék ártalommentes átmeneti tárolásáról, kijelölt telepre történő szállításáról, illetve hasznosításáról.

A felszíni és felszínalatti vízbázisok védelme szempontjából különösen nagy gondot kell fordítani a szociális és az állattartásból származó szennyvizek elvezetésére, biztonságos elhelyezésére. A szennyvízcsatornára nem csatlakozott lakosok házi gyűjtőaknáit rendszeresen ellenőrizni kell. Ezen aknák általában nem megfelelő szigetelésűek, így azok tulajdonosait fel kell szólítani a környezetvédelmi jogszabályok betartására. Ezen ingatlanok esetében a lakosoknak gondoskodniuk kell a keletkező szennyvizek rendszeres elszállíttatásáról.

Amely ingatlantulajdonosok a kiépült közcsatornákra nem hajlandóak rácsatlakozni, a **2003. évi LXXXIX. törvény** előírásai szerint környezetterhelési, illetve talajterhelési díj megfizetésére kötelezhetők.

A szennyvizekkel a környezetet szennyezni nem szabad, ezért a talaj és a talajvíz védelme érdekében a szennyvizek szikkasztása a település teljes közigazgatási területén tilos, az még átmenetileg, rövid időre sem megengedhető.

A nyílt árkokba, csatornába, patakokba, egyéb időszakos, vagy állandó vízfolyásokba való szennyvízrákötéseket, valamint a felhagyott kutakba történő szennyvíz bevezetéseket meg kell szüntetni.

Fejlesztési javaslat:

Tervezett fejlesztések:

Belterületen:

- Falusias lakóterületből, kereskedelmi, szolgáltató, gazdasági területbe történő átminősítés. A terület szennyvíz csatornahálózatra történő rácsatlakozása kötelező, szükség esetén előtisztítóval.

- Gazdasági erdőterületből, általános mezőgazdasági területbe történő átminősítés. A terület szennyvízelvezetés szempontjából nem releváns.
- Vízgazdálkodási területből különleges, beépítésre szánt vízmű területbe való minősítés. Jogszabály változás miatt, tényleges változtatás nem történik. A védőterületek figyelembevétele kötelező!

Külterületen:

- Gazdasági erdőterületből, különleges, beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi terület. Meglévő telephely bővítés, a terület szennyvízelvezetését, tisztítását a meglévőhöz kapcsolódva meg kell oldani.
- Általános mezőgazdasági területből gazdasági erdőterület kijelölés. A terület szennyvízelvezetés szempontjából nem releváns.
- Ipari (mezőgazdasághoz köthető gazdasági) területből, különleges, beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi terület. Jogszabályváltozás miatti átsorolás. A területen új fejlesztés nem történik, így szennyvízelvezetés szempontjából nem releváns.
- Különleges területből, lovaspálya, általános mezőgazdasági terület. A terület szennyvízelvezetés szempontjából nem releváns.
- Különleges területből, strand terület, általános mezőgazdasági terület. Meg nem valósult fejlesztés, a tényleges területhasználatnak megfelelő besorolás, a terület szennyvízelvezetés szempontjából nem releváns.
- Falusias lakóterületből általános mezőgazdasági terület. Meg nem valósult fejlesztés, a tényleges területhasználatnak megfelelő besorolás, a terület szennyvízelvezetés szempontjából nem releváns.
- Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területből, általános mezőgazdasági terület. Meg nem valósult fejlesztés, a tényleges területhasználatnak megfelelő besorolás, a terület szennyvízelvezetés szempontjából nem releváns.
- Általános mezőgazdasági területből különleges, beépítésre nem szánt idegenforgalmi (kápolna) terület. A terület szennyvíz elevezetését igény esetén külön célvezetékekkel javasolt biztosítani.
- Különleges állattartó területből különleges mezőgazdasági üzemi területbe való minősítés. Elnevezés miatti változás, szennyvízelvezetés szempontjából nem releváns.
- Általános mezőgazdasági területből, különleges, beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi terület bővítése. Meglévő telephely bővítés, a terület szennyvízelvezetés a meglévőhöz kapcsolódva javasolt.
- Vízgazdálkodási területből különleges, beépítésre szánt vízmű területbe való minősítés. Jogszabály változás miatt, tényleges változtatás nem történik. A telepre előírt védőtávolságok betartását figyelembe kell venni.
- Általános mezőgazdasági területből erdőterületbe történő átsorolás. A terület szennyvízelvezetés szempontjából nem releváns.
- Általános mezőgazdasági területből természetközeli területbe történő átsorolás. A területfelhasználás változás jogszabályváltozás miatt történik, szennyvízelvezetés szempontjából nem releváns.

- Általános mezőgazdasági területből vízgazdálkodási területbe történő átsorolás. A terület szennyvízelvezetés szempontjából nem releváns.
- Ipari (mezőgazdasághoz köthető) gazdasági területből, gazdasági erdőterületbe történő átsorolás. A terület szennyvízelvezetés szempontjából nem releváns.

A tervezett fejlesztések megvalósításakor a kapcsolódó hatályos jogszabályok előírásait figyelembe kell venni!

Mezőhék belterületén a szennyvízelvezetést szolgáló létesítmények megépültek. A fejlesztésre javasolt területek szennyvízelvezetése a meglévő rendszerre csatlakoztatva megoldható.

A szennyvizekkel a környezetet szennyezni nem szabad, ezért a talaj és a talajvíz védelme érdekében a szennyvizek szikkasztása a település teljes közigazgatási területén tilos, az még átmenetileg, rövid időre sem megengedhető.

A nyílt árkokba, csatornába, patakokba, egyéb időszakos, vagy állandó vízfolyásokba való szennyvízrákötéseket, valamint a felhagyott kutakba történő szennyvíz bevezetéseket meg kell szüntetni!

A közműüzemeltető által javasolt előírások:

A különböző hasznosítási területek kijelölésénél figyelembe kell venni a kialakítandó területek, telkek közművekkel történő elláthatóságát. A telekkialakításoknál megfelelő szélességű közterületeket kell biztosítani a telkek megközelíthetősége és közművekkel történő ellátása érdekében.

A víziközművek esetén az előírásokban szereplő védőtávolságok betartása minden esetben kötelező. Amennyiben ehhez közterületrendezés (kisajátítás) szükséges, a víziközművek csak a megfelelő szélességű közterület kiszabályozása után építhetők meg.

Az egyes szennyvízcsatornával kapcsolatos építmények környezetében (szennyvízátemelők) minden esetben be kell tartani a 20 m-es védőtávolságot. Amennyiben ezen a távolságon belül bármilyen tevékenység, vagy beruházás valósul meg, úgy a szükséges zaj-, rezgés-, és szaghatás védelem kialakításának költségeit a beruházónak kell viselnie.

A KÖTIVIZIG-től kapott adatszolgáltatás szerint:

A település lakosszáma 345 fő (2020. január 1-i KSH statisztikai adat), Ez alapján a lakosegyenérték (Magyarországon elfogadott számítási mód: 1 fő = 1 LE) 345 LE, a szennyvíztisztító telep LE-ben kifejezett kapacitása 150 (BI05 alapján). Megállapítható a jelenlegi adatok alapján a telep túlterhelt.

Átlagos LE-ben kifejezett jelenlegi terhelése (BI05 alapján): 262 LEÉ.

A mezőhéki települési szennyvíztisztító telep kapacitását meg kell növelni annak érdekében, hogy túlterhelés nélkül legyen képes üzemelni. A tervezett tisztítókapacitás meghatározásánál a távlati igényeket (növekvő lakosság, fejlesztésre tervezett területek kiszolgálása, növekvő szennyvízmennyiségek, stb.) figyelembe kell venni.

A kapacitásbővítési beruházáshoz az Önkormányzatnak első lépésként meg kell tervezetnie a szennyvíztisztító mű bővítését. A terv birtokában pályázatok útján lehet forrást szerezni a tervezett létesítmények megvalósításához.

A KÖTIVIZIG-től kapott adatszolgáltatás szerint:

A szennyvízhálózatra rákötött ingatlanok száma jelenleg: 111 db.

Az ellátott területen lévő, bekötés nélküli lakások száma: 17 db.

A szennyvízcsatorna hálózat aránya: 78 %-a.

Rákötési arány: 86,7 %.

A pontosabb, aktualizált adatok a víziközművek üzemeltetőjétől megkérhetők.

A megépült szennyvízcsatorna-hálózatra való rákötési arány jelenleg rendkívül alacsony, az összlakásszám kb. 67 %-a, de a vízbekötéssel rendelkező lakásoknak is csak kb. 82 %-át teszi ki a jelenleg rendelkezésre álló 2018. január 1-i KSH statisztikai adatok szerint.

Javasoljuk az Önkormányzat számára ösztönző intézkedések megtételét a minimum 95% -os rákötési arány elérése érdekében. Amíg a megfelelő arány elérése nem történik meg, a Szennyvízelvezetési Agglomeráció továbbra is a „nem megfelelő” besorolású agglomerációk között szerepel. 2019. évben az Európai Unió felé történő jelentésben is így szerepelt, mivel a rákötési arány nem érte el a célállapotnak megfelelő 95% -ot.

A szennyvízbekötéssel nem rendelkezők, az egyes ingatlanokon lévő zömében nem vízzáróan kialakított felszín alatti szennyvíz tároló aknában gyűjtik a keletkező szennyvizet. Ezekből a tárolókból a szennyvizet bizonyos időközönként, szennyvíz szippantó járművekkel szállítatják el a mezőhéki szennyvíztisztító telepre. De mivel a szennyvíztároló aknák jelentős része nem megfelelő kialakítású, ezért a szennyvizet a talajba szivárognak, ezzel nagymértékben szennyezve a környezetet.

A település sík területen fekszik, amely a belvizek által veszélyeztetett. A belterület egyes mélyebb fekvésű részein is előfordul magas talajvízállás, amelyet tovább emel a jelenlegi (többségében nem zárt, szikkasztóként funkcionáló) közműpótlók alkalmazása miatt a település alatt kialakult szennyvíz-dóm. **Ennek megszüntetése az Önkormányzat kiemelt feladata.**

A legfontosabb feladatok ezzel összefüggésben:

- *a település helyi vízellátó vízbázisának megóvása,*
- *a védett és védendő természeti értékek megóvása,*
- *a talaj és talajvíz szennyeződésektől való védelme,*
- *a lakosság életminőségének javítása,*
- *a környezettudatosság kialakítása,*
- *a szennyvízelvezető rendszerre még nem csatlakozott fogyasztók rácsatlakozásának az elősegítése (vagy kényszerítése).*

Kiemelten fontos feladat a felszíni és a felszín alatti vizek védelme, a lakosság életminőségének javítása, s mindennek a lehető leggazdaságosabb módon történő megoldása.

A csatornázott területektől távol eső területrészekben, illetve létesítményekben keletkező szociális szennyvizet esetén, (amennyiben az itt keletkező szennyvizet viszonylag kis mennyiségűek), a gyűjtés és szállítás lehetősége jöhet szóba, azzal a megkötéssel, hogy kizárólag zárt, szigetelt szennyvíztároló építhető. Nagyobb szennyvízmennyiségek esetén egyedi, kis szennyvíztisztító berendezés(ek) létesítése javasolt, a vonatkozó jogszabályok szerint (147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet).

A gazdaságosan nem csatornázható területek esetében lehetőség van úgynevezett **egyedi szennyvíztisztító kisberendezések** alkalmazására is. Ezek ingatlanonként egyedileg, vagy

több ingatlan szennyvizét összegyűjtve, egy közbenső, nem túl távoli területen elhelyezve telepíthetők, illetőleg alkalmazhatók.

Vállalkozási, gazdasági, ipari területekről (lakótelkeken engedélyezett vállalkozások esetén is) a kibocsátott szennyvíz szennyezettségének a közcsatornára való rákötési előírásoknak meg kell felelnie, az ettől eltérő szennyezettségű vizet telken belül létesítendő egyedi szennyvízkezeléssel - a megengedett szennyezettség mértékéig - elő kell tisztítani. Állattartással összefüggően keletkező szennyvíz kezelése-elhelyezése egyedi megoldást igényel, amelyhez a szakhatóságok (ÁNTSZ, Katasztrófavédelmi Hatóság, Természetvédelmi Hatóság) engedélyének a beszerzése is szükséges.

Közvetlenül az élővízfolyásba, az ipari-vállalkozási-gazdasági területekről származó ipari eredetű szennyvíz kizárólag a hatóságok által előírt megfelelő kezelés után, a hatóságok által kiadott vízjogi létesítési engedéllyel, - az abban előírtak szigorú betartásával - vezethető be.

*A szennyvizek elhelyezésekor figyelembe kell venni a **219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet** a felszín alatti vizek védelméről előírásait.*

*Mezőhék a **27/2004. (XII.25.)** „a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken lévő települések besorolásáról” KvVM rendelet alapján kevésbé érzékeny földtani közegben található a felszín alatti vizek szempontjából. Ennek értelmében a tervekészítés folyamán fokozottan kell figyelembe venni a felszín alatti vizek védelmére vonatkozó hatályos jogszabályokat.*

Közműlétesítmények és közműhálózatok, valamint elektronikus hírközlési hálózatok és létesítmények elhelyezésénél az OTÉK előírásait, a megfelelő ágazati szabványokat és előírásokat, valamint jelen helyi építési szabályzatban előírtakat kell figyelembe venni. Az ágazati előírások szerinti védőtávolságokat biztosítani kell. A védőtávolságon belül mindennemű tevékenység csak az illetékes üzemeltető, és az érintett szakhatóság hozzájárulása esetén végezhető.

A meglévő és a tervezett közcélú vízellátás, vízelvezetés (szenny- és csapadékvíz), energiaellátás (villamos energia ellátás, földgázellátás), valamint az elektronikus hírközlés hálózatai és létesítményei, továbbá azok ágazati előírások szerinti biztonsági-, védőövezeteinek számára közterületen kell helyet biztosítani. Ettől eltérő esetben a hálózatok és létesítmények, valamint azok biztonsági-, védőövezeteinek helyigényét szolgalmi jogi bejegyzéssel kell fenntartani.

Új út, utca létesítésekor a tervezett közművek egyidejű megépítéséről, a csapadékvizek elvezetéséről, beépítésre szánt területen a közvilágítás megépítéséről, út rekonstrukciónál a meglévő közművek szükséges egyidejű felújításáról és a még hiányzó közmű kiépítéséről is gondoskodni kell.

A közművezetékek átépítésekor és új vezetékek fektetésekor a racionális területgazdálkodás érdekében, az útburkolat alatt a közművek elrendezésénél mindig a távlati összes közmű elhelyezésére kell helyet biztosítani. Továbbá, a beépítésre szánt területeken a közművezetékek helyét úgy kell kijelölni, hogy azok 12 m szabályozási szélességet el nem érő utcákban legalább egyoldali, 12 m szabályozási szélességet meghaladó szélességű utcákban kétoldali fasor telepítését ne akadályozzák meg.

Az Országos Településrendezési és Építési Követelmények-ben (OTÉK) meghatározásra került a szennyvíztisztító, szennyvíziszap-kezelő, -tároló és -elhelyező építmények legkisebb

távolsága (védőterülete) lakó-, vegyes-, gazdasági- (a jelentős mértékű zavaró hatású ipari kivételével), üdülő- és különleges (a hulladéklerakók területének kivételével) területektől.

A mezőhéki szennyvíztisztító telep védőtávolságán (kb. 250 m) belül lakóépület nem helyezhető el!

A szennyvíztisztító telep védőtávolságán belül lakó-, üdülő, kereskedelmi-szolgáltatási célú, ipari gazdasági, településközponti vegyes és különleges övezetbe tartozó építmény nem helyezhető el, élelmiszer és gyógyszer alapanyag nem termelhető és nem állítható elő, élelmiszer és gyógyszer nem gyártható, nem csomagolható, nem raktározható és nem forgalmazható.

A szennyvízgyűjtő hálózatra telepített szagmentesen és zajmentesen kialakított szennyvízátelőző műtárgy 20 m-es, a szagtalanító berendezés nélküli műtárgy 150 m-es védőtávolság biztosítását igényli, az OTÉK előírásai szerint (Függelék az Országos Településrendezési és Építési Követelményekhez - Függelék "A").

Élővízfolyásba, csapadécsatornába, árkokba, felhagyott kutakba tilos szennyvizet bevezetni!

Állattartással kapcsolatban keletkező trágyalevek zárt gyűjtéséről és trágyaszarvasra történő öntözéséről, vagy alkalmas mezőgazdasági területen való szakszerű elhelyezéséről gondoskodni kell.

A szennyvizek elhelyezésekor figyelembe kell venni a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről előírásait.

Külterületen a telek tulajdonosa köteles gondoskodni a keletkező szennyvíz, trágya, hígtrágya, egyéb hulladék ártalommentes átmeneti tárolásáról, kijelölt telepre történő szállításáról, illetve hasznosításáról.

A felszíni és felszínalatti vízbázisok védelme szempontjából különösen nagy gondot kell fordítani a szociális és az állattartásból származó szennyvizek elvezetésére, biztonságos elhelyezésére. A szennyvízcsatornára nem csatlakozott lakosok házi gyűjtőaknáit rendszeresen ellenőrizni kell. Ezen aknák általában nem megfelelő szigetelésűek, így azok tulajdonosait fel kell szólítani a környezetvédelmi jogszabályok betartására. Ezen ingatlanok esetében a lakosoknak gondoskodniuk kell a keletkező szennyvizek rendszeres elszállíttatásáról.

Amely ingatlantulajdonosok a kiépült közcsatornákra nem hajlandóak rácsatlakozni, a 2003. évi LXXXIX. törvény előírásai szerint környezetterhelési, illetve talajterhelési díj megfizetésére kötelezhetők.

CSAPADÉKVÍZ ELVEZETÉS, FELSZÍNI VÍZRENDEZÉS

Felszíni vízelvezetés, vízrendezés, belvízvédelem

Mezőhék község közigazgatási területe a **Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv 2-18 Nagyikunság** megnevezésű tervezési alegységének területére esik.

Jász–Nagykun–Szolnok megye területének 76 %-a a árvíz és belvíz által veszélyeztetett terület.

A települések ár-és belvíz veszélyeztetettségi besorolását a **18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM** együttes rendelet határozza meg a legveszélyeztetettebb településrész helyzete alapján. Ez alapján **Mezőhék** a **közepesen veszélyeztetett (B)** kategóriába került besorolásra.

A település belterületén főként szikkasztó rendszerű csapadékvíz elvezető árkok találhatók. A csapadékvíz gyűjtés belterületen nagyrészt megoldott, azonban nagyobb esőzések alkalmával a rendszer nem biztosítja a kellően gyors elvezetést a befogadóig.

A település természetes vízfolyása a kb. 10 km-re folyó **Tisza**. A külterületétől Ny-ra húzódik a **Nagykunsági öntöző főcsatorna**, mely az öntözővíz ellátása terén kiemelt jelentőséggel bír. Ezen belül jelentős a NK-XI, NK-XII-es öntözőfürt csatorna megléte. **Harangzugi I. főcsatorna**, mint a település egyik felszíni csatornája, amely a külterületek csapadékvíz befogadója.

Mezőhék Község a Mezőtúri kistérséghez tartozik. A kistérség területe nagyrészt a **Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság** illetékességi területe.

A település belterületi csapadékvíz elvezető-hálózat hossza: 4.070 m, melynek jelentős része **nyílt rendszerű csatornahálózat**. A felesleges csapadékvíz elvezetés céljából fontos feladat a meglévő csatornák karbantartása és szükség szerű felújítása.

A csatornák vízminősége többnyire a vízbázis vízminőséget tükrözik, a **Nagykunsági főcsatorna** esetében a Tisza folyó vízminőséget. A **Nagykunsági főcsatorna** „kivaló-jó” vízminőséget képvisel, megfelelő oxigén- és tápanyagháztartással, alacsony oldott anyag mennyiséggel. A **Harangzugi I. főcsatorna** vízminősége ennél gyengébb minőségű, de még a tűrhető kategórián belül van, a további romlás megakadályozása érdekében a csatorna megkezdett rekonstrukciójának folytatása és befejezése szükséges.

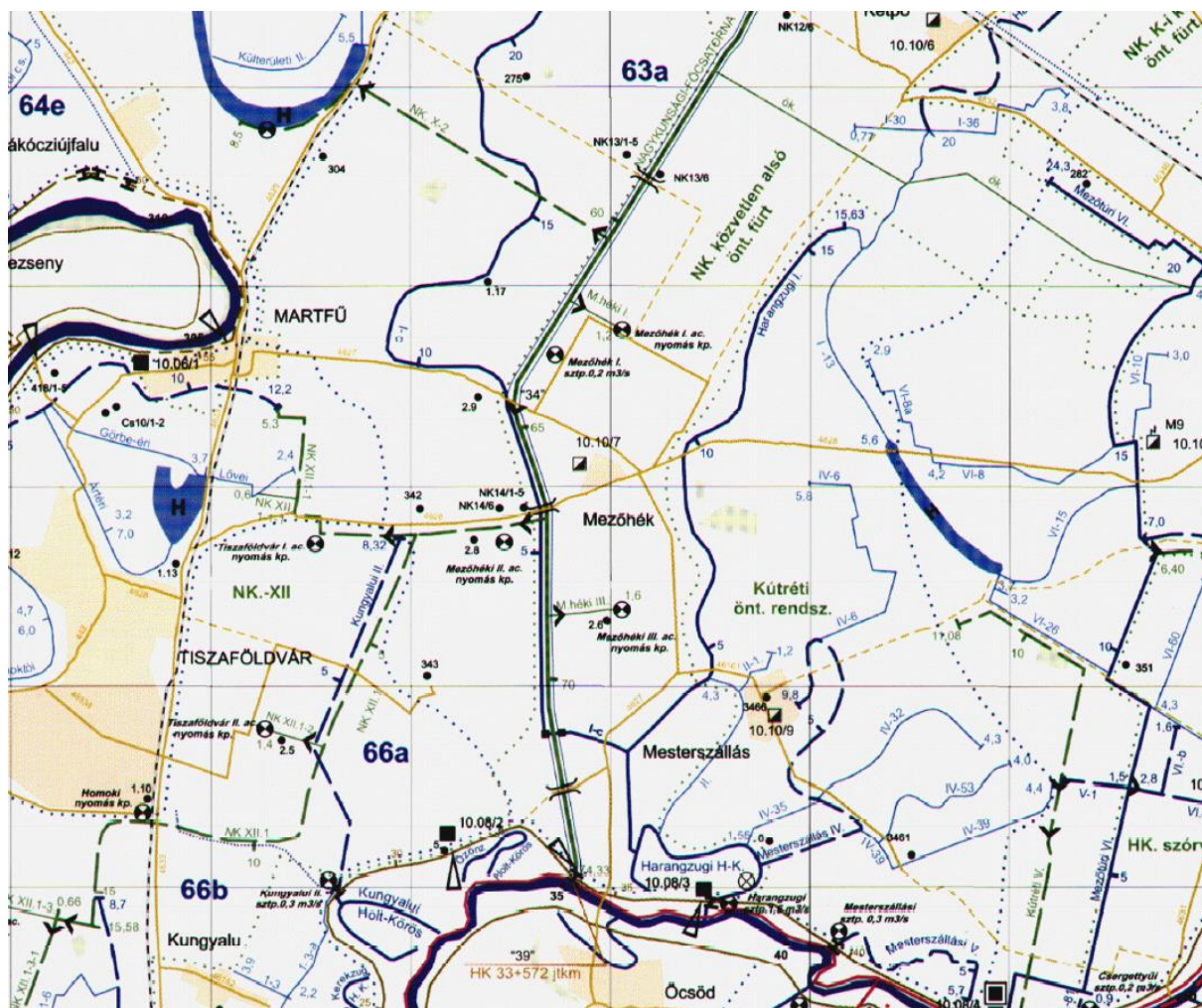
A település külterületi részét É-D irányban szeli át a magasvezetésű Nagykunsági főcsatorna és a Harangzugi I. csatorna, melyek a KÖTIVIZIG kezelésében vannak. A Harangzugi I. csatornába torkollik az I-27. számú belvízelvezető csatorna, amely a Mezőtúr-Tiszaúzi Vízgazdálkodási Társulat kezelésében van. A külterületi részen még több kisebb hosszúságú és jelentőségű belvízelvezető csatorna található, amelyek szintén társulati kezelésűek. A közelmúltban ezen csatornáknak és műtárgyainak a szükséges karbantartása és rekonstrukciója megtörtént, mellyel javult az elvezetés biztonsága.

Az összegyűjtött csapadék- és belvíz a társulati kezelésű belvízelvezető csatornákon keresztül a Harangzugi I. csatornába vezethető, a Nagykunsági főcsatorna nem jöhet szóba, mint befogadó.

Mezőhék község belvízvédelmi szempontból a KÖTIVIZIG, **10.10. sz. Mezőtúri belvízvédelmi szakaszához** (5400 Mezőtúr, Pétery Károly u. 5. sz., tel.:56/550-038, 30/336-8090) tartozik, Ezen belül pedig a település területének a legnagyobb része a **063. sz. Mesterszállás-Bartapusztai belvízrendszer, 063a Mesterszállás-Bartapusztai belvízöblözetében** helyezkedik el.

A település területének a keleti része a **062. sz. Túrkeve-Mezőtúri belvízrendszer, 062c Mezőtúr-Halásztelki belvízöblözetének** a része.

A község területének dél-nyugaton elhelyezkedő kisebb területrésze pedig a **066a Hármas-Körös jobb parti belvízöblözethez** tartozik.

Mezőhék térségének vízrajza

A belvízrendszer jellegzetesen síkvidéki terület, átlagos terepesés 10-20 cm/km. A belvízrendszer 68 %-a jó vízvezető képességű vályogtalaj. Fajlagos lefolyás a területen 6,2 l/s/km.

A vízgyűjtőn keletkező belvizeket a **Harangzugi I. főcsatorna** és a **Mesterszállási IV. csatorna** vezeti a **Harangzugi Holt-Körösbe**, melyből gravitációsan a Harangzugi zsilipen, szivattyúsán a 2,1 m³/s kapacitású **Harangzugi szivattyútelepen** keresztül jut a főbefogadóba a Hármas-Körös jp. 37+093 (37+121 tkm.) szelvényébe.

Az öblözet belvíztározója a **Harangzugi Holt-Körös**.

Mezőhék csapadékvizeinek befogadása szempontjából figyelembe vehető csatornák:

Vízfolyás	Hossza (km)
Mezőhéki I-40. csatorna	2,700

Fenti csatorna a 2014. évi jogszabályi változások következtében KÖTIVIZIG kezelésébe (beékelődött idegen tulajdonnal) került belvízvédelmi mű.

Mezőtúr közigazgatási határán belül az alábbi KÖTIVIZIG kezelésében lévő vízpótló- és elosztó művek találhatók:

- Nagykunsági-főcsatorna,
- Harangzugi I. csatorna (kettősműködésű csatorna)

Mezőhék és közvetlen külterülete a Dr. Pálfai Imre által készített belvíz veszélyeztetettség mutató alapján a **közepesen belvízveszélyeztetett kategóriába**, valamint ***Dr. Pálfai Imre féle Magyarország zónális aszályossági térképe*** alapján a **nagyon erősen aszályos kategóriába** tartozik.

A KÖTIVIZIG részéről Mezőhék közigazgatási területén belül vízrendezési, illetve mezőgazdasági vízhasznosítási művet érintő fejlesztés jelenleg nincs előirányozva.

Víz kivétel, vízbeszerzés, öntözés

A település belterületén csak ivóvízellátás céljából történik vízkivétel.

A külterületen közel 100 ha-on történik öntözés, melyhez az öntözővíz beszerzési lehetőség az NK-XI és NK-XII. öntözőfürt csatornákból biztosított.

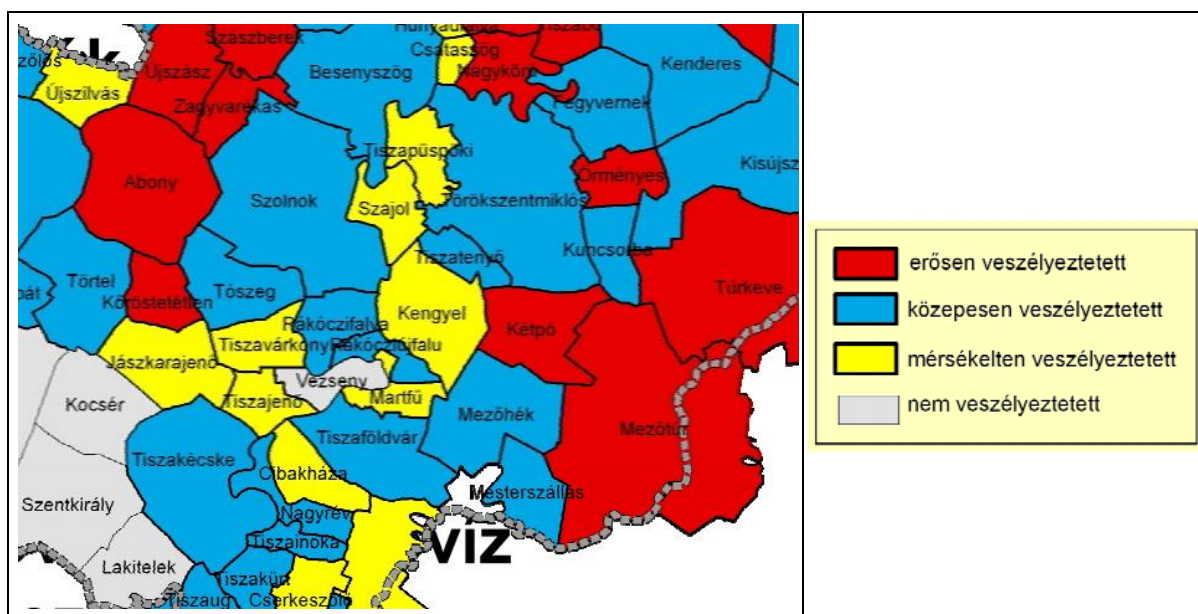

Mezőhék térségének Pálfai-féle belvz veszélyeztetettségi térképe

Belvz-veszélyeztetettség:

Mezőhék belvz-veszélyeztetettsége a **közepesen veszélyeztetett** kategóriába tartozik (Dr. Pálfai Imre által készített belvz-veszélyeztetettségi mutató alapján). Ez azt jelenti, hogy 20 éves elöntési adatsort vizsgálva az elöntés előfordulásának relatív gyakorisága 0,05-0,10 (vagyis az előfordulás valószínűsége: 5-10 %).

A belterületi vízelvezető rendszerek önkormányzati tulajdonban és kezelésben vannak, azok folyamatos karbantartását kiemelt feladatként kell kezelni a belvízzel való veszélyeztetettség miatt.

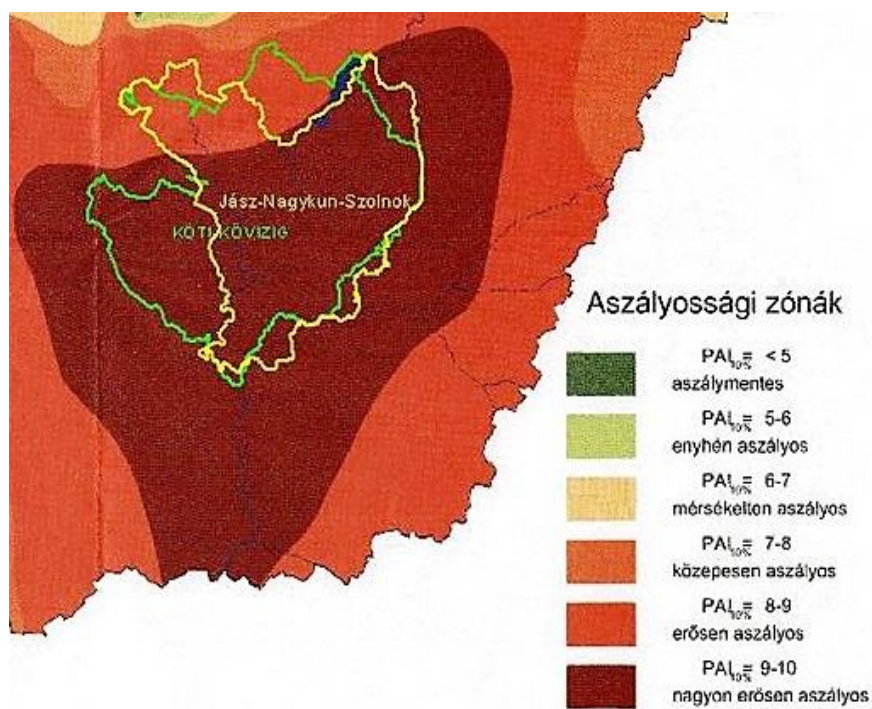

A térség településeinek belvz-veszélyeztetettsége

A KÖTIVIZIG Mezőhék közigazgatási területét érintően jelenleg nem tervez belvízvédelmi fejlesztést.

Aszály-veszélyeztetettség:

Mezőhék területe a Dr. Pálfi féle Magyarország Zonális aszályossági térképe alapján a nagyon erősen aszályos kategóriába tartozik.

Külterületi vízrendezés, vízkárelhárítás

Az elmúlt évek belvívveszélyes időszakai rámutattak a térség belvízvédelmi rendszerének gyengeségeire. A hosszú száraz időszak után bekövetkező vizes periódus korábban nem tapasztalt helyzeteket teremtett. A 2000. év eleje óta többször is kialakult belvízhelyzet több tényező együttes hatásaként jött létre. Az Alföldön a csapadék helyenként megközelítette, sőt meg is haladta az 1000 mm-t. A korábban igen mélyen húzódó talajvízszint az Alföld túlnyomó részén a sokévi átlagos szint fölé került, így a talajnak gyakorlatilag megszűnt a vízbefogadó képessége.

Mezőhék település kül- és belterületein, szinte kivétel nélkül jelentkeztek a magas talajvíz okozta problémák.

A belvizek elvezetésében jelentős szerepe van az üzemi csatornahálózatnak. Az üzemi csatornák gyűjtik össze a belvizeket és továbbítják az üzemközi és állami főműveken keresztül a főbefogadóba. Az üzemi és a magán vízrendezési művek egy része a társulattól került üzemi kezelésbe, másrészt önálló beruházként létesültek. A tulajdonviszonyok változásával a csatornák műszaki állapota leromlott, a külterületi csatornák feliszapolódtak, elgazosodtak, vagy megszűntek.

A külterületi belvízcsatornák állami tulajdonban és a KÖTIVIZIG kezelésében vannak. Karbantartottságuk közepesen jónak mondható.

Fejlesztési célok és előírások:

A tervezett fejlesztések megvalósításakor a kapcsolódó hatályos jogszabályok előírásait figyelembe kell venni!

A településrendezési eszközök módosításánál figyelembe kell venni a település vízrendezési és vízkár-elhárítási tervében foglaltakat. A településrendezési terveknek és a beépítésre tervezett területek építési előírásainak összhangba kell lennie a csapadékvíz-elvezető hálózat létesítésével és kiépítésével.

A településrendezési tervnek illeszkednie kell a települést érintő vízhasznosítási, vízrendezési- és belvízvédelmi fejlesztésekhez, ill. a meglévő csapadékvíz elvezető hálózathoz.

A fejlesztésre javasolt területeken a belvíz- és csapadékvíz elvezetését ki kell építeni, szükség esetén pedig a meglévő létesítmények rekonstrukcióját el kell végezni.

A csatornával el nem látott területeken különös fontossággal kell kezelni a belvízrendezés kérdését.

A kiépült átereszeket és a zárt csatornákhöz tartozó víznyelőket az Önkormányzatnak rendszeresen karbantartania szükséges. Ezenkívül fontos, hogy önkormányzati rendelet szabályozza az udvarokról kivezethető és a csapadékvízgyűjtő csatornába bevezethető vizek minőségét, visszaszorítva ezáltal a trágyaleveknek és a csapadékvízzel hígult szennyvizeknek, illetve egyéb szennyezéseknek a közcsatornába történő bevezetését.

A külterületen keletkező káros vizek hatékony elvezetését csak komplex rendszerben, a belvízöblözet jelentős területrészeire kiterjedten lehet megvalósítani. Ehhez a külterületi mezőgazdasági táblák tulajdonosainak, a szövetkezetek és a vállalkozások összefogása szükséges, hogy az elmúlt években beszántott, kezeletlenül hagyott csatornák ne maradjanak elhanyagoltan, karbantartásuk megoldott lehessen, amely mindannyiuk közös érdeke. A csatornák mellett a tulajdonos illetve a használó az ingatlant csak úgy hasznosíthatja, művelheti, hogy azáltal a víz természetes lefolyását nem akadályozza, állapotát, üzemeltetését és a víz minőségét nem veszélyezteti.

A vízrendezési létesítmények mellett a **fenntartóságot** szabadon kell hagyni a belvízvédkezési, fenntartási munkák zavartalan lebonyolítása végett.

Belvízcsatornába hígtrágya, szennyvíz vagy mezőgazdasági vegyszer nem önthető, nem vezethető bele!

Az EU szinten közös vízpolitika megteremtését célzó Víz Keretirányelv (2000/60/EK direktíva) a tagállamok számára előírja mindazon intézkedések megtételét, melyek a *vizek jó állapotának elérését, illetve fenntartását* biztosítják. Ehhez alkalmazkodva, a vízgyűjtő területen csak a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló 221/2004. (VII. 21.) Korm. rendeletben foglaltak alapján tervezhetők tevékenységek.

A településrendezési terv készítése során az alábbi előírásokat be kell tartani:

- A mélyfekvésű lefolyástalan területet újonnan művelésbe nem lehet bevonni, ül. a meglévőket javasolt művelés alól kivonni és rét-legelőként hasznosítani, vagy tűrni e területeken a belvízi elöntést és a termés kiesést.
- A belvizes területeket figyelembe kell venni a közigazgatási határok korrekciójánál, valamint a lakóterületek kialakításánál, elkerülve a későbbi belvízkárokat, ül. a jelentős költséggel történő belvízkár elhárítást.

- A belterületi csapadékvíz elvezetést rendszerszemléletben, a már kiépült csatornahálózathoz kapcsolódva, a belvízvédelmi tervvel összhangban kell kidolgozni. A felszíni vízelvezető rendszerek tervezésénél a könnyen, gazdaságosan karbantartható rendszereket kell előtérbe helyezni, azaz a nyílt gravitációs rendszereket kell preferálni (minél kevesebb átemelővel és zárt vezetékkel).
- A belterületi vízrendezés tervezésénél a KÖTIVIZIG állásfoglalása (befogadói nyilatkozata) kell a külterületi befogadók tekintetében, melyek elsősorban csapadékvízzel terhelhetőek a Víz Keretirányelvben foglaltak teljesítése érdekében.
- A Víz Keretirányelvben a csapadékvíz-gazdálkodás megvalósítására vonatkozó általános célkitűzéseket és feladatokat kell figyelembe venni. A belterületen törekedni kell a tisztítást nem igénylő csapadékvizek visszatartására, illetve helyben tartására.
- Általánosan megfogalmazott célkitűzés:
  - a mértékadó csapadék 20 %-a az ingatlanon,
  - a csapadékvíz elvető rendszeren levezetett csapadékvíz - mely a főbefogadóba kerül bevezetésre - további 20%-a oldaltárolókban tartandó vissza.
- Amennyiben a csapadékvíz a befogadóba a magas vízállás miatt gravitációsan nem vezethető be, úgy az önkormányzatnak gondoskodni kell a szivattyús átemelésről.
- A csapadékvíz elvezetés műszaki lehetőségét mindenkor biztosítani kell, a belvízvédelmi tervben lévő üzemeltetési szabállyal összhangban.
- A mélyfekvésű lefolyástalan területet újonnan művelésbe nem lehet bevonni, ill. a meglévőket javasolt művelés alól kivonni és rét-legelőként hasznosítani, vagy tűrni a területeken a belvízi elöntést és a termés kiesést.
- A belvizes területeket figyelembe kell venni a közigazgatási határok korrekciójánál, valamint a lakóterületek kialakításánál, elkerülve a későbbi belvízkárokat, ill. a jelentős költséggel történő belvízkár elhárítást.
- A belterületi csapadékvíz elvezetést rendszerszemléletben, a már kiépült csatornahálózathoz kapcsolódva, a belvízvédelmi tervvel összhangban kell kidolgozni. A felszíni vízelvezető rendszerek tervezésénél a könnyen, gazdaságosan karbantartható rendszereket kell előtérbe helyezni, azaz a nyílt gravitációs rendszereket kell előnyben részesíteni (minél kevesebb átemelővel és zárt vezetékkel).
- A belterületi vízrendezés tervezésénél a KÖTIVIZIG állásfoglalása (befogadói nyilatkozata) kell a külterületi befogadók tekintetében, melyek elsősorban csapadékvízzel terhelhetőek a Víz Keretirányelvben foglaltak teljesítése érdekében.
- A településrendezési tervnek illeszkednie kell a települést érintő vízrendezési- és belvízvédelmi fejlesztésekhez.
- A településnek rendelkeznie kell üzemeltetési szabállyal, amely összhangban van a település veszély-elhárítási tervével, és tartalmazza a csapadék- és belvíz elvezető (mentesítő) rendszer üzemeltetési, karbantartási és fenntartási feladatait. Továbbá a minősített mértékadó helyzet (I., II., III. fok, rendkívüli) elrendelésére vonatkozó indikátorok mérését és a mentesítési feladatokat, és részletes üzemeltetési utasítást. (Ezen dokumentáció összeállítása jogosított tervezői feladat) Az üzemeltetési szabályzatot az infrastruktúrában létrehozott minden módosítás után aktualizálni szükséges, (az üzemeltetési engedély módosítási eljárásának keretében!)

Településrendezési terveknél figyelembe veendő jogszabályok:

- 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról.

- *A felszín alatti vizek jó állapotának biztosítása érdekében, a csapadékvíz szikkasztásánál a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet előírásait, a felszíni vizek minőségének védelme érdekében, a felszíni vízbe történő bevezetésekor, pedig a 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet előírásait kell betartani.*
- 120/1999. (VIII.6.) Korm. rendelet a vizek és a közcélú vízellátási létesítmények fenntartására vonatkozó feladatokról
- 1995. évi LVII. törvény a Vízgazdálkodásról 4.-6.,8.-10.,12.§
- 10/1997. VIL17. KHVM rendelet az árvíz és belvízvédkezésről
- 232/1996 (XII.26.) kormányrendelet a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól 4.§(1)-(2). bek., 13. §
- 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről
- 36/2002. (III. 7.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) Korm. rend. módosításáról
- 7001/2002. (2002.01.) FVM-KöVim irányelv Az árvíz és belvíz által veszélyeztetett települések ár- és belvízveszély ellen hatásosabb védelmet nyújtó településrendezési eszközeinek elkészítéséhez és módosításához
- 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról

Az érintett területek fejlesztésével és az új épületek kialakításával egy időben javasoljuk a csapadékvíz-elvezetést biztosító csatornák kapacitásának vizsgálatát. A településrendezési terveknek és a beépítésre tervezett területek építési előírásainak összhangban kell lennie a csapadékvíz-elvezető hálózat létesítésével és kiépítésével. A településrendezési eszközök módosításánál figyelembe kell venni a település vízrendezési és vízkár-elhárítási tervében foglaltakat.

Vízgazdálkodási területként nyilvántartott területet (árok, vízfolyás, vízmosás, víztároló, vízállásos terület, vízelöntéses terület, stb.) egyéb célra hasznosítani csak vízjogi létesítési engedély alapján szabad.

A csapadékvíz (akár nyílt árokrendszerrel, akár zárt csapadékcatornával összegyűjtve) élővízbe történő bevezetése előtt hordalékfogó műtárgy elhelyezése kötelező. Csapadékvíz az elválasztott rendszerű szennyvízcsatorna hálózatba nem vezethető!

A belvízcsatornák mindkét oldalán, a partéltól számított 4-4 m széles fenntartási sávot karbantartási célból szabadon kell hagyni. Kizárólagos állami tulajdonú vízi létesítmények (jelentősebb vízfolyások, patakok és tavak) esetén a karbantartási sáv a partéltól mért 6-6 m széles területsáv. A közcélú vízi létesítmények esetében 3-3 m szélességű a karbantartási sáv. Parti sávon belül építmény nem helyezhető el, valamint le nem keríthető!

Új út, utca létesítésekor a tervezett közművek egyidejű megépítéséről, a csapadékvizek elvezetéséről, beépítésre szánt területen a közvilágítás megépítéséről, út rekonstrukciónál a meglévő közművek szükséges egyidejű felújításáról és a még hiányzó közmű kiépítéséről is gondoskodni kell.

A közművezetékek átépítésekor és új vezetékek fektetésekor a racionális területgazdálkodás érdekében, az útburkolat alatt a közművek elrendezésénél mindig a távlati összes közmű elhelyezésére kell helyet biztosítani. Továbbá, a beépítésre szánt területeken a közművezetékek helyét úgy kell kijelölni, hogy azok 12 m szabályozási szélességet el nem érő utcákban

legalább egyoldali, 12 m szabályozási szélességet meghaladó szélességű utcákban kétoldali fasor telepítését ne akadályozzák meg.

Kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület kijelölése során figyelembe kell venni az elmúlt időszakban előforduló belvízhelyzetben szerzett tapasztalatokat. Vízrendezési szempontból nem javasolt a mély fekvésű, belvízjárta területek beépítése.

A felszín alatti vizek jó állapotának biztosítása érdekében, a csapadékvíz szikkasztásánál a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet előírásait, a felszíni vizek minőségének védelme érdekében, a felszíni vízbe történő bevezetéskor, pedig a 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet előírásait kell betartani.

A fejlesztésre javasolt területeken a belvíz- és csapadékvíz elvezetését ki kell építeni, illetve a meglévő létesítmények rekonstrukcióját szükség esetén el kell végezni.

Az utak, utcák burkolatának felújításával párhuzamosan a vízelvezető rendszerek kiépítését, illetőleg rekonstrukcióját is meg kell oldani.

A belvízelvezető csatornák egyéb (pl. csurgalékvíz stb.), nem csapadékvíz elvezetésből történő további terhelését kerülni kell.

A beépítéssel érintett területen javasoljuk zárt burkolatok helyett a beszivárogtatást lehetővé tevő, hézagos burkolt felületek kialakítását.

A felszíni vízelvezető rendszerek fejlesztése kapcsán felhívjuk a figyelmet arra, hogy a vízrendezési létesítmények (pl. tározók, csatornák) építése, azokba történő vízbevezetés, rácsatlakozás vízjogi engedély köteles tevékenység. Az engedélyezési eljárás lefolytatása az illetékes Vízügyi Hatóság hatáskörébe tartozik, amelyhez az érintett csatorna kezelőjének hozzájárulása minden esetben szükséges.

A meglévő rendszerek folyamatos karbantartásáról, - a medrek kotrásáról, az átereszek és zárt csatornák tisztításáról, valamint az árokpartok kaszálásáról - gondoskodni kell. A csapadékvizek zavartalan lefolyását mindenkor biztosítani kell.

Az ingatlanok, intézmények, üzemek szennyvizét, egyéb szennyezést vagy mérgező anyagot (szemetet, trágyalevet, iszapot, vegyszermaradékot, stb.) tilos a nyílt felszínű, illetve a zárt csapadékvíz-elvezető csatornába, felszíni vizekbe, felszín alatti vizekbe, valamint a talajba, és ásott kutakba juttatni.

A csapadékvíz az egyes telkeken belül elszivárogtatható, ha ez a telek és a szomszédos telkek, továbbá az építmények állékonyságát és rendeltetésszerű használatát nem veszélyezteti.

Az egyes ingatlanokról a csapadékvíz a közterületi nyílt csapadékvíz elvezető árokba, zárt szelvényű csapadékvíz csatornába vagy biztonságos közlekedést nem akadályozó, tisztítható ráccsal ellátott folyóka segítségével az utcai járdaszint alatt, illetve a járda szintjével megegyező síkban szabad kivezetni. Amennyiben a vízelvezető árok a közút tartozéka, úgy abba a környezetéből - a telkekről - csapadékvíz bevezetése csak az út kezelőjének hozzájárulásával történhet.

A belterületi védekezési terv, illetve vízkár-elhárítási terv évenkénti rendszeres felülvizsgálatát és aktualizálását el kell végezni.

A belterületi csapadékvíz-elvezető csatornák, valamint ezek műtárgyainak folyamatos karbantartásáról az önkormányzatnak gondoskodni kell.

Telekkialakítás, közterület rendezés és közműépítés csak a tervben rögzített töltésnyomvonal figyelembevételével történhet. Csatlakozó telkek közművek tervezésekor 46/1999. Korm. rendelet (III.18.) előírásai betartandók. Minden egyéb, a vízgazdálkodást érintő tervezésnél a Vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. Törvényt kell figyelembe venni.

A rendszeresen víz alá került területek mentesítése csak jelentős meliorációs munkák elvégzése, a befogadó csatornák vízszállító-képességének felülvizsgálata és szükség szerinti növelése után lehetséges.

Vízgazdálkodási területként nyilvántartott területet (árok, vízfolyás, vízmosás, víztároló, vízállásos terület, vízelöntéses terület, stb.) egyéb célra hasznosítani csak vízjogi létesítési engedély alapján szabad.

A csapadékvíz elvezetését biztosító rendszer szállítóképességét egészen a végbefogadóig ellenőrizni kell minden nagyobb beruházás megvalósítási szándéka esetén. Amennyiben a csapadékvíz veszélyeztetés nélkül a végbefogadóig nem vezethető el, és a szűk keresztmetszetű szakasz kapacitás növelése nem valósítható meg, akkor helyben létesítendő záportározóval kell a víz-visszatartást megoldani.

20, illetve annál több gépkocsit befogadó parkolókat vízzáró burkolattal, vagy alépítménnyel és kiemelt szegéllyel kell kivitelezni azért, hogy a felületén összegyülekező a csapadékvíz ne szikkadjon a talajba, illetve ne folyjon közvetlen a zöldfelületre. Ezekről a nagyobb parkoló felületekről és a szennyezéssel veszélyeztetett gazdasági területek belső útjairól összegyűlő csapadékvíz csak hordalék és olajfogó műtárgyon keresztül vezethető a csatornahálózatba. "Zöld" parkoló létesítése nem megengedett.

A felszíni vízelvezető rendszerek fejlesztése kapcsán felhívjuk a figyelmet arra, hogy a vízrendezési létesítmények (pl. tározók, csatornák) építése, azokba történő vízbevezetés, rácsatlakozás vízjogi engedély köteles tevékenység. Az engedélyezési eljárás lefolytatása az illetékes Katasztrófavédelmi Hatóság hatáskörébe tartozik, amelyhez az érintett csatorna kezelőjének hozzájárulása minden esetben szükséges.

A települési szennyvíztisztítás szempontjából érzékeny felszíni vizek és vízgyűjtőterületük kijelöléséről szóló **240/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet** szerint **Mezőhek Község** területe, valamint az itt található felszíni vizek **nem érzékeny** besorolásúak.

A felszíni és felszín alatti víztestek állapotértékelésének eredményét, a kitűzött célok eléréséhez szükséges intézkedéseket a vízgyűjtő-gazdálkodási terv (VGT) foglalja össze.

A vízgyűjtő-gazdálkodási tervben a víztestekre meghatározott környezeti célkitűzések (jó állapot illetve jó potenciál) megadott határidőre történő eléréséhez és megőrzéséhez biztosítani kell a VM rendeletben rögzített vízszennyezettségi határértékek betartását.

A település közigazgatási területén lévő víztestekbe csak olyan szennyezettségű víz vezethető be, amely nem hátráltatja az adott víztest – VGT-ben megadott határidőre történő – jó ökológiai állapotának/potenciáljának elérését. A vízszennyezettségi határértékek elérését segítő intézkedések a VGT-ben kerültek megfogalmazásra, melyet be kell tartani.

A felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló **220/2004. (VII.21.) Korm. rendelet** 7.§-ában megfogalmazottaknak megfelelően a környezeti célkitűzéseket az országos és regionális környezetvédelmi, illetve társadalmi, gazdasági programok, tervek, a

területfejlesztési, terület- és településrendezési tervek, és helyi építési szabályzatok kidolgozása során, valamint az önkormányzatok környezetvédelmi programjaiban, a gazdálkodó szervezetek terveiben és a műszaki tervezésben – vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló kormányrendeletben foglaltak szerint – érvényesíteni kell.

A felszín alatti vizek jó állapotának biztosítása érdekében, a csapadékvíz szikkasztásánál a **219 / 2004. (VII. 21.) Korm. rendelet előírásait, a felszíni vizek minőségének védelme érdekében, a felszíni vízbe történő bevezetésekor, pedig a 220 / 2004. (VII. 21.) Korm. rendelet előírásait kell betartani.**

A kizárólagos állami tulajdonú csatornáknál a **83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet parti sávokra vonatkozó 2§ 3. b) pontja alapján a partétől szabadon hagyandó sáv 6-6 m, míg a nem kizárólagosoknál a c) pont szerint 3-3 m.**

A csatornák megközelítésével, keresztezésével kapcsolatban a kezelő, üzemeltető KÖTIVIZIG szakvéleménye a mértékadó.

A településrendezési tervnek illeszkednie kell a település vízrendezési-, belvízvédelmi, valamint vízkár-elhárítási terveihez.

Az árkok és csapadékcatornák folyamatos karbantartásáról a kezelőnek gondoskodnia kell.

Minden egyéb, a vízgazdálkodást érintő tervezésnél a Vízgazdálkodásról szóló **1995. évi LVII. Törvény** előírásait kell figyelembe venni.

ÁRVÍZVÉDELEM

Jász–Nagykun–Szolnok megye területének 76 %-a árvíz által veszélyeztetett terület.

A települések ár-és belvíz veszélyeztetettségi besorolását a **18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM** együttes rendelet határozza meg a legvesélyeztetettebb településrész helyzete alapján. Ez alapján Mezőhék a „**B**” kategóriába került besorolásra, **közepesen veszélyeztetett**.

A lakosság és az anyagi javak védelme kiemelkedően fontos, ezért minden érintett településnek rendelkeznie kell „Árvízvédelmi Terv”-vel. A terv tartalmazza a veszélyhelyzetek feltárását, a védelmi feladatok meghatározását, a védelemhez szükséges erők és eszközök számbavételét, az együttműködés megszervezését.

A Tisza folyón a védekezési feladatokat a KÖTIVIZIG, valamint az ATIVIZIG látja el. Az Önkormányzat közreműködik a szükséges közérő mozgósításában.

10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet az árvíz- és a belvízvédkezéssel tartalmazza a védekezésre vonatkozó előírásokat.

Az árvizek általi veszélyeztetettséget potenciális veszélyforrásként kell jellemezni.

Mezőhék közigazgatási területétől nyugati irányban, kb. 10 km távolságban, Martfűnél helyezkedik el a Tisza folyó.

Ezért a Tisza Mezőhék vonatkozásában közvetlen árvízi veszélyeztetettséget nem jelent.

Tiszai árvízvédelmi mű Mezőhék területén nem található.

A községtől D-re fekvő Mesterszállás település vonzáskörzetében húzódik a Hármaskörös folyó. Árvízveszély esetén Mesterszállás települést közvetlenül, a Mezőhék települést közvetve veszélyezteti a Hármaskörös, ezért a töltés magasítását és erősítését korábban már előirányozták a fejlesztésre megjelölt töltésszakaszokon.

Árvízvédelmi mű Mezőhék területén nem található.

Fejlesztési javaslat:

A tervezett fejlesztések megvalósításakor a kapcsolódó hatályos jogszabályok előírásait figyelembe kell venni!

A településrendezési eszközök módosításánál figyelembe kell venni a település vízrendezési és vízkár-elhárítási tervében foglaltakat.

A lakosság és az anyagi javak védelme kiemelkedően fontos, ezért minden érintett településnek rendelkeznie kell „Árvízvédelmi Terv”-vel. A terv tartalmazza a veszélyhelyzetek feltárását, a védelmi feladatok meghatározását, a védelemhez szükséges erők és eszközök számbavételét, az együttműködés megszervezését. A Tisza folyón a védekezési feladatokat a KÖTIVIZIG látja el. Az Önkormányzat közreműködik a szükséges közterő mozgósításában. 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet az árvíz- és a belvízvédekezésről tartalmazza a védekezésre vonatkozó előírásokat.

A nagyvízi medrek, a parti sávok és vízjárta, valamint a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatára és hasznosítására vonatkozóan 21/2006. (I.31.) Korm. rendelet előírásait be kell tartani.

A KÖTIVIZIG kezelésű területeken csak az Igazgatóság vagyongazdálkodási hozzájárulása mellett végezhető bármilyen, az eredeti állapotot megváltoztató beavatkozás.

Az elsőrendű árvízvédelmi töltés védősávjait a töltéslábtól mért 10-10 m széles sávban szabadon kell hagyni. A védősávon belül semmilyen új létesítmény nem építhető, a védősávba eső meglévő épületek nem bővíthetők.

A Tisza folyót, valamint árvízvédelmi töltéseit, illetve a védősávokat keresztező, vagy megközelítő vonalas létesítmények kialakításánál, illetve árvízvédelmi létesítményeket és a folyót érintő építési munkáknál be kell tartani a 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet, valamint a 30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet előírásait.

A vizek és a közcélú vízellátási létesítmények fenntartására vonatkozó feladatokról szóló 120/1999. (VIII. 6.) Korm. rendelet előírásait a rendezési tervekben is figyelembe kell venni, így különösen a 7. § rendelkezését, amely az alábbiakat tartalmazza:

7. § (1) A fenntartási feladatok ellátása és az árvízvédelmi töltés védelme érdekében a töltésen, valamint a töltés lábvonaltól, annak mindkét oldalán számított 10-10 méteres védősávon (töltésmenti sávon) belül nem szabad olyan tevékenységet végezni, amely a talaj szerkezetét, szilárdságát, összetételét megbontaná, illetve hátrányosan megváltoztatná, annak elszennyeződését eredményezné.

(2) Az árvízvédelmi töltésen és az (1) bekezdésben meghatározott védősávon belül a fenntartó hozzájárulása szükséges különösen a járműközlekedéshez, kivéve a kerékpárral való közlekedést, állatok legeltetéséhez, hajtásához - a természet védelméről szóló 1996. évi LIII.

törvény 18. §-ának (4) bekezdésében foglaltak figyelembevételével -, anyagok ideiglenes tárolásához.

A Tisza folyót, hullámtérét és árvízvédelmi töltéseit, illetve védősávjait érintő munkák tervezési szakaszában a KÖTIVIZIG Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztályával egyeztetni szükséges. A KÖTIVIZIG kezelésében lévő területeket érintő munkákat csak az Igazgatóság vagyongazdálkodási hozzájárulásának birtokában lehet végezni.

A Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság elkészítette a működési területét érintő nagyvízi mederkezelési terveket. A tervek célkitűzése a kijelölt árvízvédelmi fővédvonalak között levonuló árvízszintek csökkentése a területhasználatok szabályozásával, illetve műszaki beavatkozásokkal. A jelenlegi alapállapot ismertetésén túl a tervezett állapotra vonatkozó előírásokat és intézkedéseket fogalmaz meg, melyek befolyásolhatják a nagyvízi mederben található ingatlanok, létesítmények használatát, fejlesztését, kezelését is. A nagyvízi mederkezelési terv a javasolt beavatkozásokat és azok árvízvédelmi szempontú hatását tartalmazza, figyelembe véve az egyéb használatokat is (természetvédelem, gazdálkodás, településrendezés, stb).

A nagyvízi mederkezelési tervek készítését a „Vízgazdálkodásról” szóló **1995. évi LVII.** törvény írja elő, melynek végrehajtását és a tervek tartalmi követelményeit „A nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról” szóló **83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet** tartalmazza.

A **4/1981. (IV.4.) OVH.** rendelkezés idevonatkozó részeit be kell tartani, melyek a következők:

- Az elsőrendű árvízvédelmi töltést, valamint annak védősávjait a töltéslábtól mért 10-10 m szélességben szabadon kell hagyni, építési tilalommal kell védeni.
- A védősávon belül semmilyen új létesítmény nem építhető, a védősávba eső meglévő épületek nem bővíthetők.
- Az árvízvédelmi fővédvonal mentén, a hullámtéren a lábvonaltól számított 60 m-en, a mentett oldalon pedig 110 m-en belül anyaggödröt nyitni nem szabad, csak a vízügyi hatóság külön engedélyével, amennyiben a talajmechanikai, illetve szivárgási viszonyok a vizsgálatok eredményei alapján nem veszélyeztetik az árvízbiztonságot.

A fejlesztések kialakításakor szigorúan figyelembe kell venni a **4/1981 (IV. 4.) OVH** számú rendelkezés (Országos Vízgazdálkodási Szabályzat) árvízvédelmi fővédvonalakra vonatkozó előírásait, valamint annak 123. §. (2) bekezdésében foglalt, az árvízvédelmi fővédvonalakra vonatkozó védősávokat az alábbiak szerint:

Telekkialakítás, közterület rendezés és közműépítés csak a tervben rögzített töltésnyomvonal figyelembevételével történhet. Csatlakozó telkek közművek tervezésekor **46/1999. Korm. rendelet (III.18.)** előírásai betartandók. Minden egyéb, a vízgazdálkodást érintő tervezésnél a Vízgazdálkodásról szóló **1995. évi LVII. Törvény** kell figyelembe venni.

A mértékadó árvízszint vonatkozásában a **74/2014. (XII.23.) BM** rendelet előírásait kell figyelembe venni.

Bármely, a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság kezelésében lévő csatornát érintő beavatkozás esetén az Igazgatóság vagyonkezelői hozzájárulását meg kell kérni.

A területek beépítési előírásainak összhangban kell lenni a bel- és külterületi vízrendezési művek kiépítésével és üzemeltetési engedélyével.

Az első- és másodrendű védtöltések és szivárgó csatornák mellett védő- ill. fenntartó sávot szükséges tartani, amelyen semmilyen építési tevékenység nem végezhető és a fenntartó sáv mezőgazdasági hasznosítása csak gyepterületen történhet.

Az árvízvédelmi töltés és szivárgócsatorna közötti területre csak ideiglenes jellegű, a terület elsődleges árvízvédelmi célját figyelembe vevő hasznosítás tervezhető.

A töltéslábtól számított 10-10 m, a szivárgó partételtől számított 6-6 m védősávot kell tartani. Az árvízvédelmi töltésen közforgalmú út nem vezethető.

- A megvalósítandó fejlesztésekkel kapcsolatban szigorúan be kell tartani a vizek és a közcélú vízellátási létesítmények fenntartására vonatkozó feladatokról szóló 120/1999. (VIII. 6.) Korm. rendeletben foglaltakat, a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó szabályokról szóló 30/2008. (XII. 31.) Korm. rendeletben foglaltakat, továbbá a nagyvízi medrek, a parti sávok, a vízjárta, valamint a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról és hasznosításáról szóló 21/2006. (I. 31.) Korm. rendeletben foglaltakat.

Minden vízgazdálkodást érintő tervezésnél, fejlesztésnél a Vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. Törvényt, továbbá az alábbi árvízvédelemmel kapcsolatos jogszabályokat kell figyelembe venni:

- Árvízvédelmi töltés környezetében végzett munkák esetén: 30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet „a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról”, előírásait kell figyelembe venni.*

Különösen a 23. §-ban foglaltakat: Az árvízvédelmi földmű és fal mentén a hullámtéren a vízföldi töltésláb vonalától mért 60 m-en, a mentett oldalon pedig 110 m-en belül anyaggödröt, munkagödröt nyitni, szabadkifolyású kutat létesíteni, tavat kialakítani, illetve a fedőréteg tartós eltávolításával járó tevékenységet folytatni csak a környezetvédelmi és vízügyi igazgatóság (a továbbiakban: igazgatóság) hozzájárulásával, szükség esetén részletes talajfeltárás, állékonysági és szivárgási vizsgálat alapján lehet.

- Árvízvédelmi töltés létesítménnyel történő keresztezésénél: 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet „a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó szabályokról” előírásait be kell tartani.*

- Árvízvédelmi töltés védősávjainak (a töltés lábvonalaival számított 10-10 m) használatánál: 120/1999. (VIII. 6.) Korm. rendelet „a vizek és a közcélú vízellátási létesítmények fenntartására vonatkozó feladatokról” előírásait kell figyelembe venni. Különös tekintettel a 7. § (1) -ban foglaltakra: „A fenntartási feladatok ellátása és az árvízvédelmi töltés védelme érdekében a töltésen, valamint a töltés lábvonalaival, annak mindkét oldalán számított 10-10 méteres védősávon (töltésmenti sávon) belül nem szabad olyan tevékenységet végezni, amely a talaj szerkezetét, szilárdságát, összetételét megbontaná, illetve hátrányosan megváltoztatná, annak elszennyeződését eredményezné.”*

• *Hullámtéri területek és a fakadóvíz által érintett területek használatánál: 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet „a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról” előírásait kell figyelembe venni.*

A 2. §. (3) pontjában foglaltak szerint:

A parti sáv szélessége:

a. / a Duna, a Tisza, a Dráva, a Körösök és a Bodrog minkét partján a partvonalától számított 10 méterig,

b. / az a.) pontban nem említett egyéb kizárólagos állami tulajdonú vízfolyások, tavak, tározók és holtágak mentén a partvonalától számított 6 méterig,

c) az a) és b) pontba nem tartozó vizek és közcélú vízellátási létesítmények partvonalától számított 3 méterig terjed.

A településfejlesztési koncepció során az alábbiakat figyelembe kell venni:

A nagyvízi medrek, a parti sávok és vízjárta, valamint a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatára és hasznosítására vonatkozóan 21/2006. (I.31.) Korm. rendelet előírásait be kell tartani.

A KÖTIVIZIG kezelésű területeken csak az Igazgatóság vagyongazdálkodói hozzájárulása mellett végezhető bármilyen, az eredeti állapotot megváltoztató beavatkozás.

A vizek és a közcélú vízellátási létesítmények fenntartására vonatkozó feladatokról szóló 120/1999. (VIII. 6.) Korm. rendelet előírásait a rendezési tervekben is figyelembe kell venni.

Bármely, a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság kezelésében lévő csatornát, létesítményt érintő beavatkozás esetén az Igazgatóság vagyongazdálkodói hozzájárulását meg kell kérni.

A területek beépítési előírásainak összhangban kell lenni a bel- és külterületi vízrendezési művek kiépítésével és üzemeltetési engedélyével.

Az árvízvédelmi töltés mentett oldali töltéslábától számított 110 m-en belül és a vízdoldali töltés lábtól számított 60 m-en belül tervezett létesítményekre KÖTIVIZIG hozzájárulás szükséges.

Minden vízgazdálkodást érintő tervezésnél a Vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. Törvényt kell figyelembe venni és az alábbi árvízvédelemmel kapcsolatos jogszabályokat:

• Árvízvédelmi töltés környezetében végzett munkák esetén: 30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet „a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról,” előírásait kell figyelembe venni.

Különösen a 23. §-ban foglaltakat: Az árvízvédelmi földmű és fal mentén a hullámtéren a vízdoldali töltésláb vonalától mért 60 m-en, a mentett oldalon pedig 110 m-en belül anyaggyödröt, munkagyödröt nyitni, szabadkifolyású kutat létesíteni, tavat kialakítani, illetve a fedőréteg tartós eltávolításával járó tevékenységet folytatni csak a környezetvédelmi és vízügyi igazgatóság hozzájárulásával, szükség esetén részletes talajfeltárás, állékonysági és szivárgási vizsgálat alapján lehet.

• Árvízvédelmi töltés létesítménnyel történő keresztezésénél: 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet „a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó szabályokról” szóló rendelet vonatkozó előírásait be kell tartani.

• Árvízvédelmi töltés 10-10 m-es védősávjainak használatánál: 120/1999. (VIII. 6.) Korm. rendelet „a vizek és a közcélú vízilétesítmények fenntartására vonatkozó feladatokról” előírásait kell figyelembe venni.

Különös tekintettel a 7. § (1) -ban foglaltakra: „A fenntartási feladatok ellátása és az árvízvédelmi töltés védelme érdekében a töltésen, valamint a töltés lábvonaltól, annak mindkét oldalán számított 10-10 méteres védősávon (töltésmenti sávon) belül nem szabad olyan tevékenységet végezni, amely a talaj szerkezetét, szilárdságát, összetételét megbontaná, illetve hátrányosan megváltoztatná, annak elszennyeződését eredményezné.”

• Hullámtéri területek és a fakadóvíz által érintett területek használatánál: 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet „a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról” előírásait kell figyelembe venni.

A 2. §. (3) pontjában foglaltak szerint: A parti sáv szélessége:

a. / a Duna, a Tisza, a Dráva, a Körösök és a Bodrog mindkét partján a partvonaltól számított 10 méterig,

b. / az a.) pontban nem említett egyéb kizárólagos állami tulajdonú vízfolyások, tavak, tározók és holtágak mentén a partvonaltól számított 6 méterig,

c) az a) és b) pontba nem tartozó vizek és közcélú vízilétesítmények partvonaltól számított 3 méterig terjed.

Mezőhek közigazgatási területén található vízgazdálkodási létesítményeket a VK-1. és VK-4. jelű tervlapok szemléltetik.

6.2. Energia ellátás

Meglévő kül –és belterületi hálózat

A TRT tervezési területének villamos energiaellátását a EON Hungária Zrt biztosítja a saját tulajdonában lévő elosztó hálózaton keresztül. A közigazgatási területet érinti egy 120kV-os vezeték is. (Mezőtúr- Martfű 120kV-os vezeték)

A területen 22kV-os szabadvezetékes hálózaton keresztül üzemelnek a fogyasztói transzformátorok állomások. A fogyasztói transzformátorok állomásokról a villamos energiaelosztás kisfeszültségű szabadvezetékes – szabadvezetékes és szigetelt szabadvezetékes, illetve földkábeles elosztóhálózaton keresztül jut el a fogyasztókhoz.

A transzformátorállomások oszlop állomások. A település közigazgatási területén mindenütt biztosítható a villamos energiaellátás, ezért ilyen szempontból zárolt terület nincs.

Külterület energiaellátása:

- a villamos energiát az áramszolgáltató saját tulajdonú, üzembiztos hálózatról biztosítja a külterületi fogyasztók részére. A karbantartásuk, korszerűsítésük folyamatos.

A belterület közvilágítása már korábban került korszerűsítésre, viszont jelenleg már a még energiahatékonyabb LED-es közvilágítás még nem valósult meg a településen.

Fejlesztések:

Idegen tulajdonú középvezetékű hálózatról ellátott területek nincsenek.

Ellátatlan területek vizsgálata:

Az ellátatlan területen jelenleg nincs a településen. A jelentkező fogyasztói energiaigények műszaki-gazdasági feltételeit az áramszolgáltató határozza meg. A villamos energiaellátás jelentős költségei miatt csak a ténylegesen jelentkező igények kiszolgálását kell biztosítani. A fejlesztéseknél jelentkező költségek egy részét az áramszolgáltató fedezi az érvényben lévő rendelkezések alapján.

A jelenlegi belterület energiaellátása biztosított. Az új létesítmények kialakításához középvezetékű hálózat, alállomás és kiefeszítékű hálózat létesítése szükséges.

Közmű szolgáltató fejlesztései.

Az EON Hungária Zrt 2000 évtől kezdődően középtávú fejlesztésbe kezdett, melynek célja a villamos energiaellátás minőségének javítása, az üzembiztonság fokozása, a hálózatok átviteli kapacitásának bővítése .

A jelenlegi 22kV-os középvezetékű hálózaton az EON Hungária Rt nem tervez jelentősebb beavatkozást, mert azok állapota és kapacitása megfelelő, a később jelentkező energiaigényeket is ki tudja elégíteni.

Az áramszolgáltató a fejlesztési terveiben Mezőhék község területén jelenleg hálózat bővítést nem tervez. A kiefeszítékű szabadvezetékes hálózat korszerűsítését az Áramszolgáltató (EON Hungária Zrt) folyamatosan végzi a biztonságos villamos energiaellátás érdekében.

A középvezetékű hálózatokon az alábbi programszerű fejlesztéseket és korszerűsítéseket valósítja meg az áramszolgáltató a zavartalan és biztonságos energiaellátás érdekében:

- középvezetékű oszlopkapcsoló készülékek cseréje
- közép/kiefeszítékű transzformátor állomások túlfeszíték védelme
- közép és kiefeszítékű hálózatok rekonstrukciója – tartószerkezetek és vezeték szakaszok cseréje.
- Kiskeresztmetszetű hálózatok cseréje kapacitásbővítés céljából
- Meghibásodott szerkezetek folyamatos cseréje.

A fejlesztési területen az alábbi védőtávolságokat kell betartani a létesítés során a **112/2014. (X.15.) NGM** rendelet alapján:

villamosmű	elhelyezkedés	biztonsági övezet
200kV-ig (120kV)	külterület	13m
22kV-os szabadvezeték	külterület	5m
22kV-os szabadvezeték	belterület	2.5m
22/0,4 kVos transzformátor állomás és		
22kVos kapcsolóberendezés	kül- és belterület	5m
0,4 kV-os csupasz szabadvezeték	kül- és belterület	1m
0,4 kV-os szigetelt szabadvezeték	kül- és belterület	0,5m
0,4 kV-os földkábel	kül- és belterület	1m

Tilalmak a biztonsági övezetben

- o a villamosműhöz nem tartozó

a1) oszlop, torony, önálló tartószerkezet, daru, állványzat,

a2) A-C tűzveszélyességi osztályba tartozó – külön jogszabály rendelkezései szerint – robbanás- és tűzveszélyes anyag (pl. gáz, benzin, olaj) tárolására alkalmas tartály,

a3) üzemanyag töltőállomás,

a4) gémeskút, nyitott állapotban föld felszínétől mért 4 m-nél magasabb sorompó,

- o anyag tárolása és felhalmozása

c1) oly módon, hogy az oszlop járművel való megközelítését akadályozza,

c2) nem éghető anyagok 2 métert meghaladó magasságú tárolása (pl. siló, víztartály, építőanyag), amelynél a mértékadó magasság a depónia-ember-eszköz-mozgástér együttes mérete,

c3) az oszlopszerkezetben és az alapozásban agresszivitásuk miatt kárt okozó vegyi anyagok tárolása és felhalmozása,

c4) A-C tűzveszélyességi osztályba tartozó – külön jogszabály rendelkezései szerint – robbanás- és tűzveszélyes anyagok (pl. nád, fa, gumi, hulladék, szilárd, folyékony, gáznemű tüzelő- és üzemanyag, lőszer) tárolása és felhalmozása, a mezőgazdasági termelésben szükségszerűen, ideiglenesen a táblán maradó szalmabála, valamint nem kazlázott széna kivételével;

- o munkavégzés

d1) a c) pontban felsorolt A-C tűzveszélyességi osztályba tartozó – külön jogszabály rendelkezései szerint – robbanás- és tűzveszélyes anyagokkal, kivéve a mezőgazdasági termeléssel együtt járó szokványos munkaműveleteket,

d2) a jármű (gépjármű, mezőgazdasági vontató, munkagép stb.) üzemanyaggal való feltöltése,

d3) a c) pontban említett A-C tűzveszélyességi osztályba tartozó – külön jogszabály rendelkezései szerint – robbanás- és tűzveszélyes anyagok elégetése, kivéve a mezőgazdasági munkák végzése során szükségszerűen a táblán maradó szármagadványt, valamint a tarló égetését. A tarló, illetőleg a szármagadvány égetésnél be kell tartani az Országos Tűzvédelmi Szabályzat előírásait;

- o a föld felszínétől mért 3 méternél magasabb idegen létesítményhez tartozó fémhuzal,

12. § Földben elhelyezett vezeték biztonsági övezetében tilos:

- o építeni, elhelyezni (pl. alapozás, oszlop), üzemeltetni bármilyen végleges épületet, építményt, berendezést – ide nem értve nyomvonalas létesítménynek jogszabály, illetőleg a szabvány előírásainak megfelelően kialakított keresztezését, illetőleg megközelítését – amely a földben elhelyezett vezeték

- hűlési viszonyait rontja,

- folyamatos és biztonságos üzemeltetését akadályozza,

- üzemzavar elhárítását, karbantartását akadályozza, veszélyezteti vagy lehetetlenné teszi;

b) bármilyen ideiglenes épületet, építményt, berendezést a földben elhelyezett vezeték üzemben tartójának előzetes hozzájárulása nélkül elhelyezni;

- o a vezeték üzemben tartójának előzetes hozzájárulása nélkül minden olyan, a föld felszíne alatti és feletti tevékenység végzése, amely az élet- és vagyonbiztonságot, illetőleg a föld alatti vezeték épségét, valamint folyamatos és biztonságos üzemét veszélyezteti, vagy veszélyeztetheti.

E rendelet alkalmazásában ilyennek minősül:

c1) korróziót előidéző erősen savas vagy lúgos folyadék talajra öntése,

c2) fokozottan tűz- és robbanásveszélyes anyagok tárolása,

c3) a robbantás,

c4) éghető anyagoknak nagy tömegben való elégetése,

c5) az útburkolat felbontása,

c6) az árok- vagy gödörásás,

c7) a szondázás (különböző vizsgálati céllal fémrudak leverése),

c8) fúróberendezés, pneumatikus munkagépek, földgyaluk üzemeltetése,

c9) a talajba beágyazott műtárgy, oszlop, vízóraakna gépalap stb. daruval, vontatóval vagy más géppel, eszközzel – a műtárgy kézi erővel végzett körüljárása nélküli – kiszakítása;

- a földben elhelyezett vezeték földművén (töltésén) a vezeték üzemben tartójának hozzájárulása nélkül mindennemű munkavégzés, ami a földmű megbontásával jár.

13. § Az erőmű és az állomás biztonsági övezetében a 11. § (1) bekezdésében és a 12. §-ban foglalt rendelkezéseke kell alkalmazni.

(2) A biztonsági övezetben

- tábor, kemping, vásártér, sportpálya, játszótér, gyakorlótér, karám, kijelölt autóparkoló, tömegközlekedési járművek megállóhelye 100-500 kV-os névleges feszültségű vezeték esetén akkor létesíthető, ha a 7. §-ban meghatározott távolságokra vonatkozó és egyéb előírások megtarthatók (pl. a vezeték oszlopa körül a talajfelszín aszfaltozott vagy azzal villamos szigetelés szempontjából egyenértékű vagy más anyagú réteggel ellátott, vagy az oszlop körülkerített);

b) az épületre szerelt televízió- vagy egyéb antenna, villámhárító stb. úgy létesíthető, hogy üzemszerű helyzetben a szél által a szabvány szerint kilengett áramvezetőket, feldőlés esetén a nyugalomban levő áramvezetőket

b5) 1-35 kV névleges feszültség szint között 2,0 méternél,

b6) kisfeszültségnél 1,25 méternél

jobban ne közelítse meg;

- közúton és saját használatú szilárd burkolatú úton (a továbbiakban együtt: szilárd burkolatú út) csak 4,5 méternél, illetőleg a magasságkorlátozó táblán feltüntetett magasságnál, ezen kívüli területen csak 4 méternél alacsonyabb építésű vagy ezzel azonos magasságig anyaggal rakott jármű közlekedhet, illetőleg dolgozhat; e magasságot a rakomány, a járművön szállított személy, illetőleg szerszám legmagasabbra nyúló része, valamint a jármű működés közben sem haladhatja meg.

A jármű legkiállóbb része az oszlopot, kikötését, illetőleg ezek alapozását úgy közelítheti meg, hogy abban károsodást ne okozzon, az áramvezetőket pedig sem vízszintesen, sem függőlegesen, a következőkben megadott távolságértékeknél jobban a legkedvezőtlenebb helyzetben és esetben sem közelítheti meg:

d5) 35-15 kV névleges feszültség szint között az 1,5 métert,

d6) 15 kV névleges feszültség szint alatt az 1,2 métert;

- olyan fémtárgyat, amelyet hosszúsága vagy tömege miatt legalább két vagy több embernek kell szállítani, a távvezeték tartószerkezetétől mért 15 m távolságon belül csak akkor szabad vinni, illetőleg tartani, ha a munkavégzőket megfelelő anyagú, villamosan szigetelő, sérülésmentes védőlábbeli védi, amely a talajtól villamosan elszigeteli vagy maga a talajfelszín villamosan szigetelőanyaggal burkolt (pl. aszfaltozott);

f) a föld felett 3 méternél nem magasabb, összefüggő, 50 méternél hosszabb fémszerkezetek, fém szőlőkordon, fémkerítés, fém csővezeték (pl. öntözőberendezés csővezetéke) érintésvédelemmel ellátva létesíthető;

g) föld alatti csővezeték (pl. gázvezeték, öntözőberendezés csővezetéke) érintésvédelemmel ellátott fémcső, vagy szigetelőanyagú cső lehet;

(3) A villamosmű üzemben tartójának írásbeli hozzájárulása, kell a biztonsági övezetben:

- épületnek, építménynek a létesítéséhez;

b) idegen létesítményhez tartozó, 0,2x0,3 méternél nem nagyobb jelzőtábla (pl. tűzcsapjel) a vezeték oszlopán, illetőleg alapozásán a föld felszínétől mért legfeljebb 2 méter magasságban történő elhelyezéséhez;

- 4,5 méternél magasabb jármű vagy rakomány közlekedéséhez, illetőleg munkavégzéséhez. A villamosmű üzemben tartója a hozzájárulásában előírhatja, hogy a közlekedés, illetőleg a munkavégzés csak megbízottja jelenlétében történhet. A villamosmű megközelítésére ebben az esetben is alkalmazni kell a (2) bekezdés d) pontjában foglalt előírásokat;
- nem éghető anyag (pl. építőanyag, föld, törmelék, ócskavas) tárolásához. Az anyagot a hozzájárulásban meghatározott módon és időtartamig, a földfelszíntől mért, legfeljebb 2 méter magasságig szabad tárolni, amelynél a mértékadó magasság a depónia-ember-eszköz-mozgástér együttes mérete;
- a terepszint megemeléséhez (pl. tereprendezés, gátépítés, vízszintszabályozás, halastó vagy zagyter létesítése), amely munkákat a hozzájárulásban foglaltaknak megfelelően kell elvégezni;

f) nyílt árok vagy gödör létesítéséhez

f1) a fa, illetőleg betonoszlop 5 méteres körzetében,

f2) az acélszerkezetű oszlop, illetőleg kikötése alapozásának szélétől vízszintesen mért 8 méter távolságon belül vagy e távolságtól kezdődő 45°-os lejtőszögű sík alá nyúlóan. A 100 kV-os és ennél nagyobb feszültségű vezetéknél az árok vagy gödör az oszlop terepjáró gépjárművel való megközelítését nem akadályozhatja;

Jelen tilalmak és korlátozások csak a legfontosabb előírásokat tartalmazzák, azok részletes leírását a **112/2014. (X. 15.) NGM rendelet** tartalmazza.

Tervezett fejlesztések:

Belterületen:

- Falusias lakóterületből, kereskedelmi, szolgáltató, gazdasági területbe történő átminősítés. a terület energiaellátása a meglévő hálózatról megoldható.

- Gazdasági erdőterületből, általános mezőgazdasági területbe történő átminősítés. A terület energiaellátás szempontjából nem releváns.
- Vízgazdálkodási területből különleges, beépítésre szánt vízmű területbe való minősítés. Jogszabály változás miatt, tényleges változtatás nem történik. A terület elektromos energiaellátása biztosított.

Külterületen:

- Gazdasági erdőterületből, különleges, beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi terület. Meglévő telephely bővítés, a terület energiaellátása a meglévő hálózatról biztosított.
- Általános mezőgazdasági területből gazdasági erdőterület kijelölés. A terület energiaellátás szempontjából nem releváns.
- Ipari (mezőgazdasághoz köthető gazdasági) területből, különleges, beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi terület. Jogszabályváltozás miatti átsorolás. A terület energiaellátása megoldott.
- Különleges területből, lovaspálya, általános mezőgazdasági terület. A terület energiaellátás szempontjából nem releváns.
- Különleges területből, strand terület, általános mezőgazdasági terület. Meg nem valósult fejlesztés, a tényleges területhasználatnak megfelelő besorolás, a terület energiaellátás szempontjából nem releváns.
- Falusias lakóterületből általános mezőgazdasági terület. Meg nem valósult fejlesztés, a tényleges területhasználatnak megfelelő besorolás, a terület energiaellátás szempontjából nem releváns.
- Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területből, általános mezőgazdasági terület. Meg nem valósult fejlesztés, a tényleges területhasználatnak megfelelő besorolás, a terület energiaellátás szempontjából nem releváns.
- Általános mezőgazdasági területből különleges, beépítésre nem szánt idegenforgalmi (kápolna) terület. A terület elektromos energiaellátását és közvilágítását az igények ismeretében kell megtervezni a belterületi hálózat tovább építésével, vagy transzformátorral.
- Különleges állattartó területből különleges mezőgazdasági üzemi területbe való minősítés. A terület energiaellátása megoldott.
- Általános mezőgazdasági területből, különleges, beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi terület bővítése. A meglévő telep energiaellátása és a fejlesztés energiaellátása biztosított.
- Vízgazdálkodási területből különleges, beépítésre szánt vízmű területbe való minősítés. Jogszabály változás miatt, tényleges változtatás nem történik. A terület elektromos energiaellátása biztosított.
- Általános mezőgazdasági területből erdőterületbe történő átsorolás. A terület energiaellátás szempontjából nem releváns.

- Általános mezőgazdasági területből természetközeli területbe történő átsorolás. A területfelhasználás változtatás energiaellátás szempontjából nem releváns.
- Általános mezőgazdasági területből vízgazdálkodási területbe történő átsorolás. A terület energiaellátás szempontjából nem releváns.
- Ipari (mezőgazdasághoz köthető) gazdasági területből, gazdasági erdőterületbe történő átsorolás. A terület energiaellátás szempontjából nem releváns.

Gázellátás

Mezőhék község az öt településből álló Martfői gázellátási rendszer része (Martfű, Rákóczi falva, Rákócziújfalú, Mezőhék, Kengyel-Bagimajor). A rendszer a Martfűn található központi MOL-os gázátadó állomástól indul, és így az ellátott települések beérkező nyomása $p=6$ bar nagyközépnomás (változó érték).

Mezőhéket ellátó 6 bar-os vezeték mérete és minősége – a martfői gázfogadótól –Ø160 KPE P10

A mezőhéki középnomású gázelosztó hálózat Ø63 KPE P10-es méretű és minőségű.

A kiépített elosztói és fogyasztói hálózat mai állapotában 1993-ben került átadásra.

A település keleti irányból lett ellátva DN 150 dimenziójú nagyközépnomású ($p=6$ bar) gázvezetékekkel, mely a Martfű felől vezető 0350 hrsz. betonút mentén haladva éri el az északi külterületet. A település ellátása a betonút mellett telepített Fiorentini SZD-160 típusú nyomásszabályozó állomásnál redukált középnomású ($p=3$ bar) gerincvezetékekkel történik. Az elosztóhálózat kemény-polietilén (KPE) anyagú PE 80/G SDR 11 anyagú műanyag-csőből valósult meg, a teljes rendszer gerince DN 63 x 5,8 méretben.

A hálózat viszonylag régebbi kiépítésű, de a gázszolgáltató tájékoztatása szerint üzemeltetési és nyomáscsökkentési problémák nincsenek.

Az elosztóvezeték hosszát a gázszolgáltató adatszolgáltatása alapján a hálózat jelenlegi állapotában csővezetéki dimenzionális bontásban az alábbi táblázat tartalmazza :

Elosztóvezeték fajtája	Csővezetéki dimenzió	Összes hossz
Gerincvezeték	DN 63	3 680 fm
Leágazó vezeték	DN 20	1 020 fm

Új utcanyitás, telekkiosztás, építési engedély kiadásánál, illetve egyéb közmű létesítésénél figyelembe kell venni az MSZ 7048/3-83 illetve az azt módosító Szabványügyi Közlöny 2002. augusztus 01. (Sz.K.8.) számában közzétetteket, továbbá az MSZ 7487/2-80 szabványokban foglaltakat.

A közigazgatási és a belterületen tervezett településfejlesztési célkitűzések megvalósításánál a létesítményektől az alábbi védőtávolságokat kell figyelembe venni :

Vezeték típusa	Létesítmény	Védőtávolság
Emelt kisnyomású vezetékek 0,1 bar	lakóépülettől	3,0 m
Középnomású vezetékek 3 bar	lakóépülettől	4,0 m
Középnomású és emelt kisnyomású vezetékek	szennyvíz vezetéktől	1,0 m
	vízvezetéktől	0,7 m
	üreges földalatti műtárgytól	2,0 m
	telefon földkábelről	0,5 m
	elektromos földkábel	0,5 m

Külterületi gázellátás

A település külterületén egyetlen ipari-mezőgazdasági nagyfogyasztó üzemel, a Táncsics MGTSZ telephelyén üzemelő Paprikaszárító, mely a 0350-es főút mentén továbbvezetett p=6 bar-os nagyközepnyomású célvezetékekkel lett ellátva, helyi saját nyomásszabályozó egységgel.

Jelentősebb fogyasztási igény nem várható, ezért a gázellátás mind helyileg telepített PB tartállyal, mind a belterületi DN 63 PE vezetékek továbbépítésével megoldható.

Új külterületi nagyfogyasztó létesítése esetén a belterületi elosztóhálózati rendszer a külterület felé DN 63 dimenziója miatt valószínűleg nem bővíthető, a nagyközepnyomású vezetékekről leágazó új célvezeték kiépítés szükséges.

Új utcanyitás, telekkiosztás építési engedély kiadásánál illetve egyéb közmű létesítésénél figyelembe kell venni az MSZ 7048 / 3 – 83 illetve az azt módosító Szabványügyi Közlöny 2002. Augusztus 01. (SZ.K.8.) számában közzétetteket, továbbá az MSZ 7487 / 2 – 80 szabványokban foglaltakat.

A település közigazgatási területén a tervezett fejlesztésekhez szükséges ásványi nyersanyagokat legálisan működő, nyilvántartott ásványi nyersanyag lelőhelyekről kell beszerezni.

Tervezett fejlesztések:

Belterületen:

- Falusias lakóterületből, kereskedelmi, szolgáltató, gazdasági területbe történő átminősítés. A terület gázellátása a meglévő hálózatról, annak továbbépítésével megoldható.

- Gazdasági erdőterületből, általános mezőgazdasági területbe történő átminősítés. A terület gázellátás szempontjából nem releváns.
- Vízgazdálkodási területből különleges, beépítésre szánt vízmű területbe való minősítés. Jogszabály változás miatt, tényleges változtatás nem történik. A terület gázellátása biztosított.

Külterületen:

- Gazdasági erdőterületből, különleges, beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi terület. Meglévő telephely bővítés, a terület gázellátására tartályos gázellátás javasolt.
- Általános mezőgazdasági területből gazdasági erdőterület kijelölés. A terület gázellátás szempontjából nem releváns.
- Ipari (mezőgazdasághoz köthető gazdasági) területből, különleges, beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi terület. Jogszabályváltozás miatti átsorolás. A területen új fejlesztés nem történik, így gázellátás szempontjából nem releváns.
- Különleges területből, lovaspálya, általános mezőgazdasági terület. A terület gázellátás szempontjából nem releváns.
- Különleges területből, strand terület, általános mezőgazdasági terület. Meg nem valósult fejlesztés, a tényleges területhasználatnak megfelelő besorolás, a terület gázellátás szempontjából nem releváns.
- Falusias lakóterületből általános mezőgazdasági terület. Meg nem valósult fejlesztés, a tényleges területhasználatnak megfelelő besorolás, a terület gázellátás szempontjából nem releváns.
- Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területből, általános mezőgazdasági terület. Meg nem valósult fejlesztés, a tényleges területhasználatnak megfelelő besorolás, a terület gázellátás szempontjából nem releváns.
- Általános mezőgazdasági területből különleges, beépítésre nem szánt idegenforgalmi (kápolna) terület. A terület gázellátását igény esetén külön célvezetékekkel vagy tartályos gázzal javasolt biztosítani.
- Különleges állattartó területből különleges mezőgazdasági üzemi területbe való minősítés. Elnevezés miatti változás, gázellátás szempontjából nem releváns.
- Általános mezőgazdasági területből, különleges, beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi terület bővítése. A meglévő telep gázellátásával együtt vizsgálandó és javasolt tartályos gázellátás.
- Vízgazdálkodási területből különleges, beépítésre szánt vízmű területbe való minősítés. Jogszabály változás miatt, tényleges változtatás nem történik. A terület gázellátás szempontjából nem releváns.
- Általános mezőgazdasági területből erdőterületbe történő átsorolás. A terület gázellátás szempontjából nem releváns.

- Általános mezőgazdasági területből természetközeli területbe történő átsorolás. A területfelhasználás változás gázellátás szempontjából nem releváns.
- Általános mezőgazdasági területből vízgazdálkodási területbe történő átsorolás. A terület gázellátás szempontjából nem releváns.
- Ipari (mezőgazdasághoz köthető) gazdasági területből, gazdasági erdőterületbe történő átsorolás. A terület gázellátás szempontjából nem releváns.

6.3. Hírközlés

Telefonellátás:

a./ Helyközi hálózat:

A településen és közigazgatási területén helyközi kábel található. Rézkábelben él Mezőhék távbeszélő központja Öcsöd felől.

A jelenlegi hálózat bővítése a település fejlesztés után szükséges. Optikai megtáplálás kiépítése javasolt a Martfű – Kunszentmárton optikai kábelről.

b./ Helyi hálózat :

A helyi hálózat központja a Polgármesteri Hivatal ingatlanán található a Kossuth u. 1. szám alatt. A helyi hálózat földkábel vezetékes és légkábel vezetékes vegyes rendszerű. A telefonközpont a helyi igényeket kielégíti és nem bővíthető. A hálózat jelenlegi tulajdonosa a Magyar Telekom Nyrt.

A tervezett területbővítésekhez a telefonközponttól vagy a nagyelosztótól új kábel és elosztóhálózat kiépítése szükséges. A jelentkező új igényeket a bővített hálózatról a jelenlegi központból ki lehet elégíteni.

c./ Kábel nélküli telefonellátás:

A település közigazgatási területén belül adótorony nem található.

Magyar Telekom Nyrt adótornya Martfűn található legközelebb. Az adótoronyról a jelentkező kábel nélküli telefonigények kielégíthetők. A belterülettől távol eső igényeket szintén ezen a rendszeren keresztül lehet majd kielégíteni.

A jelentkező kábel nélküli telefonigények kielégíthetők.

d./ Mikrohullámú rendszer:

A településen mikrohullámú rendszer következtében az építési szabályozását megkövetelő védősáv nem található.

Kábeltelevízió és Internet ellátás:

A településen vezetékes rendszerű kábeltévé ellátás nem üzemel.

a./ Helyközi hálózat:

A település külterületén az Opticon kábele halad Kétpó irányából Mesterszállás településre.

b./ Helyi hálózat :

Nem épült ki.

Védőtávolság:

Telefonkábel kábeltelevízió légkábeltől	0,5 m
Telefonkábel minden más létesítménytől általánosan	1,50 m

Az elektronikus hírközlési építmények vonatkozásában a 2003. évi C. törvény 94.§. (1) alapján: „a településtervezésénél, rendezésénél utak és közművek építésénél, korszerűsítésénél, egyéb építmények és más létesítmények megvalósításánál, felújításánál – a külön jogszabályban meghatározott módon – biztosítani kell az elektronikus hírközlési építmények elhelyezésének lehetőségét.”

A postai létesítmények vonatkozásában pedig a 2003. évi CI. törvény 40.§. (1) alapján: „a településtervezésénél, rendezésénél utak és közművek építésénél, korszerűsítésénél, egyéb építmények és más létesítmények megvalósításánál, felújításánál – a külön jogszabályban meghatározott módon – biztosítani kell a postai létesítmények elhelyezésének lehetőségét.

Tervezett fejlesztések:

Belterületen:

- Falusias lakóterületből, kereskedelmi, szolgáltató, gazdasági területbe történő átminősítés. A terület hírközlési ellátása a meglévő hálózatról, annak továbbépítésével megoldható.
- Gazdasági erdőterületből, általános mezőgazdasági területbe történő átminősítés. A terület hírközlés szempontjából nem releváns.
- Vízgazdálkodási területből különleges, beépítésre szánt vízmű területbe való minősítés. Jogszabály változás miatt, tényleges változtatás nem történik. A terület hírközlési ellátása biztosított.

Külterületen:

- Gazdasági erdőterületből, különleges, beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi terület. Meglévő telephely bővítés, a terület hírközlési szempontból ellátott.
- Általános mezőgazdasági területből gazdasági erdőterület kijelölés. A terület hírközlés szempontjából nem releváns.

- Ipari (mezőgazdasághoz köthető gazdasági) területből, különleges, beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi terület. Jogszabályváltozás miatti átsorolás. A területen új fejlesztés nem történik, így hírközlés szempontjából nem releváns.
- Különleges területből, lovaspálya, általános mezőgazdasági terület. A terület hírközlés szempontjából nem releváns.
- Különleges területből, strand terület, általános mezőgazdasági terület. Meg nem valósult fejlesztés, a tényleges területhasználatnak megfelelő besorolás, a terület hírközlés szempontjából nem releváns.
- Falusias lakóterületből általános mezőgazdasági terület. Meg nem valósult fejlesztés, a tényleges területhasználatnak megfelelő besorolás, a terület hírközlés szempontjából nem releváns.
- Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területből, általános mezőgazdasági terület. Meg nem valósult fejlesztés, a tényleges területhasználatnak megfelelő besorolás, a terület hírközlés szempontjából nem releváns.
- Általános mezőgazdasági területből különleges, beépítésre nem szánt idegenforgalmi (kápolna) terület. Igény esetén a terület hírközlési ellátása biztosítható.
- Különleges állattartó területből különleges mezőgazdasági üzemi területbe való minősítés. Elnevezés miatti változás, hírközlés szempontjából nem releváns.
- Általános mezőgazdasági területből, különleges, beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi terület bővítése. A terület hírközlés szempontjából ellátott.
- Vízgazdálkodási területből különleges, beépítésre szánt vízmű területbe való minősítés. Jogszabály változás miatt, tényleges változtatás nem történik. A terület hírközlési ellátás szempontjából nem releváns.
- Általános mezőgazdasági területből erdőterületbe történő átsorolás. A terület hírközlés szempontjából nem releváns.
- Általános mezőgazdasági területből természetközeli területbe történő átsorolás. A területfelhasználás változás hírközlés szempontjából nem releváns.
- Általános mezőgazdasági területből vízgazdálkodási területbe történő átsorolás. A terület hírközlés szempontjából nem releváns.
- Ipari (mezőgazdasághoz köthető) gazdasági területből, gazdasági erdőterületbe történő átsorolás. A terület hírközlés szempontjából nem releváns.

A fejlesztési elképzelések nagy része a meglévő, hírközlési szempontból ellátott terület fejlesztését jelenti, mely a meglévő hálózatról megoldható.

A településközpont fejlesztése során javasolt ingyenes (free wifi) internet hozzáférés biztosítása a közterületen és a közintézményekben.

Előzmények:

Mezőhék Község településrendezési terv készítésének hírközlés szakági munkarész elkészítéséhez a 14/2013 (IX.25.). NMHH rendelet alapján az érintett elektronikus szolgáltatók nyilatkozatai és adatközlés beszerzése céljából az Önkormányzat megkereste az érintett elektronikus szolgáltatókat:

- Magyar Telekom Távközlési NyRt
- Telenor Magyarország Zrt.
- Vodafone Magyarország Zrt
- DIGI Kft
- Invitel Zrt
- UPC Kft
- Business Telecom Kft. - megszűnt
- Antenna Hungária Kft.
- Externet Nyrt
- PR Telekom

A megkeresésre a Magyar Telekom Távközlési Zrt. közölt adatot, mely a településrendezési terv hírközlési munkarészebe ismertetésre kerül.

Összefoglaló:

A település vezetékes és vezeték nélküli elektronikus hírközlési hálózata kiépült. A településfejlesztési koncepcióban és a településszerkezeti tervben vázolt fejlesztések a meglévő rendszerről az előzetes információk alapján hálózat bővítés nélkül megoldhatók.

6.4. Megújuló energiaforrások alkalmazása, környezettudatos energia gazdálkodás, egyedi közműpótlók

Energiagazdálkodási szinten reálisan a megújuló energiahordozók közül a nap energiája hasznosítható. A város természeti adottsága a 2050 óra körüli napos órák száma évente, ennek aktív hasznosításával jelentős hagyományos energiahordozó megtakarítás érhető el. Az aktív hasznosítás a napkollektorok és a napelemek alkalmazásával érhető el, amelynek a nagy tetőfelületek adnak megfelelő területet. A napkollektorokkal a használati melegvíz termelésre és elő - utó fűtési szezonban temperáló fűtésre fordítandó közüzemi energiafelhasználás csökkenthető. A napelemekkel a villamosenergia felhasználás csökkenthető. A ma már elfogadott ad - vesz rendszer alkalmazásával a többlet termelt villamosenergia egyszerűen a közhálózatra terhelhető, hiány esetén ugyanazzal a hálózati rendszerrel a közhálózati vételezés megoldható. A napenergia aktív hasznosításának alkalmazásával kapcsolatban azonban meg kell említeni az időjárástól való függőséget. Így az igények kielégíthetőségét a hagyományos energiahordozókkal is ki kell tudni elégíteni. A napenergia hasznosítása csak az éves energiafelhasználás csökkentésében játszik jelentős szerepet, amely a fenntartási költségek csökkentését eredményezi.

Egyéb megújuló energiahordozók szél-, geotermikus (termálvíz és talajhő) hasznosítását akadályozza, hogy a hasznosítását szolgáló beruházás gazdaságossága vitatható, megtérülése a jelenlegi hagyományos energiahordozók árstruktúrája mellett távlatba nyúló, így hasznosítására legfeljebb egy-egy telektulajdonos vállalkozik.

Egyedi közműigénnyel a vízellátás is megjelenhet a területen, erre az általaji vízkészlet ad lehetőséget.

A csapadékvíz hasznosítása

Csapadéknak tekintjük a légkörből bármilyen formában kicsapódó és a felszínre hulló vizet. (Stelczer 2000) A csapadék mennyisége és időbeli eloszlása alapvetően meghatározhatja egy térség vízgazdálkodását, hiszen a felszínre hulló víz jelentős befolyást gyakorol a felszíni- és felszín alatti vízkészletekre. A csapadékvíz települési hasznosítása terén alapvetően két irányról, a csapadékvíz két típusáról beszélhetünk. Az egyik a tetővizek hasznosítása, a másik a burkolt (és burkolatlan) felületekről lefolyó csapadékvizek összegyűjtése, felhasználása. (Dulovicsné, 2003) Az épületek tetejéről lefolyó víz hasznosítása elsősorban a háztartások vízgazdálkodásában bír szereppel, míg a nagy, burkolt felületekről lefolyó vizek kezelése már települési szintű tevékenység. Mindkét csapadékvíz-típusnak óriási jelentősége lehet az elkövetkező évtizedek hazai települési vízgazdálkodásában.

Magyarországon hagyományosan az eresz alá helyezett bádoghordók képezték a háztartási csapadékvíz-hasznosítás műszaki létesítményeit (Horváthné-Wisnyovszky 2003). Csak az utóbbi években váltak elérhetővé az előregyártott – beton, acél, műanyag – csapadékvíz-tároló tartályok/ciszternák.

A modern háztartási csapadékvíz-gazdálkodás számos előnnyel bír a települési szintű vízgazdálkodás szempontjából. A tetővíz-hasznosítás egyrészt költségcsökkentő (kevesebb ivóvizet kell előállítani), másrészt környezetkímélő tevékenység (mivel nincs a közcsatornába csapadékvíz-betáplálás, kevesebb a szennyvíz mennyisége, illetve az öntözésre természetes állapotú vizet használnak). Ráadásul az eljárás mérsékeli a közterületekre kifolyó, és ott esetleg károkat okozó csapadékvizek mennyiségét is.

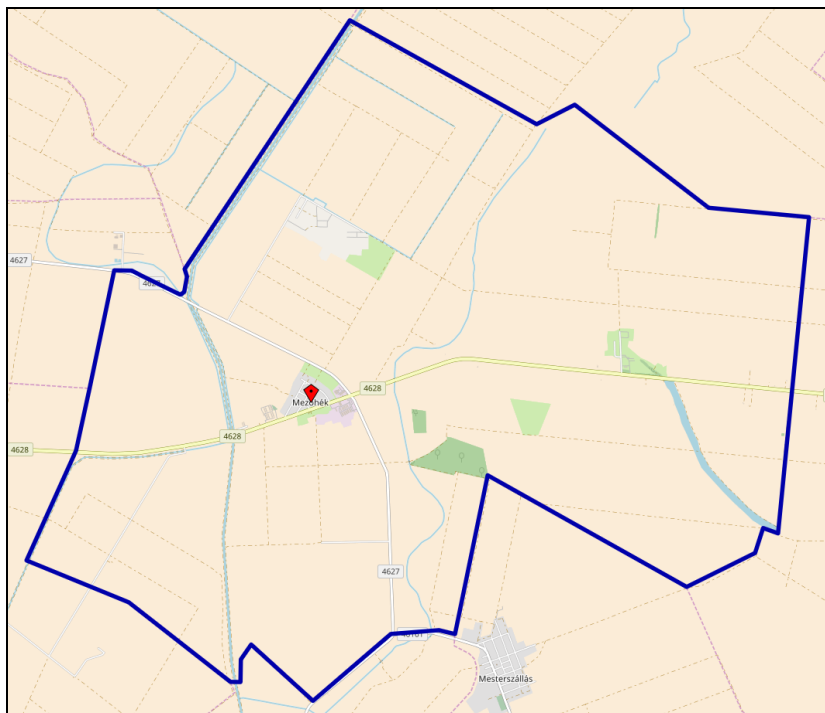
A települési csapadékvíz másik típusát, a burkolt felületekről lefolyó esővizet, általában egy befogadó természetes vízfolyásba vezetik, esetleg időszakosan tározzák. Ezeknek belterületekről (esetleg a külterületekről) lefolyó, és a település környezetében tározótóban összegyűjtött csapadékvizeknek a vízminőségi paraméterei rosszabbak a tetőkről származó vizeknél. Régebben nem is tudott a települési vízgazdálkodás mit kezdeni ezekkel a vizekkel, sokáig úgy tűnt a gyors levezetés a leghatékonyabb „kezelési” mód. E „csurgalékvizek” nálunk többnyire ma is csak a károkozásaik kapcsán merülnek fel a köztudatban, pedig sok indok szólhat tárolásuk, helyben tartásuk mellett is. Franciaország központi régiójában (Ile-de-France) több száz záportározó tavacska üzemel a települések közvetlen környezetében. (Gayer 2005) Ezek a tavak esztétikus tájképi elemek, miközben lehetővé teszik a vizek károkozásainak mérséklését. A záportározó tavak lefejezik a településeket keresztező kisvízfolyások árhullámain, összegyűjtik a felszínen megrekedő vizeket, vagy tárolják a befogadóba – áradás idején – lefolyni képtelen vízhozamokat; a távolabbi jövőben pedig e tavak vízkészlete is fontos lehet a vízgazdálkodás számára.

7. Környezeti hatások és feltételek

KÖRNYEZETVÉDELEM

7.1. Környezetvédelem (és településüzemeltetés)

Mezőhék község az Észak-Alföldi régióban, Jász-Nagykun-Szolnok megyében, a Mezőtúri kistérségben az Alföldön, a megye déli részén található. A Tiszától kb. 10 km-re észak felé, a Nagykunsági-főcsatorna mellett fekszik. Tiszaföldvártól 10 km-re keletre, Mezőtúrtól 18 km-re nyugatra, Szolnoktól pedig 40 km található.

Mezőhék kül- és belterületi ábrázolása topográfiai térképen

Mezőhék Jász- Nagykun- Szolnok megyében a Szolnok – Túri - sík kistájon helyezkedik el, mely részletesen a megalapozó vizsgálat 1.12.1.fejezetében van leírva

7.1.1. Talaj

A külterület talajtípusai és fizikai talajfélesége

Meghatározó fő talajtípus a réti csernozjom, mélyben sós réti csernozjom, szolonyeces réti talaj. Jellemző fizikai talajféleség az agyagos vályog, vályog, a réti talajoknál meghatározó az agyag.

Talajvédelem

A terület és földhasználatra ható jellemző tényezők:

- **talajművelés**
leggyakoribb problémák: egysíkú, tárcsás művelés,
lazítás mellőzése,
kényszerművelés;
- **szerves és műtrágya felhasználás**
jellemző az alacsony szerves trágya dózis és igen jelentősen visszaesett a műtrágya felhasználás;
- **savanyosodás**
a meszezés típusú talajjavítás elmaradása, illetve az alacsony dózis eredményeképpen jelentkezik a talajok savanyosodása;
- **defláció**
a külterületen zömmel vályog fizikai talajfőleségű talajoknál a művelt réteg lefedettségének hiányából adódóan a szélhatás (defláció) bizonyos mértékben jelentkezik;
- **öntözés**
a külterületen, közel 100 ha-on történik esőszerű öntözés.

Az agrárágazat fejlesztésének főbb irányai:

- agrár-környezetvédelmi földhasználat,
- hagyományos agrártevékenységek, a fenntartható intenzív és extenzív termelés, tartástechnológia fejlesztése,
- környezetbarát termelési eljárás és gazdálkodási forma előtérbe helyezése,
- az állattenyésztés korszerűsítése,
- szerves trágyázás előtérbe helyezése,
- fizikai és kémiai talajjavítás a talajtípus és a talajvizsgálat figyelembevételével,
- erdőterület növelése, különös tekintettel a külterület gyengébb minőségű földterületein,
- optimális költségvonzatú talajművelés és talajápolási technológia alkalmazása.

7.2. Felszíni és felszín alatti vizek

Belterületi vízellátás

Mezőhék község vízellátást a Bácsvíz zRt. biztosítja.

Mezőhéken az ivóvízhálózatba bekötött lakások száma 135 db. A települési ivóvízhálózatban szolgáltatott víz **helyi vízműből** származik. A víztermelést a településen 1 kút biztosítja. Az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001. (X.25.) Korm. Rendelet 6. számú melléklete szerint Mezőhék az megengedett koncentrációnál nagyobb **ammónium tartalmú** vízzel ellátott települések között található.

Az ivóvíz minőség javítás érdekében Mezőhék Község Önkormányzata részt vesz az **Észak-Alföldi Ivóvízminőség-javító Program**ban és tagja a program önkormányzati társulásának. A programon belül megvalósult egy új kút létesítése, a csővezeték cseréje és a belterületi elosztóhálózat rekonstrukciója.

Szennyvízelhelyezés és tisztítás

- Megépített csatorna hossza: 3,9 km.
- Gerincvezetékre rákötött lakások száma: 135.
- Csatornahálózat műszaki állapota megfelelő, így felújítást és korszerűsítést a közeli időben nem igényel.

Települési szennyvíztisztító telep

Tisztított szennyvíz befogadója: 079 hrsz.-ú csatorna.

Szennyvíziszap elhelyezés: a szennyvíziszap Mezőtúri szennyvíztelepre kerül beszállításra.

A szennyvíztisztítást és a csatorna hálózat üzemeltetést a Bácsvíz zRt. látja le.

Vízrendezés, vízhasznosítás

Belterületi vízrendezés

A település belterületi csapadékvíz elvezető-hálózat hossza: 4.070 m, melynek jelentős része **nyílt rendszerű csatornahálózat**. A felesleges csapadékvíz elvezetés céljából feladat a meglévő csatornák karbantartása és szükségyszerű felújítása.

A csatornák vízminősége többnyire a vízbázis vízminőséget tükrözik, a **Nagykunsági főcsatorna** esetében a Tisza folyó vízminőséget. A *Nagykunsági főcsatorna* „kivaló-jó” vízminőséget képvisel, megfelelő oxigén- és tápanyagháztartással, alacsony oldott anyag mennyiséggel. A *Harangzugi I. főcsatorna* vízminősége ennél gyengébb minőségű, de még a tűrhető kategórián belül van, a további romlás megakadályozása érdekében a csatorna megkezdett rekonstrukciójának folytatása és befejezése szükséges.

Külterületi vízrendezés, vízhasznosítás

A település belvízrendszer vonatkozásában a 63. Mesterszállás-Bartapasztai belvízrendszerhez tartozik.

Harangzugi I. főcsatorna, mint a település egyik felszíni csatornája, amely a külterületek csapadékvíz befogadója.

A település külterületétől Ny-ra húzódik a Nagykunsági öntöző főcsatorna, mely az öntözővíz ellátása terén kiemelt jelentőséggel bír. Ezen belül jelentős a NK-XI, NK-XII-es öntözőfűrt csatorna megléte.

27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról jogszabály szerint: **Mezőhék az érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő települések közé tartozik.**

A kockázatos anyagok elhelyezése, felszín alatti vízbe történő közvetlen vagy közvetett bevezetése engedély köteles tevékenység, mely csak az illetékes környezetvédelmi felügyelőség által kiadott engedély, illetve a felügyelőség szakhatósági állásfoglalásával más hatóság által kiadott engedély alapján történhet.

Fontos talaj és a felszín- és felszín alatti vizek védelmével kapcsolatos hatályos jogszabályok betartása ill. betartatása!

Élővíz folyásba, kutakba, csapadék csatornába hulladékot és szennyvizet bevezetni tilos!

7.3. Levegőtisztaság és védelme

Mezőhéken a **közlekedésből** származó légszennyezés a kis forgalom miatt nem számottevő. A mezőgazdasági járművek mozgása tavasztól őszig jellemző. **Tömegközlekedési eszköz** a távolsági busz.

Legközelebbi település: Mesterszállás (6 km-re, délkeletre). Szomszédos települések: Martfű, Mezőtúr, Mesterszállás, Öcsöd, Tiszaföldvár. Közúton a Tiszaföldvárt Mezőtúrral összekötő harmadrendű főúton érhető el, illetve a Martfűt Öcsöddel (44-es főút) összekötő alsóbbrendű úton.

A település **belterületén** lévő utak legalább **75%-a szilárd burkolatú**, amely összesen kb 2,1 km-t burkolt utat jelen, a burkolat nélküli földút 0,7 km. **Külterületen** kevés a szilárd burkolattal ellátott utak száma.

A környező községekbe, településekbe, városokba történő eljutást a helyközi autóbuszjárat biztosítja, amely Mezőtúr–Kunszentmárton-Szarvas, Martfű-Szolnok irányokba közlekedik.

A település részben rendelkezik kiépített gázvezetékkel. Ennek okán a háztartási tüzelésből származó füstgázok a téli időszakban szennyezik a levegőt. A **lakossági fűtés**ből eredő légszennyezés csökkenne, ha több lakos csatlakozna rá a gázvezetékre. Problémát okoz, hogy a településen több ingatlan tulajdonos áll vissza a szén és fatüzelés használatára, tekintettel arra, hogy a gáz és villanyáram ára lényegesen megemelkedett.

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet 1. számú rendelete alapján a légszennyezettség tekintetében **Mezőhék** az alábbi kategóriába tartozik:

Zónacsoport a szennyező anyagok szerint						
	Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	PM ₁₀	Benzol	PM ₁₀ benz(a)-
10. Az ország többi területe,	F	F	F	E	F	
	Talajközeli	PM ₁₀	PM ₁₀	PM ₁₀	PM ₁₀	

	ózon	Arzén (As)	Kadmium (Cd)	Nikkel (Ni)	Ólom (Pb)	pirén (BaP)
	O-I	F	F	F	F	D

A levegőtisztaság-védelmi szempontból meg kell említeni azokat a mezőgazdasági telepeket ill. vállalkozásokat, amelyek por emissziót (gabona szárítók), ill. bűzhatást (intenzív állattartás) okoztak ill. okoznak.

A települési környezetvédelmi rendelet szabályozza a belterületi állattartást építési övezetenként, meghatározva a létszámkorlátokat és a védőtávolságokat.

A település külterületén lévő állattartó telepek

Alcsiszigeti Mezőgazdasági Zrt. mezőhéki tehenészeti telepe (Mezőhék, külterület 0340 hrsz.).

Tárgya és hígtrágya elhelyezés vonatkozásában jelentős beruházást hajtottak végre 2010. évben. Az almos trágya és a hígtrágya elhelyezése vízzáró, szigetelt almos trágya tárolóban, illetve szigetelt földmedrű tározókban történik. A hígtrágya és almos trágya hasznosítása mezőgazdasági területen történik, a hígtrágya kihelyezésre a szükséges engedélyekkel rendelkeznek.

Mezőcsír Kft., sertéstelepe (Mezőhék, Túri u. 46. sz.)

Az almos trágya elhelyezése vízzáró, szigetelt trágya tárolóba történik. A trágyatároló 2009. évben valósult meg. Az almos trágya hasznosítása mezőgazdasági területen történik.

Vitaleggs Kft. baromfi telepe (Mezőhék, Földvári út 0362/1 hrsz.)

Az almos trágya elhelyezés vízzáró, szigetelt trágya tárolóba történik. A trágyatároló már évekkel ezelőtt megvalósult. Az almos trágya hasznosítása mezőgazdasági területen történik. A baromfi telep üzemeltetésére egységes környezethasználati engedéllyel rendelkeznek.

A levegő védelmével kapcsolatos jogszabályok előírásait be kell tartani ill. tartatni!

7.4. Zaj- és rezgésterhelés

Települési zajforrások:

- Közlekedés,
- Ipar,
- Kereskedelem,
- Szórakozás,
- Építkezés,
- Háztartási tevékenység.

A település területét részben a Tiszaföldvár-Mezőtúri, másrészt a Martfű-Öcsödi **közlekedési** utak érintik.

Az **állattartás zajkibocsátása** a belterületre vonatkozóan nem jelentős. A belterületi állattartás szabályozása önkormányzati hatáskörbe tartozik. A belterületi állattartó telepek megfelelő elhelyezésével és tervezésével általában sikerül a zajhatásokat a szükséges határértékeken belül tartani

Az **egyéb zajok** főbb zajcsoportját a különböző szórakoztató létesítmények jelentik. A zavaró hatás kritikusan a szabadtéri rendezvények esetében van, ahol hiányoznak a hanggátlással rendelkező külső határoló szerkezetek, így fokozottabb a zajkibocsátás. Esetenként előfordul olyan is, hogy a diszkós hangosító berendezést üzemeltető olyan nagymértékben erősíti ki a mélyhangokat, amely a zajkibocsátás megítélhetőségét a további korrekciós tényezőkkel súlyosbítja. Megemlítésre méltó a lakótársak életviteléből származó úgynevezett szomszédzaj is. A szabadidős tevékenységek sorában egyes sporttevékenységek is elég nagy zajjal járnak, és lakossági panaszra adhatnak okot.

A zajhatástól védendők az emberi tartózkodásra szolgáló épületek, közterületek. A rendezési terv készítése során fontos szempont, a területi funkciók, telepítések olyan meghatározása, hogy a megengedett határérték feletti zajterhelés ne keletkezzen.

A zaj- és rezgés védelemmel kapcsolatos jogszabályok előírásait be kell tartani ill. tartatni!

7.5. Sugárzás védelem

Mezőhék község villamosenergia ellátását az E.ON Tiszántúli Áramhálózati ZRt. biztosítja.

A légkörben található sugárzó anyagok terjedésének mérésére épült ki hazánkban az országos sugárzásfigyelő rendszer, melynek legfontosabb eleme a több mint 130 mérőállomásból álló hálózat. Ezek a műszerek folyamatosan mérik a szabadtéri sugárzás, az óránkénti dózis, azaz a dózisteljesítmény értékét. A dózisteljesítmény mértékegysége a nanosievert/óra (nSv/h). A természetes háttérsugárzás mértéke Magyarországon 50 - 180 nSv/óra körül ingadozik. A mérőállomásokról beérkező jeleket folyamatosan figyelik. **A figyelmeztető szint 250 nSv/óra.** Ez a szint a valós veszélyt jelentő szint töredéke, nem jelenti azt, hogy az állomás közelében lévők veszélyben lennének, csak a szakembereket figyelmezteti a kivizsgálás megkezdésére. A 250 nSv/óra alatti háttérsugárzás természetes és semmiféle veszélyt nem jelent.

Mezőhéken nincs háttérsugárzást mérő berendezés, a legközelebbi Kisújszálláson és Szolnokon található.

7.6. Hulladékkezelés

A hulladékgazdálkodás körébe tartozik a települési szilárd kommunális hulladék és a kommunális szennyvíz gyűjtése és elhelyezése.

A kommunális hulladékok gyűjtését és szállítását a Inno -Szolnok Nonprofit KFT végzi. A hulladékok gyűjtése 60, 80 és 120 l-es hulladékgyűjtő edényzetben ill. 1100 l-es konténerben történik, elszállításuk heti rendszerességgel valósul meg. A szelektív hulladékgyűjtést a lakosságnak kiosztott sárga (papír és műanyag frakció), barna (zöld hulladék) és szürke (fém hulladék) zsákok begyűjtésével és elszállításával végzik. A gyűjtőjárat az év elején megadott időpontokban, utcánkénti bontásban a lakosság által kihelyezett hulladékot tartalmazó zsákok elszállításával, és a szelektált frakciók feldolgozásával valósítja meg a hulladékgazdálkodási törvényben a szelektív hulladékgyűjtésre vonatkozó előírásokat.

A egy gyűjtősziget került elhelyezésre a főbb csomóponton, ahol a boltok és egyéb intézmények látogatottsága jelentős mértékű.

A szigeteken lévő edényzeteket havi rendszerességgel üríti, illetve a telítődésnek megfelelően.

A gyűjtő konténerek űrtartalma 1.100 literes. A pontos elhelyezkedésüket a Kö jelű helyszínrajz szemlélteti.

Mezőhék község rekultivált hulladéklerakója a 0356/10 hrsz.-ú területen helyezkedik el. A lerakó 2014-ben került rekultiválásra, a KEOP-7.2.3.0-2008-0036 számú „A Szelevényi és az egykori Hunyadfalva-Kőtelki hulladékgazdálkodási rendszerhez tartozó települések szilárdhulladék-lerakóinak térségi szintű rekultivációs programja” című pályázat keretén belül. A rekultivált állapotot a lenti fotók is szemléltetik, a pontos helye a helyszínrajzon található. Jelenleg a lerakó utógondozása történik az önkormányzat által.

Az **építési-bontási hulladékot**, a lakosság az építkezésnél használja fel.

A termelésből származó **veszélyes hulladékok** kezeléséről és ártalmatlanításáról a termelő köteles gondoskodni.

A helyi jogalkotásnál a közösségi hulladékgazdálkodási politikának a magyar jogi szabályozásba beépült alapelveit kell követni, melyek a következők:

- megelőzés elve,
- elővigyázatosság elve,
- megosztott felelősség elve,

- szennyező fizet elve,
- közelség elve,

valamint a közösségi környezetvédelmi szabályozásának megfelelően harmonizált hazai jogszabályok követelményeit szükséges figyelembe venni.

A hulladékokkal és a hulladékgazdálkodással összefüggő törvények és a hozzá kapcsolódó rendeletek betartása ill. betartatása fontos feladat!

7.7. Vizuális környezetterhelés

A vizuális környezetterhelés témakörében a fényszennyezettség, valamint az illegális hulladéklerakás kerül kifejtésre. Ma már egyre több információnk van arra vonatkozóan, hogy a fényszennyezés érzékenyen érinti a természeti környezetet, az élővilág jelentős részét, az éjszakai tájképet, ráadásul egészségügyi kockázatot is jelent.

A vizuális környezetterhelés Mezőhéken nem jellemző. Általánosságban jellemző az ország városaira a különböző méretű és stílusú reklámtáblák. A települések arculatát adó városmagban és a kaputérségben minél figyelemfelkeltőbb formában próbálják az érdeklődést elérni a reklámtábla kihelyezői, amely időnként komoly ellentmondásban van a település táji-, épített adottságaival. Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK) módosítása (211/2012. [VII. 30.] Korm. rendelet) definiálta a fényszennyezés fogalmát, valamint megalkotta a fényszennyezés kivédésére szolgáló építési szabályrendszert.

Az élhetőbb és egészségesebb környezet megteremtése érdekében fel lehet mérni a fényszennyező forrásokat, és azok, az új szabályozásnak megfelelő, korszerűbb és hatékonyabb eszközökkel való kiváltását, egyúttal a fényszennyezés kiváltó okait is megszüntetve.

A vizuális környezetterhelés másik formája is sajnos jelen van a településeken főként a szegregált területeken: az illegális hulladék megjelenik több helyen, sajnos hiába a szervezett hulladékgyűjtés.

7.8. Árvízvédelem

Az árvizek általi veszélyeztetettséget potenciális veszélyforrásként kell jellemezni.

A településtől D-re fekvő Mesterszállási település vonzáskörzetében húzódik a Hármas-Körös folyó. Árvízveszély esetén mesterszállási települést közvetlenül, a mezőhéki települést közvetve veszélyezteti a Hármas-Körös folyó.

7.9. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

- Hármas-Körös folyó általi közvetett jellegű árvíz veszélyeztetettség,

- belvíz veszélyeztetettség (hosszantartó, nagymennyiségű záporosó esetén),
- a csapadék időben és térbeli egyenetlen eloszlása,
- az állattartó telepi hígtrágya nagyobb mértékű kihelyezése, elhelyezése,
- a kül-és belterületen az átfogó rendszerű talajvíz monitoring rendszer hiánya,
- igen alacsony szintű erdősültség,
- a talajban és a felszín alatti vizekben feltáratlan, illetve feltárt szennyezések veszélyeztethetik az ökoszisztémákat és az emberi egészséget;
- a házi ingatlanoknál még meglévő, nem szakszerűen megépített házi szennyvízgyűjtő aknák rekultiválása;
- Talajeredetű porterhelés csökkentése a környezetbarát mezőgazdasági technológiával, megfelelő talajhasznosítással, vetésszerkezet jó megválasztásával.
- Átfogó gyommentesítés, hatékony parlagfű irtás.

7.10. Természetvédelem

Mezőhék település külterülete a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósághoz tartozik.

Védett Kunhalmok a település külterületén:

Hangács-halom a Hangács dűlőben található,

Hék-halom, mely a Mezőtúr-Öcsödi út Mesterszállási kiágazásánál található.

A fenti kunhalmok az 1996. évi LIII. törvény 23. §.(2) bekezdése értelmében országos védelmet élveznek.

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság tájékoztatása alapján a település rendelkezik továbbá három un. határ halommal (Kalapos-halom, Büdös-halom, Gyilkos-halom), amelyeket az ősi településhatáron hoztak létre, ám a településhatárok módosulása miatt jelenleg a szomszédos települések külterületén található meg, néhány 10 m-re a jelenleg érvényesben lévő településhatártól.

A **növényvilág**ra főleg gyomtársulások jellemzőek, az **állatvilág**át tekintve az Alföldre jellemző fajokból áll, a **madárvilág** képviselői közül pedig a ragadozó madárfajok is megfigyelhető.

A település kül-és belterületén a felsorolt kunhalmokon kívül Országos jelentőségű védett, illetve védelemre tervezett természeti terület nem található.

A település területén a 14/2010. (V.11.) számú KvVM rendelet alapján EU közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területek nincsenek kijelölve.

7.11. Megújuló energiaforrások alkalmazása, környezettudatos energiagazdálkodás, egyedi közműpótlók

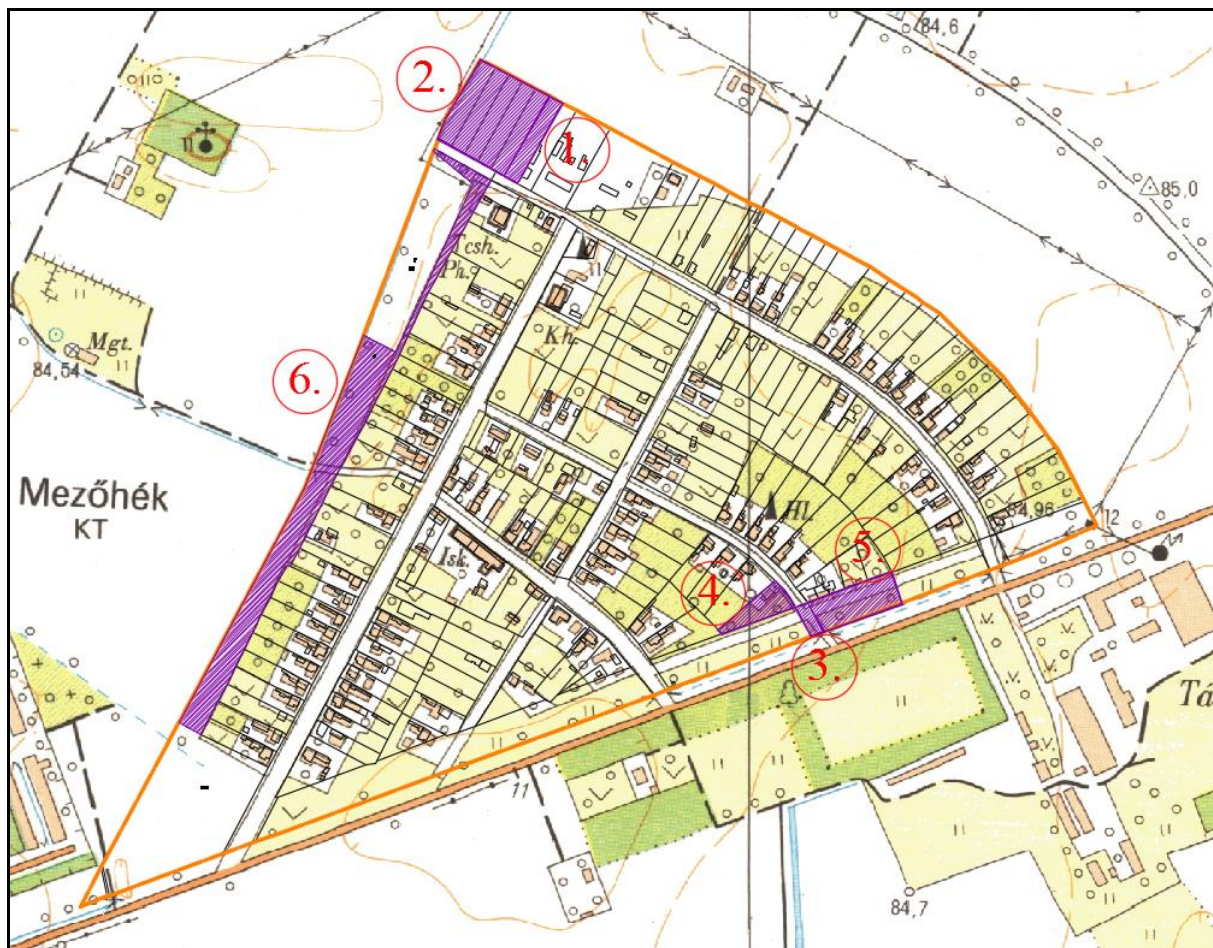
A fejlesztések során lehetőség szerint törekedni kell a megújuló energiaforrások egyedi alkalmazására. A hálózati energia felhasználás csökkenthető napelemek v. napkollektorok beépítésével. Fűtés rásegítésre és a használati melegvíz előállítására napkollektorok alkalmazása célszerű.

Az önkormányzati energia-költségek és károsanyag-kibocsátás csökkentésének csak az egyik lehetséges módja a megújuló energiaforrások alkalmazása. Ezen energiaforrások is csak akkor jelentenek igazán nagy megtakarítást, ha korszerű, kis energia-igényű épületekben vannak felhasználva. Ha a fűtés-korszerűsítés megelőzi az épületszerkezet hőszigetelését, az újonnan telepített rendszernek a régi hőszükségletnek megfelelő teljesítményűnek kell lennie, hogy elláthassa feladatát. Amikor a későbbiekben az épületszerkezet szigetelése elkészül, a beépített teljesítménynek csak egy részére lesz szükség, amely a kapacitás-kihasználatlanság miatt drágábban termel majd. Ebben az esetben nem fog hatékonyan működni a rendszer, hiába korszerű a fűtési rendszer és az épületszerkezet is. Ebből következően az épület-felújítást követően célszerű csak a fűtési mód megváltoztatása.

7.12. Fejlesztésekre vonatkozó környezetvédelmi javaslatok

BELTERÜLET

Fejlesztések

1. Tervezett lakóút (Lf-Köu)
2. Gazdasági területfejlesztés (Lf-Gksz)
3. Lakóutca kikötése
4. Tervezett faluház
5. Tervezett termelői piac (Gksz területen belül)
6. Mezőgazdasági területre történő visszaminősítés (Eg - Má)

A következőkben a fenti fejlesztési célokra vonatkozó környezetvédelmi elvárások kerülnek bemutatásra a hasonló funkciójú területek összevonásával.

1. Tervezett lakóút (Lf-Köu)

3. Lakóutca kikötése

Hulladékgazdálkodás

- A fejlesztési területen a rendszeres kommunális hulladékszállítás lehetőségének biztosítása.

Levegőtisztaság-védelem

- A lakóingatlanok használata során a téli fűtési időszakban a tüzelésből ill. nyáron a szabadtéri fűzésekből keletkezhetnek légszennyező anyagok. Ezek időszakos jellegűek és kis mértékűek.

Vízminőség-védelem, vízgazdálkodás

- A fejlesztési terület ivóvízzel való ellátásának lehetőségét biztosítani kell. A megfelelő nyomású ivóvíz ill. tűzvíz biztosítása, ha kell a gerincvezeték átépítésével.
- A szennyvíz kibocsátással kapcsolatban a „220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól” című jogszabályban leírtak a betartandók.
- A 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről szóló jogszabályban foglaltak betartása.

Természetvédelem

A fejlesztési terület környezete nem áll védelem alatt.

2. Gazdasági területfejlesztés (Lf-Gksz)

5. Tervezett termelői piac (Gksz területen belül)

Hulladékgazdálkodás

- A fejlesztési területen a rendszeres kommunális hulladékszállítás lehetőségének biztosítása.
- A keletkező veszélyes hulladékok szakszerű gyűjtéséről és elszállításáról a vállalkozóknak ill. a gazdasági társaságoknak, szolgáltatóknak saját maguknak kell gondoskodni.
- A hulladékok gyűjtése és ideiglenes tárolása csak megfelelő műszaki védelemmel ellátott padozaton és feliratozott (a hulladék neve, EWC kódja) tároló edényzetben történhet.

Levegőtisztaság-védelem

- A gazdasági tevékenységek során jellegükből adódóan keletkezhetnek légszennyező anyagok, ezért az üzemeltetés során a vonatkozó jogszabályok szemelőt tartása a javasolt.

Vízminőség-védelem, vízgazdálkodás

- A fejlesztési terület ivóvízzel való ellátásának lehetőségét biztosítani kell. A megfelelő nyomású ivóvíz ill. tűzvíz biztosítása, ha kell a gerincvezeték átépítésével.
- A szennyvízelvezetés lehetőségét biztosítani kell, ill. ha szükséges szennyvíz előtisztítók beépítésére kötelezni kell a gazdasági társaságokat, szolgáltatókat.
- A szennyvíz kibocsátással kapcsolatban a „220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól” című jogszabályban leírtak a betartandók.
- A 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről szóló jogszabályban foglaltak betartása.

Természetvédelem

- A fejlesztési terület környezete nem áll védelem alatt.

Megújuló energiaforrások alkalmazása, környezettudatos energiagazdálkodás, egyedi közműpótlók

- Napkollektorok beépítésével csökkenthető az energiafelhasználás.
- Az épületek építéskor az aktuális energia tanúsítványi értéket biztosítani kell, amely által az energia felhasználás csökkenthető.
- Az épületek fűtésénél mérlegelni kell a megújuló alternatív energiaforrások alkalmazásának lehetőségét a talajhő vagy a termálvíz fűtésre történő alkalmazását, amellyel csökkenthető az energiafelhasználás is egyben.
- Egyedi közműpótló lehet az ivó v. ipari víz biztosítását szolgáló helyi fűrt kút által a rétegvizekből történő vízkivétel. A megfelelő minőség biztosítható egyedi víztisztítók alkalmazásával.
- A szennyvízkezelésre is van már lehetőség egyedi kis szennyvíztisztító berendezések által.
- BAT alkalmazása.

4. Tervezett faluház

Hulladékgazdálkodás

- A fejlesztési területen a rendszeres kommunális hulladékszállítás lehetőségének biztosítása.

Levegőtisztaság-védelem

- A lakóingatlanok használata során a téli fűtési időszakban a tüzelésből ill. nyáron a szabadtéri főzésekből keletkezhetnek légszennyező anyagok. Ezek időszakos jellegűek és kis mértékűek.

Vízminőség-védelem, vízgazdálkodás

- A fejlesztési terület ivóvízzel való ellátásának lehetőségét biztosítani kell. A megfelelő nyomású ivóvíz ill. tűzvíz biztosítása, ha kell a gerincvezeték átépítésével.

- A szennyvíz kibocsátással kapcsolatban a „220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól” című jogszabályban leírtak a betartandók.
- A 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről szóló jogszabályban foglaltak betartása.

Természetvédelem

A fejlesztési terület környezete nem áll védelem alatt.

Megújuló energiaforrások alkalmazása, környezettudatos energiagazdálkodás, egyedi közműpótlók

- Napkollektorok beépítésével csökkenthető az energiafelhasználás.

6. Mezőgazdasági területre történő visszaminősítés (Eg - Má)

A területi átsorolások miatt a környezetvédelmi előírások változása nem releváns a vizsgált területeken.

KÜLTERÜLET

Fejlesztések

Területfelhasználási változások történnek a következő területeken:

1. Gazdasági erdőterület - Különleges beépítésre szánt terület, mezőgazdasági üzemi
2. Általános mezőgazdasági terület - Gazdasági erdőterület
3. Ipari (mezőgazdasághoz köthető) gazdasági terület - Különleges beépítésre szánt terület, mezőgazdasági üzemi
4. Különleges terület, lovaspálya - Általános mezőgazdasági terület
5. Különleges terület, strand - Általános mezőgazdasági terület
6. Falusias lakóterület - Általános mezőgazdasági terület
7. Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület - Általános mezőgazdasági terület
8. Általános mezőgazdasági terület - Különleges beépítésre nem szánt terület, idegenforgalmi célú
9. Különleges terület, állattartó telep - Különleges beépítésre szánt terület, mezőgazdasági üzemi
10. Általános mezőgazdasági terület - Különleges beépítésre szánt terület, mezőgazdasági üzemi
11. Vízgazdálkodási terület - Különleges, vízmű
12. Gazdasági erdőterület - Általános mezőgazdasági terület
13. Általános mezőgazdasági terület - Természetközeli terület
14. Általános mezőgazdasági terület - Vízgazdálkodási terület
15. Ipari (mezőgazdasághoz köthető) gazdasági terület - Gazdasági erdőterület

A területi átsorolások miatt a környezetvédelmi előírások változása nem releváns a vizsgált területeken.

8. Hatályos településszerkezeti tervvel való összhang bemutatása

Mezőhék község jelenleg hatályos településszerkezeti terve figyelembe lett véve az új településrendezési terv készítésénél.

A meg nem valósult kijelölt fejlesztések, melyek továbbra is fejlesztési területek a tervezett területfelhasználási besorolást kapták.

A meg nem valósult fejlesztések, melyek az elmúlt időszak társadalmi- gazdasági változásai hatására mára elvesztették jelentőségüket területfelhasználási változással visszasorolásra kerültek a jelenlegi területhasználatba.

A jogszabályi változások miatti elnevezésben történt változások a településszerkezeti terven a hatályos jogszabály szerinti elnevezést kapták.

9. Szabályozási koncepció

Mezőhék Község új szabályozási tervének készítésénél kiemelt cél a településszerkezet megtartása. A szabályozásnál a jelenlegi szabályozási előírások figyelembevételével a jogszabályváltozások nyomon követése és annak megfelelő szabályozás elkészítése.

Lakóterületen a meglévő szabályozás figyelembe vétele, valamint a kialakult telekszerkezet és beépítés miatt a szabályozási paraméterek felülvizsgálata.

A helyi építési szabályzat készítésénél a jogszabályi keretnek megfelelő, de rugalmas, több tevékenységet megengedő szabályozás kialakítása.

Az új szabályozási tervnél a helyi sajátosságokat figyelembe vevő építési szabályozás megalkotására kell törekedni.

A szabályozási tervben a temető közlekedési kapcsolatának biztosítása miatt a temetőt megközelítő tervezett kiszolgáló út szabályozását meg kell oldani.

A külterület beépítésre szánt területeinél a tényleges területfelhasználásnak és tevékenységnek megfelelő szabályozás megalkotása lehetőséget teremtve a külterületi mezőgazdasági üzemi területek fejlesztésére.

Szolnok, 2021. március hó